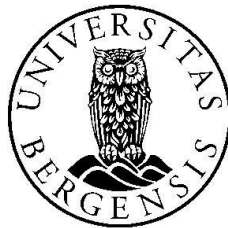

**Høyrepopulistiske partier i regjering:
effekten på valgoppslutning og politikk**

Einar Stavnes

Masteroppgave

Våren 2019

Institutt for sammenliknende politikk
Universitetet i Bergen

Abstract

In many European countries right-wing populist parties have experienced a dramatic rise in electoral success, and since the 1970s no other party family have seen the same rise in electoral success as the parties which constitutes the right-wing populist party family. This rise in electoral success for the right-wing populist parties have also resulted in government participation for a number of these parties, something this master thesis wants to focus on. The research question is as follows: How does government participation effect the electoral success of right-wing populist parties, and what role does policy moderation play as an intermediate variable?

By using «the inclusion moderation thesis», the argument presented is that government participation has a negative effect on the electoral success of right-wing populist parties because these parties are forced to moderate their right-wing populist policies when they join government. This moderation results in a negative «cost of governing» because the people who voted for them are disappointed that they did not maintain the right-wing populist policies that they promoted while in opposition.

Based on a data from a range of European countries for the period from 1990 until 2018 this thesis finds that there exists a considerable «cost of governing» when right-wing populist parties join government. On the other hand, there is no evidence that leads to the conclusion that this cost is a result of moderation. In fact, change in policies seems not to have a significant effect on the electoral success of right-wing populist parties. This leads the thesis to conclude that the existing «cost of governing» must have a different explanation than policy moderation.

Forord

Når jeg nå skal levere denne masteroppgaven er det mange som fortjener en takk. En masteroppgave skrives ikke i et vakuum, og det er mange som skal ha sin del av æren for at jeg nå sitter her med en mastergrad.

Først vil jeg takke min veileder Hakan Sicakkan som har hjulpet meg med utformingen av oppgaven, samt gitt meg gode tilbakemeldinger underveis i prosessen.

Videre vil jeg takke masterkullet 2017-2019 på SAMPOL, og gjengen på rom 210, for to fantastiske år. Uten dere hadde jobbingen med masteroppgaven kanskje vært mer seriøs, men dog mye kjedeligere. Dere har klart å få meg til å le, selv om motivasjonen og humøret ikke har vært på topp. Takk for det!

Til slutt må jeg også takke venner og familie som har støttet meg gjennom dette året med masteroppgaveskriving. Takk til mine foreldre som alltid har stilt opp for meg, og takk til min bror som har gitt gode råd underveis i prosessen. Takk også til far og bror for språkvask av oppgaven.

Einar Stavnes
Bergen, mai 2019

Innholdsfortegnelse

Abstract	ii
Forord	iii
Innholdsfortegnelse	iv
Liste med tabeller	vi
Liste med figurer	vi
1. Innledning.....	1
1.1. Tema og problemstilling.....	1
1.2. Høyrepopulistiske partier og valgoppslutning.....	2
1.3. Høyrepopulistiske partier i regjering.....	3
1.4. Oversikt over oppgaven.....	5
2. Teori	6
2.1. Den høyrepopulistiske partifamilien	6
2.1.1. Definerings av høyrepopulistiske partier.....	6
2.1.1.1. Nasjonalisme	8
2.1.1.2. Populisme	11
2.1.2. Klassifisering av høyrepopulistiske partier.....	12
2.2. Tidligere forskning	15
2.3. Teoretisk rammeverk.....	21
2.3.1. Anthony Downs og medianvelgeren.....	22
2.3.2. Koalisjonsregjeringer og samarbeid	23
2.3.3. Regjeringsslitasje	24
2.3.4. Ekskludering og radikaliserings	25
2.4. Hypoteser.....	26
3. Metode og data	28
3.1. Problemstilling og forskningsdesign	28
3.2. Metode	29
3.2.1. Kvantitativ metode og panelanalyse	30
3.2.2. Caseseleksjon	33
3.2.3. Kausalitet	34
3.3. Operasjonalisering av variabler	35
3.3.1. Regjeringsdeltagelse	35
3.3.2. Valgoppslutning.....	36
3.3.3. Politikkmoderering	37

3.3.4. Kontrollvariabler	40
3.4. Data.....	40
3.5. Forutsetninger for analysen	43
3.5.1. Normalfordelingsforutsetningen	43
3.5.2. Heteroskedastisitet	43
3.5.3. Multikollinearitet	44
3.5.4. Fixed effects regresjon eller random effects regresjon?	45
3.6. Deskriptiv statistikk.....	47
4. Analyse.....	49
4.1. Resultater	49
4.1.1. Regjeringsdeltagelse og valgoppslutning	49
4.1.2. Regjeringsdeltagelse og politikkmoderering	52
4.1.3. Politikkmoderering og valgoppslutning.....	56
4.2. Drøfting av resultater.....	59
4.2.1. Drøfting basert på hypoteser	59
4.2.2. Drøfting basert på teoretisk rammeverk	61
4.2.3. Drøfting basert på tidligere forskning.....	65
4.3. To eksempler: Freiheitliche Partei Österreichs og Lega Nord	70
4.3.1. Bekreftende eksempel: Freiheitliche Partei Österreichs	71
4.3.2. Avkreftende eksempel: Lega Nord	73
4.4. Svakheter ved analysen	75
4.4.1. Lav N	75
4.4.2. Manglende data	76
4.4.3. Ikke inkludert data for tradisjonelle partier.....	77
5. Konklusjon	79
5.1. Hovedfunnene i oppgaven	79
5.1.1. Negativ valgoppslutningskostnad	79
5.1.2. Politikkmoderering som kausalmekanisme	80
5.2. Videre forskning	80
Referanser.....	82
Appendiks A: Høyrepopulistiske partier i Europa	89
Appendiks B: Test for normalfordelte residualer.....	91
Appendiks C: Test for multikollinearitet	92

Liste med tabeller

Tabell 1.1: Valgoppslutningen til de mest suksessfulle høyrepopulistiske partiene.....	3
Tabell 1.2: Høyrepopulistiske partier i regjering.	4
Tabell 3.1: Deskriptiv statistikk for variablene i oppgaven.	47
Tabell 4.1: Regresjonstabell med valgoppslutning som avhengig variabel.	49
Tabell 4.2: Regresjonstabell med valgoppslutning som avhengig variabel.	51
Tabell 4.3: Regresjonstabell med politikkmoderering, operasjonalisering som respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell politikkskala, som avhengig variabel.....	53
Tabell 4.4: Regresjonstabell med politikkmoderering, operasjonalisert som reell politikkkendring knyttet til innvandringspolitikk, som avhengig variabel.....	55
Tabell 4.5: Regresjonstabell med valgoppslutning som avhengig variabel.	57
Tabell 4.6: Regresjonstabell med valgoppslutning som avhengig variabel.	58
Tabell A.1: Liste over høyrepopulistiske partier i Europa.	89
Tabell C.1: VIF-test for multikollinearitet.	92

Liste med figurer

Figur 3.1: Kausal grad som viser forholdet mellom oppgavens variabler.	28
Figur 4.1: Valgoppslutningen til FPÖ i perioden fra 1990 frem til 2017.....	71
Figur 4.2: Politikkmodereringen, operasjonalisert som respondenters oppfatning av partier plassering på en generell politikkskala, for FPÖ i perioden fra 1999 til 2014.....	72
Figur 4.3: Valgoppslutningen til LN i perioden fra 1992 frem til 2018.....	73
Figur 4.4: Politikkmodereringen, operasjonalisert som respondenters oppfatning av partier plassering på en generell politikkskala, for LN i perioden fra 1994 til 2014.....	74
Figur B.1: Test for normalfordelte residualer.	91

1. Innledning

1.1. Tema og problemstilling

Blant de eksisterende partifamiliene er det ingen som har opplevd en like sterk vekst de siste årene som den høyrepopulistiske partifamilien (Golder 2016, 478), og i mange europeiske land spiller de høyrepopulistiske partiene en sentral rolle i det politiske landskapet. Dette er tilfelle i for eksempel Italia der Lega Nord etter parlamentsvalget i 2018 ble det tredje største partiet. Det er også tilfelle i Østerrike der Freiheitliche Partei Österreichs siden starten av 1990-tallet har hatt en gjennomsnittlig valgoppslutning på 19,21 % ved nasjonale parlamentsvalg. Andre eksempler inkluderer Ungarn der Fidesz under ledelse av Viktor Orbán har sittet i regjering siden 2010, og Danmark der Danske Folkeparti, til tross for aldri å ha deltatt i regjering selv, har fungert som et støtteparti for flere sentrum-høyre regjeringer.

Med dette som utgangspunkt virker det derfor helt essensielt å ha kunnskap om de høyrepopulistiske partiene dersom man ønsker å forstå det politiske landskapet i mange europeiske land. Denne kunnskapen gjelder både de drivkreftene som ligger til grunn for valgsuksessen til disse partiene, men også hvilke konsekvenser disse partiene har på det politiske landskapet. Mens den tidligere forskningen i hovedsak har fokusert på det første av disse punktene, altså drivkreftene bak valgsuksessen til de høyrepopulistiske partiene, ønsker denne oppgaven å fokusere på høyrepopulistiske partier i regjering. Gitt at den økte suksessen til de høyrepopulistiske partiene ikke bare har resultert i gode valgresultat, men også regjeringsdeltagelse for flere av disse partiene, så er det interessant å studere hvilken effekt dette har hatt. Hva skjer når de høyrepopulistiske partiene inntar regjeringskontorene? Med dette som utgangspunkt blir derfor oppgavens problemstilling slik:

Hvilken effekt har regjeringsdeltagelse på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, og hvilken rolle spiller politikkmoderering som en mellomliggende variabel?

Denne problemstillingen ønsker å undersøke hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, samt hvilken rolle politikkmoderering spiller

som en mellomliggende variabel som kobler regjeringsdeltagelse opp mot valgoppslutning. Det er jo naturlig å anta at det ikke er regjeringsdeltagelse i seg selv, men den politikken som blir ført mens man sitter i regjering som er avgjørende for hvorvidt regjeringspartiene får en svekket eller styrket valgoppslutning ved neste parlamentsvalg. Som teoretisk rammeverk tar denne oppgaven utgangspunkt i «the inclusion-moderation thesis», en teori som argumenterer for at høyrepopulistiske partier moderer sin politikk når de kommer inn i regjering. Denne modereringen fører videre til at partiene blir straffet av velgerne ved neste valg fordi de ikke opprettholder den høyrepopulistiske politikken de fremmet mens de satt i opposisjon.

Når det kommer til den tidligere forskningen eksisterer det lite konsensus både når det gjelder hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til de høyrepopulistiske partiene, men også hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på politikken til de samme partiene. Mens noen studier finner at regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, finner andre studier at dette ikke er tilfelle. Det samme gjelder politikkkvariabelen. Mens noen studier finner at høyrepopulistiske partier modererer sin politikk når de kommer i regjering, finner andre studier finner at høyrepopulistiske partier ikke modererer sin politikk. Denne oppgaven ønsker derfor å kunne bidra til å besvare en problemstilling som i tidligere forskning ikke har fått noe definitivt svar.

1.2. Høyrepopulistiske partier og valgoppslutning

Når det kommer til høyrepopulistiske partier og deres prestasjoner ved nasjonale parlamentsvalg kan man observere en positiv trend som startet på 1990-tallet da høyrepopulistiske partier for alvor begynte å bli en sentral del av politikken i mange europeiske land og som bare har fortsatt etter tusenårsskiftet (se tabell 1.1). De mest suksessfulle høyrepopulistiske partiene på 1990-tallet inkluderer franske Front National, norske Fremskrittspartiet, sveitsiske Schweizerische Volkspartei, ungarske Fidesz, og østeriske Freiheitliche Partei Österreichs. Dette er alle partier som klarte å opparbeide seg en gjennomsnittlig valgoppslutning på mer enn 10 % i perioden fra 1990 til 1999. Videre, utover på 2000-tallet fortsatte den positive trenden og høyrepopulistiske partier slik som belgiske Nieuw-Vlaamse Alliantie, belgiske Vlaams Belang (tidligere Vlaams Blok), danske Dansk Folkeparti, polske Prawo i Sprawiedliwość, og rumenske Partidul România Mare klarte alle å opparbeide seg en gjennomsnittlig valgoppslutning på mer enn 10 % i perioden fra 2000 til

2009. Til slutt, på 2010-tallet har man fått fem nye høyrepopulistiske partier som har passert grensen på 10 % gjennomsnittlig valgoppslutning: finske Persussuomalaiset, italienske Lega Nord, nederlandske Partij voor de Vrijheid, svenske Sverigedemokraterna, og ungarske Jobbik.

Tabell 1.1: Valgoppslutningen til de mest suksessfulle høyrepopulistiske partiene.

Land	Parti	1990-1999	2000-2009	2010-2018
Belgia	Nieuw-Vlaams Alliantie		10,78	18,83
	Vlaams Blok/Vlaams Belang	8,1	11,8	5,71
Danmark	Dansk Folkeparti	7,83	13,2	16,38
Finland	Persussuomalaiset	1	2,85	18,37
Frankrike	Front National	13,68	7,81	13,4
Hellas	Anexartitoi Ellines			6,64
	Laïkós Orthódoxos Synagermós		3,87	1,83
	Laïkós Síndesmos—Chrysí Avgí	0,07	0,29	6,79
Italia	Lega Nord	9,04	5,58	10,74
Nederland	Centrum Democraten	1,53		
	Lijst Pim Fortuyn		7,63	
	Partij voor de Vrijheid		5,89	12,87
Norge	Fremskrittspartiet	10,8	19,9	15,75
Polen	Prawo i Sprawiedliwość		22,87	33,74
Romania	Partidul România Mare	4,18	11,87	1,14
Slovakia	Slovenská Národná Strana	9,08	7,52	6,08
Storbritannia	UK Independence Party		1,85	5,85
Sveits	Schweizerische Volkspartei	16,43	27,8	27,98
Sverige	Sverigedemokraterna	0,4	2,17	12,03
Tyskland	Alternative für Deutschland			8,65
	Die Republikaner	1,93	0,53	0,2
Ungarn	Fidesz—Magyar Polgári Szövetség	15,17	41,55	48,95
	Jobbik Magyarországot Mozgalom		2,2	18,65
Østerrike	Freiheitliche Partei Österreichs	21,97	12,85	23,25
Gjennomsnitt		8,08	10,51	14,26

Kilde: ParlGov database (Döring og Manow 2019).

1.3. Høyrepopulistiske partier i regjering

Når det gjelder høyrepopulistiske partier i regjering kan man observere et tidsetterslep sammenlignet med høyrepopulistiske partier i parlamentet. Mens høyrepopulistiske partier begynte å bli sentrale aktører med gode valgresultat i mange europeiske land på 1990-tallet, så er det først på 2000-tallet at disse partiene for alvor begynte å bli inkludert i regjeringssamarbeid (se tabell 1.2). Frem til tusenårsskiftet var det kun fire høyrepopulistiske partier som hadde deltatt i regjering; italienske Lega Nord som satt i regjering i 1994, slovakiske Slovenská

Národná Strana som satt i regjering fra 1992 til 1998, sveitsiske Schweizerische Volkspartei som var medlem i forbundsrådet gjennom hele 1990-tallet, og ungarske Fidesz som kom inn i regjering i 1998. Med unntak av disse fire partiene er det først etter tusenårsskiftet at høyrepopulistiske partier for alvor har blitt inkludert i regjeringssamarbeid. På 2000-tallet ble nederlandske Lijst Pim Fortuyn, polske Liga Polskich Rodzin, polske Prawo i Sprawiedliwość, og østeriske Freiheitliche Partei Österreichs inkludert i ulike regjeringer. Og til slutt, på 2010-tallet ble belgiske Nieuw-Vlaamse Alliantie, bulgarske Natsionalen Front za Spasenie na Bulgaria, finske Persuussuomalaiset, greske Anexartitoi Ellines, greske Laïkós Orthódoxos Synagermós, latviske Nacionālā Apvienība, og norske Fremskrittspartiet også inkludert i regjeringssamarbeid.

Tabell 1.2: Høyrepopulistiske partier i regjering.

Land	Parti	Periode	Rolle
Belgia	Nieuw-Vlaamse Alliantie	2014-2018	Regjeringsmedlem
Bulgaria	Natsionalen Front za Spasenie na Bulgaria	2017-2018	Regjeringsmedlem
Danmark	Dansk Folkeparti	2001-2011	Støtteparti
Danmark	Dansk Folkeparti	2015-2018	Støtteparti
Finland	Persuussuomalaiset	2015-2017	Regjeringsmedlem
Hellas	Anexartitoi Ellines	2015-2018	Regjeringsmedlem
Hellas	Laïkós Orthódoxos Synagermós	2011-2012	Regjeringsmedlem
Italia	Lega Nord	1994	Regjeringsmedlem
Italia	Lega Nord	2001-2006	Regjeringsmedlem
Italia	Lega Nord	2008-2011	Regjeringsmedlem
Italia	Lega Nord	2018	Regjeringsmedlem
Latvia	Nacionālā Apvienība	2011-2018	Regjeringsmedlem
Nederland	Lijst Pim Fortuyn	2002-2003	Regjeringsmedlem
Nederland	Partij voor de Vrijheid	2010-2012	Støtteparti
Norge	Fremskrittspartiet	2013-2018	Regjeringsmedlem
Polen	Liga Polskich Rodzin	2006-2007	Regjeringsmedlem
Polen	Prawo i Sprawiedliwość	2005-2007	Regjeringsmedlem
Polen	Prawo i Sprawiedliwość	2015-2018	Regjeringsmedlem
Slovakia	Slovenská Národná Strana	1992-1998	Regjeringsmedlem
Slovakia	Slovenská Národná Strana	2006-2010	Regjeringsmedlem
Slovakia	Slovenská Národná Strana	2016-2018	Regjeringsmedlem
Sveits	Schweizerische Volkspartei	1990-2018	Regjeringsmedlem
Ungarn	Fidesz—Magyar Polgári Szövetség	1998-2002	Regjeringsmedlem
Ungarn	Fidesz—Magyar Polgári Szövetség	2010-2018	Regjeringsmedlem
Østerrike	Freiheitliche Partei Österreichs	2000-2005	Regjeringsmedlem
Østerrike	Freiheitliche Partei Österreichs	2017-2018	Regjeringsmedlem

Kilde: ParlGov database (Döring og Manow 2019).

1.4. Oversikt over oppgaven

Kapittel 2 i oppgaven er teorikapittelet. I dette kapittelet skal den høyrepopulistiske partifamilien defineres og klassifiseres. Videre i kapittel 2 skal tidligere forskning på området presenteres, og til slutt i teorikapittelet skal det teoretiske rammeverket for oppgaven legges frem, noe som skal resultere i et sett med testbare hypoteser. Kapittel 3 er metode- og datakapittelet, og dette kapittelet skal først presentere oppgavens metode. Metode- og datakapittelet skal deretter presentere og operasjonalisere alle de relevante variablene; avhengig variabel, uavhengig variabel, kausalmekanisme, og kontrollvariabler, samt hvilke data som skal benyttes for hver av disse variablene. Videre skal metode- og datakapittelet presentere forutsetninger for analysen. Og til slutt i metode- og datakapittelet skal det presenteres deskriptiv statistikk på oppgavens variabler.

Kapittel 4 er analysekapittelet. Analysekapittelet skal først presentere resultatene fra oppgavens analyse, for deretter å drøfte hvordan disse resultatene sammenfaller med oppgavens hypoteser, det teoretiske rammeverket, og den tidligere forskningen som ble presentert i teorikapittelet. Analysekapittelet skal også se nærmere på to høyrepopulistiske partier for å drøfte hvordan disse eksemplene sammenfaller med resultatene i denne oppgaven. Til slutt i analysekapittelet skal det presenteres svakheter ved analysen. Kapittel 5 er konklusjonskapittelet, og dette kapittelet skal trekke alle trådene fra oppgaven sammen i en konklusjon, prøve å besvare problemstillingen, samt presentere muligheter for videre forskning.

2. Teori

2.1. Den høyrepopulistiske partifamilien

2.1.1. Definerings av høyrepopulistiske partier

Gitt at denne oppgaven ønsker å studere effekten av at høyrepopulistiske partier blir inkludert i regjeringssamarbeid så er det et sentralt spørsmål som må besvares: Hva kjennetegner høyrepopulistiske partier og den høyrepopulistiske partifamilien? Hvordan kan man vite at et gitt parti tilhører denne partifamilien? I litteraturen er det omdiskutert hvorvidt det faktisk eksisterer en felles høyrepopulistisk partifamilie, eller om denne betegnelsen innehar så vidt forskjellige karakteristikk at det er meningsløst å snakke om en felles partifamilie (Norris 2005, 43). Er det for eksempel hensiktsmessig å plassere det norske Fremskrittspartiet i samme partifamilie som det tyske Alternative für Deutschland, eller ungarske Jobbik?

Kitschelt og McGann (1995, 1) skriver at «beyond the vague feeling, however, that all these parties are somehow "on the right," it is unclear from the existing comparative literature whether these parties really can be lumped together.» Gitt denne problematikken blir det argumentert for at det kan være mer hensiktsmessig å identifisere et sett med underkategorier, heller enn en helhetlig partifamilie (Norris 2005, 44). Ramet (1999) skiller for eksempel mellom partier som er fascistiske, partier som er ultrakonservative, og partier som er radikalpopulistiske. Til tross for denne kritikken eksisterer det en bred konsensus i litteraturen om at det finnes en felle høyrepopulistisk partifamilie, og at det i hovedsak er ideologi som forener disse partiene (Carter 2005, 14).

Det sentrale spørsmålet blir da hvilke ideologiske karakteristikk som definerer de høyrepopulistiske partiene. Freedom (1996) argumenterer for at ideologier både består av kjernekonsepter og periferkonsepter. Basert på denne logikken betyr det at høyrepopulistiske partier ikke trenger å være identiske. For at et parti skal kunne bli klassifisert som en del av den høyrepopulistiske partifamilien er det kun nødvendig at kjernekonseptene er på plass. Disse kjernekonseptene handler, ifølge Inglehart og Norris (2017, 445), om partiets plassering på den

postmaterielle politikkdimensjonen, heller enn den klassiske høyre-venstre politikkdimensjonen. Det betyr at disse partiene, til tross for at de tilhører en felles partifamilie, kan variere når det gjelder plasseringen knyttet til økonomisk politikk og statlig inngripen i økonomien. Det sentrale spørsmålet er hvilken plassering partiene har når det kommer til postmaterielle verdier slik som åpenhet og etnisk mangfold (Inglehart og Norris 2017, 445). I denne sammenhengen står de høyrepopulistiske partiene i kontrast til de grønne partiene som er plassert på motsatt side av den postmaterielle politikkdimensjonen. Dette er til forskjell fra de tradisjonelle konservative partiene som ofte står i kontrast til de sosialistiske partiene på den tradisjonelle høyre-venstre politikkdimensjonen (Inglehart og Norris 2017, 445).

Rent konkret når det gjelder ideologiske kjennetegn har det blitt trukket frem at høyrepopulistiske partier representerer «racial exclusionism» (Husbands 1981), «nationalism» (Eatwell 2000), «populist style» (Minkenberg 2001), «law and order» (Mudde 2007), og «authoritarian and xenophobic values» (Inglehart og Norris 2017). Mudde (1996) studerer den eksisterende litteraturen og finner totalt 58 ulike ideologiske karakteristikk som blir brukt for å definere høyrepopulistiske partier. Han argumenterer derimot for at det er fem sentrale kjennetegn som ofte går igjen: nasjonalisme, xenofobi, rasisme, anti-demokratiske holdninger, og ønske om en sterkere stat (Mudde 1996, 229). Carter (2005) skriver at «right-wing extremism is defined by two anti-constitutional and anti-democratic elements: 1) a rejection of the fundamental values, procedures and institutions of the democratic constitutional state (a feature that makes right-wing extremism extremist); 2) a rejection of the principle of fundamental human equality (a feature that makes right-wing extremism right wing).» Denne definisjonen av høyrepopulistiske partier argumenterer derfor for at dette er partier som står ekstremt langt ute på høyresiden i politikken. En slik definisjon står derfor i kontrast til Inglehart og Norris (2017) som argumenterer for at plassering på den tradisjonelle høyre-venstre politikkdimensjonen ikke er definerende for høyrepopulistiske partier.

Ignazi (1992, 7) trekker frem tre ulike kriterier for å kunne karakterisere et parti som høyrepopulistisk: 1) plasseringen i det politiske spekteret, 2) selverklært partiideologi og dens referanse til fascisme, og 3) holdninger til det politiske systemet. Basert på disse tre kriteriene skiller Ignazi mellom to ulike ytre-høyre partier: «old right-wing parties», ofte kalt ekstreme

høyrepartier, og «new right-wing parties», ofte kalt radikale høyrepartier (Ignazi 1992, 12-13; Golder 2016, 478). Det første kriteriet, plassering i det politiske spekteret, argumenterer for at både de nye og de gamle høyrepartiene er plassert ytterst til høyre i det politiske landskapet. Det som skiller disse partiene er derimot det andre og det tredje kriteriet. Mens de gamle høyrepartiene har en sterk tilknytning til den fascistiske ideologien, prøver de nye høyrepartiene å distansere seg fra denne ideologien (Betz 1994, 127; Knigge 1998, 251; Norris 2005, 44). Og når det gjelder det tredje kriteriet argumenterer Ignazi for at de gamle høyrepartiene representerer en prinsipiell motstand mot demokratiske institusjoner, noe de nye høyrepartiene ikke gjør. Det har derimot blitt argumentert for at de nye (radikale) høyrepartiene representerer en motstand mot «liberalt» demokrati. Her har det blitt lagt vekt på både motstanden mot rettigheter til minoriteter, samt motstanden mot uavhengige politiske institusjoner slik som domstolene (Mudde 2007, 25).

Denne oppgaven skal ta utgangspunkt i de nye (radikale) høyrepartiene fordi det i hovedsak er disse partiene som har opplevd en sterk vekst i valgoppslutning (Gallagher et al. 2011, 267), samtidig som det også er disse partiene som har blitt inkludert i regjeringssamarbeid (de Lange 2012, 900). I litteraturen eksisterer det en rekke ulike betegnelser for denne gruppen med partier (Mudde 2007, 11-12), men denne oppgaven har valgt å bruke begrepet høyrepopulistiske partier fordi dette begrepet reflekterer to sentrale kjennetegn ved disse partiene: plasseringen på ytterste høyreside, og deres populistiske appell. Høyrepopulisme er også en betegnelse som blir mye brukt i litteraturen (se f.eks. Betz 1994; Heinisch 2003; de Lange 2012). I samsvar med dette argumenterer Golder (2016, 479-480) for at det som kjennetegner disse partiene er en kombinasjon av nasjonalisme og populisme. Det betyr at nasjonalisme og populisme er, for å bruke logikken til Freedon (1996), kjernekonseptene i den høyrepopulistiske ideologien. Partiene som blir inkludert i denne oppgaven kan variere på en rekke ulike politikkområder, men det disse partiene har til felles er en høy grad av nasjonalisme og populisme. De neste avsnittene skal ta for seg begge disse kjennetegnene i mer detalj.

2.1.1.1. Nasjonalisme

Nasjonalisme er en ideologi som argumenterer for at stat og nasjon skal overlappes (Gellner 1983, 1; Mudde 2007, 16). Det betyr at statens grenser skal være de samme som nasjonens grenser, og at medlemmene i staten også skal være medlemmer i nasjonen. I Europa har det

historisk eksistert to ulike ideer for hva som kjennetegner en nasjon. Mens den franske nasjonsideen argumenterer for at alle innbyggerne som bor på et gitt territorium tilhører den samme nasjonen (Aarebrot og Evjen 2014, 277), så argumenterer den tyske nasjonsideen for at nasjonen består av en gruppe mennesker som innehar en felles identitet (Aarebrot og Evjen 2014, 282). Basert på disse to nasjonsideene argumenterer Halikiopoulou, Nanou, og Vasilopoulou (2012, 508) for at det eksisterer to ulike former for nasjonalisme: «civic nationalism», basert på den franske nasjonsideen, og «ethnic nationalism» basert på den tyske nasjonsideen.

«Civic nationalism», også kjent som liberal nasjonalisme, blir beskrevet av Halikiopoulou et al. (2012, 509) som «inclusive and voluntary, emphasising historic territory, legal political community and a civic culture.» Historisk baserer den liberale nasjonalismen seg på den franske nasjonsideen og det faktum at Frankrike historisk bestod av et gitt territorium, ikke en felles etnisk gruppe. Dermed var det essensielt at den franske nasjonen ikke tok utgangspunkt i kriterier som var etnisk betinget. Denne formen for nasjonalisme argumenterer for at nasjonen, og derfor også staten, burde bestå av medlemmer som innehar enn gitt politisk identitet knyttet til prinsipper som frihet, likhet, og individuelle rettigheter. Stolz (2009, 257) skriver at «civic nationhood is meant to describe a political identity built around shared citizenship in a liberal-democratic state.» Den liberale nasjonalismen argumenterer derfor for at individer kan velge hvorvidt de ønsker å ta del i nasjonen basert på det faktum at de kan tilegne seg en politisk identitet knyttet til liberale og demokratiske idealer.

«Ethnic nationalism» tar utgangspunkt i den tyske nasjonsideen og argumenterer for at nasjonen, og derfor også staten, skal bestå av en gruppe mennesker som innehar en felles identitet, ofte basert på språk eller religion (Betz 1994, 123; Golder 2016, 480). Gellner (1983, 1) beskriver denne formen for nasjonalisme som «a theory of political legitimacy, which requires that ethnic boundaries should not cut across political ones.» Grunnlaget for den tyske nasjonsideen, og derfor også den etniske nasjonalismen, baserer seg på det faktum at Tyskland, til forskjell fra Frankrike, historisk ikke bestod av et gitt territorium, men en rekke mindre territorielle enheter. Derfor, for å avgjøre hvilke individer som tilhørte den tyske nasjonen ble det lagt vekt på kriterier knyttet til etnisitet og identitet. Halikiopoulou et al. (2012, 509) beskriver etnisk nasjonalisme som «exclusive and organic, defined by a community of birth and a native

culture.» Til forskjell fra den liberale nasjonalismen argumenterer den etniske nasjonalismen for at individer ikke kan velge å ta del i en gitt nasjon, medlemskap er gitt ved fødselen.

Innenfor studiet av høyrepopulistiske partier blir begrepet nativisme brukt for å beskrive den formen for nasjonalisme som høyrepopulistiske partier fremmer. Mudde (2007, 19) definerer nativisme som «an ideology, which holds that states should be inhabited exclusively by members of the native group (“the nation”) and that nonnative elements (persons and ideas) are fundamentally threatening to the homogenous nation-state.» Nativisme argumenterer derfor ikke bare for at statens og nasjonens grenser skal overlappe, men også for at etniske minoriteter er truende for den monokulturelle nasjonalstaten. Michaels (1995, 67) legger vekt på at «the essence of nativism is its preference for the native exclusively on the grounds of its being native.» Nativisme argumenterer derfor ikke for en gitt nasjon nødvendigvis er bedre enn andre nasjoner, kun det faktum at ulike nasjoner tilhører ulike stater. Dermed blir det argumentert for at nativisme ikke nødvendigvis er en rasistisk ideologi fordi ulike kulturer blir ansett som «equal, but distinct and thus incompatible» (Golder 2016, 480).

Gitt det faktum at nasjonalisme mer generelt, og nativisme mer spesifikt, er et kjernekonsept i den høyrepopulistiske ideologien så er det ikke overraskende at innvandring, og motstand mot innvandring, blir ansett som det viktigste politikkområdet for den høyrepopulistiske partifamilien. Som nevnt tidligere så argumenterer Mudde (1996, 229) for at xenofobi, frykt for det som er fremmed, er et sentralt kjennetegn i mange definisjoner av den høyrepopulistiske partifamilien. Innvandring gjør at mennesker som tilhører en gitt nasjon flytter til en stat som tilhører en annen nasjon. Innvandring truer derfor den monokulturelle nasjonalstaten. Men til tross for at motstand mot innvandring kanskje er det viktigste politikkområdet for høyrepopulistiske partier så blir det argumentert for at man ikke må anse disse partiene som «single-issue parties.» Mudde (1999, 193) skriver at «nowadays, other issues, such as anti-politics, the welfare state, and law and order, are more or less disconnected from the immigration issue, and parties like the Austrian FPÖ focus once again primarily on anti-politics.» Dette gjør at nasjonalisme og nativisme ikke er det eneste kjernekonseptet i den høyrepopulistiske ideologien. For å definere de høyrepopulistiske partiene må også populisme inkluderes.

2.1.1.2. Populisme

Populisme er et omdiskutert begrep, og det eksisterer stor uenighet knyttet til hva som utgjør kjernen av begrepet. Canovan (1982, 546) argumenterer for at teoretiske redegjørelser av populisme innehar et av to ulike problemer: mangel på omfang eller klarhet. Hun skriver at «when we look at the various attempts at a theoretical account of populism, we find that they are all open to one or other of two objections. Either they are comprehensive but too vague, or else they are clear but too narrow» (Canovan 1982, 546). Basert på Sartori (1970) sin teori knyttet til abstraksjonsstigen betyr det at ulike konseptualiseringer av populisme har plassert begrepet på ulike abstraksjonsnivå. Til tross for at man ikke har klart å komme til noen teoretisk enighet om begrepet populisme blir det argumentert for at man intuitivt vet hva man refererer til når man kaller «noe» populistisk (Laclau 1977, 143).

I sin mest generelle, og vage, form kan man argumentere for at populisme representerer en prinsipløshet og kritikk mot den styrende eliten (Taggart 2000, 12). Laclau (1977, 146) skriver at «the typical features of this ideology are deemed to be hostility to the status quo, mistrust of traditional politicians, appeal to the people and not to classes, anti-intellectualism, and so on.» Basert på denne beskrivelsen av populisme kan man argumentere for at populistere ønsker å utnytte en mistillit i befolkningen mot de styrende politikerne, og den politikken som blir ført. Taggart trekker frem at populistiske politikere og partier ofte kommer frem under ekstreme omstendigheter (Taggart 2000, 3). Dette er omstendigheter som både skaper mistillit mot de styrende politikere, og samtidig skaper en etterspørsel etter «populistisk» politikk. Populistiske politikere eller partier prøver derfor å fremstille seg selv som politiske «outsidere» som skal fremme en ny politikk, og som faktisk skal få til politisk endring.

For å beskrive populisme i konteksten av høyrepopulistiske partier skriver Eatwell (2000, 412) at «it can refer to voter-driven politics, where parties offer the electorate what is popular. It can refer to a vaguely-defined set of beliefs, most notably the quest for a more active style of democracy – especially the use of referendums, which in Switzerland have on several occasions since the 1960s rallied extensive anti-immigrant sentiment.» Basert på denne beskrivelsen kan man argumentere for at populisme handler om å bruke folkeviljen, uavhengig av hva den måtte være, for å opparbeide seg politisk makt. For eksempel kan folkeavstemninger være en strategi som gjør det mulig å skape legitimitet rundt en politisk sak ved å argumentere for at den har

støtte hos en majoritet i befolkningen. Spesielt kan dette gjelde kontroversielle politiske saker, for eksempel restriktiv innvandringspolitikk, som har bred støtte i befolkningen.

Mer konkret sammenlignet med beskrivelsen av populisme presentert av Taggart (2000), blir det argumentert for at populisme er en «tynn» ideologi som deler samfunnet inn i to grupper: «det ekte folket» og «den korrupte eliten», og at det er politikernes rolle å representere den generelle folkeviljen (Mudde 2007, 27; Stanley 2008, 96). Shils (1956, 100-101) skriver at populisme «exists wherever there is an ideology of popular resentment against the order imposed on society by a long-established, differentiated ruling class which is believed to have a monopoly of power, property, breeding and culture.» Denne konseptualiseringen av populisme legger vekt på det antagonistiske forholdet som eksisterer mellom folket og eliten, og argumenterer for at populistere ønsker å bruke dette motstandsforholdet for å opparbeide seg politisk makt.

Et viktig element å trekke frem i denne sammenhengen er det faktum at populisme blir presentert som en «tynn» ideologi. Det betyr at denne ideologien må kombineres med en eller flere «tykke» ideologier for at det skal gi noe politisk mening. Populisme i seg selv beskriver ikke hvilken type politikk en politiker eller et parti fremmer. Derfor kan man både observere populisme i kombinasjon med sosialisme, slik det finnes flere eksempler av i Latin-Amerika (Ellner 2012, 97), og populisme i kombinasjon med nasjonalisme, slik det finnes mange eksempler av i Europa (Eatwell 2000, 408). I litteraturen er det også omdiskutert hvorvidt det faktisk er riktig å bruke ideologibegrepet om populisme. Laclau (1977, 144) drøfter hvorvidt populisme burde bli forstått både som en bevegelse og en ideologi, og Minkenberg (2001, 3) bruker begrepet «populist style» for å forklare at populisme i større grad er en strategi heller enn en ideologi.

2.1.2. Klassifisering av høyrepopulistiske partier

Det neste logiske steget, etter at man har definert den høyrepopulistiske partifamilien, er å klassifisere de ulike partiene, altså avgjøre hvilke partier som skal inkluderes i den høyrepopulistiske partifamilien, og hvilke partier som ikke skal inkluderes. Frem til nå har begrepet høyrepopulisme operert på et relativt abstrakt nivå, og målet med klassifiseringen er å

konkretisere begrepet ved å velge ut konkrete partier. von Beyme (1988, 3) skriver at «though formal definitions or derivations based on the history of ideas largely failed to provide a convincing concept for ‘right-wing extremism’, research work on political parties of the right has not had serious problems in selecting appropriate cases.» Dermed, til tross for at det eksisterer stor uenighet knyttet til hva som utgjør kjernen av den høyrepopulistiske partifamilien så har forskere fortsatt klart å velge ut passende partier å studere.

I denne sammenhengen er det viktig å presisere at ingen partier er helt like, og noen partier vil passe beskrivelsen av den høyrepopulistiske partifamilien bedre enn andre partier. Mudde (2007, 32) skriver at «while there is consensus with regard to the inclusion of some parties in this category, the proper classification of many others remains contested.» I litteraturen blir det for eksempel argumentert for at franske Front National er prototypen på et høyrepopulistisk parti (Mudde 2007, 41). Ignazi (1992, 15-16) trekker også frem tyske Die Republikaner, belgiske Vlaams Blok, og nederlandske Centrum Democraten som gode eksempler på høyrepopulistiske partier. På den andre siden har man partier som ligger i grenseland, altså partier der det eksisterer usikkerhet knyttet til hvorvidt disse partiene faktisk tilhører den høyrepopulistiske partifamilien. Partiene som blir trukket frem i denne sammenhengen inkluderer blant annet norske Fremskrittspartiet (Ignazi 1992, 15), nederlandske Lijst Pim Fortuyn (Mudde 2007, 52), og italienske Alleanza Nazionale (Norris 2005, 281). Dermed, mens det for noen partier kan være enkelt å klassifisere dem innenfor den høyrepopulistiske partifamilien, så er det andre partier der det er vanskeligere å konkludere med hvilken partifamilie disse tilhører.

Når det gjelder klassifisering av partier eksisterer det en rekke ulike strategier for å velge ut de «riktige» partiene, alle med sine egne styrker og svakheter. Det er også viktig å ha i betraktning at ulike strategier fungerer ulikt for ulike partifamilier. Mens noen strategier fungerer bra for noen partifamilier, så fungerer andre strategier bedre for andre partifamilier. En strategi for klassifisering av partier handler om å spørre partiene selv hvilken partifamilie de tilhører. Denne strategien har sin styrke i det faktum at ingen kjenner partiene bedre enn partiene selv (Mudde 2007, 33). Problemet med denne strategien når det kommer til den høyrepopulistiske partifamilien er det faktum at mange av partiene som tilhører denne partifamilien ikke ønsker å vedkjenne seg denne tilhørigheten (Mudde 2007, 53). I den grad partiene ser på det som negativt

å bli plassert i den høyrepopulistiske partifamilien, så er dette noe partiene vil prøve å unngå. For eksempel kan partier som både er nasjonalistiske og populistiske, men som har en mer venstreorientert økonomisk politikk argumentere for at deres plassering i større grad passer under den sosialdemokratiske partifamilien. Dette gjør selvidentifisering til en dårlig strategi for å klassifisere høyrepopulistiske partier.

En annen strategi som også ofte blir benyttet for å klassifisere partier er partinavn (Mudde 2007, 33). Gitt at partinavn på et eller annet vis skal være representativt for den politikken som et parti fremmer så kan man bruke disse partinavnene som en indikator for en felles partifamilie. For eksempel kan man argumentere for at partinavn er en god strategi for å klassifisere grønne partier fordi disse partiene ofte har like navn som reflekterer det faktum at dette er partier som fremmer klima- og miljøsakene. Andre partier, slik som kristendemokratiske og sosialistiske partier, har også ofte like navn (Mudde 2007, 33). Når det gjelder den høyrepopulistiske partifamilien kommer man tilbake til det faktum at mange av partiene som tilhører denne partifamilien ikke ønsker å vedkjenne seg denne tilhørigheten. Dermed vil navnene på mange av de høyrepopulistiske partiene verken reflektere det nasjonalistiske eller det populistiske aspektet ved disse partiene. Basert på navn er det for eksempel vanskelig å avgjøre hvorvidt Dansk Folkeparti har noe til felles med Freiheitliche Partei Österreichs eller UK Independence Party. Dette gjør at partinavn også er en dårlig strategi for å klassifisere høyrepopulistiske partier.

Gitt at høyrepopulistiske partier ofte ikke vil anerkjenne sin tilhørighet til den høyrepopulistiske partifamilien så er det en annen strategi som virker mer lovende, nemlig ekspertvurderinger. Denne strategien baserer seg på å spørre politiske eksperter og statsvitere i ulike land hvordan de vil klassifisere partiene i det landet der de er eksperter. Ved å spørre en rekke ulike eksperter i ulike land er håpet at man skal kunne få et godt bilde på hvor de ulike partiene kan plasseres i det politiske landskapet. Denne oppgaven baserer seg på en slik klassifiseringsstrategi, og tar utgangspunkt i data fra Expert Judgement of Western-European Political Parties 2000 og Expert Judgement Survey of European Political Parties 2010. Disse datakildene gjør det mulig å klassifisere partier fra de fleste europeiske land i tidsperioden fra 1990 frem til 2010. For å kunne klassifisere partier også etter 2010 har oppgaven tatt i bruk data fra Chapel Hill Expert Survey for 2014 og 2017. Med utgangspunkt i alle disse datakildene har denne oppgaven

klassifisert høyrepopulistiske partier basert på fire aspekter ved politikken til de ulike partiene: plassering på høyre-venstre akse, innvandring, nasjonalisme, og populisme.

Når det gjelder Expert Judgement of Western-European Political Parties 2000 har denne oppgaven valgt å klassifisere partier som har en gjennomsnittscore på 8,5 eller høyere (på en skala fra 0 til 10) når det kommer til plassering på høyre-venstre akse, og hvor kritisk man er til innvandring, som høyrepopulistiske partier. For Expert Judgement Survey of European Political Parties 2010 har partier som scorer høyere enn 8,5 (igjen på en skala fra 0 til 10) både når det gjelder populisme og nasjonalisme blitt klassifisert som høyrepopulistiske partier. For Chapel Hill Expert Survey 2014 har partier der de viktigste sakene er en kombinasjon av innvandring, nasjonalisme, og anti-elite retorikk blitt klassifisert som høyrepopulistiske partier. Og til slutt; for Chapel Hill Expert Survey 2017 har igjen partier som scorer høyere enn 8,5 når det kommer til plassering på høyre-venstre akse, og hvor kritisk man er til innvandring, blitt klassifisert som høyrepopulistiske partier. Basert på disse klassifiseringskriteriene har det, i perioden fra 1990 frem til 2017, blitt identifisert 72 partier fordelt på 26 europeiske land som har blitt klassifisert som høyrepopulistiske partier (se appendiks A).

Grunnen til at det er valgt ulike klassifiseringskriterier for de ulike datakildene er fordi de ulike datakildene inneholder ulike variabler. Og selv om det ideelle, basert på defineringen av den høyrepopulistiske partifamilien, hadde vært å klassifisere alle partiene basert på hvor nasjonalistiske og populistiske de ulike partiene er, så er ikke dette mulig fordi variabler på nasjonalisme og populisme ikke eksisterer i Expert Judgement of Western-European Political Parties 2000 eller Chapel Hill Expert Survey 2017. Med dette som utgangspunkt blir plassering på høyre-venstre akse, og hvor kritisk man er til innvandring, inkludert for å klassifisere partier fra disse datakildene.

2.2. Tidligere forskning

Grunnet den sterke veksten til mange høyrepopulistiske partier er det blitt viet mye akademisk oppmerksomhet til denne partifamilien, og spesielt siden starten av 1990-tallet har det blitt utgitt utallige bøker og artikler vedrørende ulike aspekter ved disse partiene (Mudde 2017, 1). Litteraturen har derimot ofte fokusert på to aspekter ved de høyrepopulistiske partiene: den

høyrepopulistiske ideologien, altså hva som kjennetegner de høyrepopulistiske partiene (Husbands 1981; Mudde 1996; Mudde 2000; Ivarsflaten 2008; Golder 2016), samt variabler som forklarer valgsuksessen til disse partiene (Ignazi 1992; Knigge 1998; Norris 2005; Kehrberg 2015; Sørensen 2016). Når det gjelder det sistnevnte aspektet har litteraturen i stor grad fokusert på innvandring, men andre variabler, slik som arbeidsledighet og tillitt til politikere, har også blitt undersøkt.

Gitt at det kun er i de seneste årene at høyrepopulistiske partier (i noe særlig omfang) har blitt inkludert i regjeringssamarbeid, så er også studiet av slike regjeringssamarbeid et relativt nytt fenomen (Minkenberg 2001; Heinisch 2003; van Spanje og van der Brug 2007; de Lange 2012). Og mange av de studiene som faktisk eksisterer når det gjelder høyrepopulistiske regjeringssamarbeid omhandler casestudier av regjeringssamarbeid i for eksempel Italia (Verbeek og Zlove 2016), Østerrike (Fallend og Heinisch 2016), Polen (Stanley 2016), og Ungarn (Batory 2016). Hva gjelder den komparative forskningen på området fokuserer en del studier på forholdet mellom populisme og (liberalt) demokrati (Mudde og Kaltwasser 2012; Albertazzi og Mueller 2013; Kaltwasser og Taggart 2016). Disse studiene ser for eksempel på forholdet mellom populisme og etniske minoriteter, samt forholdet mellom populisme og uavhengige politiske institusjoner slik som domstolene. Til tross for at det ikke eksisterer mange studier som tar for seg effekten av høyrepopulistiske partier i regjering så eksisterer det noe relevant forskning, både av komparativ natur og casestudier. De neste avsnittene skal presentere denne forskningen.

Minkenberg (2001) undersøker hvilken policy effekt både parlaments- og regjeringssamarbeid har for de høyrepopulistiske partiene, og finner at høyrepopulistiske partier i liten grad får gjennomført egen politikk kun ved å ha representanter i parlamentet (Minkenberg 2001, 10). Regjeringssamarbeid på den andre siden fører med seg en policy effekt, og Minkenberg argumenterer for at man i de landene der høyrepopulistiske partier har deltatt i regjering kan observere en draging mot høyre hva gjelder kulturell politikk (Minkenberg 2001, 1). Dette kan for eksempel bli observert i den immigrasjonspolitikken som ble ført i Østerrike på starten av 2000-tallet. For å forklare hvorfor man kan observere en policy effekt for høyrepopulistiske partier i regjering, men ikke for høyrepopulistiske partier som kun sitter i parlamentet, trekker

Minkenberg frem at man ikke må studere disse partiene i et vakuum, man må studere deres interaksjon med andre partier (Minkenberg 2001, 5).

Når høyrepopulistiske partier har blitt inkludert i regjeringssamarbeid har andre partier gjort et bevisst valg om at de ønsker å samarbeide med høyrepopulistiske partier. Dette har gjort at høyrepopulistiske partier har kunnet gjennomføre mer av sin egen politikk. Når det gjelder høyrepopulistiske partier som kun sitter i parlamentet har ikke de andre partiene tatt det samme valget om å samarbeide. For eksempel i Frankrike har det vært en lang tradisjon for at de tradisjonelle partiene ikke samarbeider med Front National (Minkenberg 2001, 8). Basert på denne logikken vil man ikke se den samme policy effekten i parlamentet som man ser i regjering.

Heinisch (2003) argumenterer for at det er noen definerende 'populistiske' karakteristikk ved de høyrepopulistiske partiene som gjør at disse partiene fungerer bra i opposisjon, men sliter med en gang de kommer inn i regjeringkontorene. Her blir det trukket frem at høyrepopulistiske partier ofte er lite institusjonaliserte, mye av deres appell baserer seg på karismatisk lederskap, og de ligner i større grad på politiske bevegelser heller enn politiske partier. Videre blir det også trukket frem at regjeringdeltagelse gjør at høyrepopulistiske partier blir 'normalisert' og dermed forvandles til ordinære høyrepartier (Heinisch 2003, 91). Høyrepopulistiske partier mister derfor sitt særpreg ved å gå inn i regjering.

Basert på en casestudie av Østerrike i perioden 2000-2002 argumenterer Heinisch for at det er tre grunner til at høyrepopulistiske partier mislykkes i regjering: 1) manglende evne til å løse konflikter mellom konkurrerende ledende personligheter i partier som legger vekt på personer heller enn institusjoner, 2) vanskelighet med å utvikle en sammenhengende politisk agenda som kan oppnå bred støtte og likevel levere noe til de forskjellige grupperingene innad i partiet, og 3) mangelen på erfaring og profesjonalitet (Heinisch 2003, 113). Høyrepopulistiske partier, gitt deres populistiske karakter, fungerer derfor dårlig i regjering og vil bli straffet hardere av velgerne, sammenlignet med tradisjonelle partier, når de går inn i regjering.

van Spanje og van der Brug (2007) studerer ikke bare hvordan inkludering av høyrepopulistiske partier i regjeringssamarbeid påvirker politikken til disse partiene, men også hva som skjer dersom disse partiene blir ekskludert fra slike regjeringssamarbeid. Ved å studere ulike høyrepopulistiske partier og deres ideologiske posisjon på en skala fra 1-10 finner van Spanje og van der Brug at inkludering av høyrepopulistiske partier i regjeringssamarbeid fører til at disse partiene modererer sin politikk (van Spanje og van der Brug 2007, 1035). Eksempler på dette finner man i Østerrike med Freiheitliche Partei Österreichs og i Italia med Lega Nord.

På den andre siden finner van Spanje og van der Brug at ekskludering fra regjeringssamarbeid ikke fører til en radikaliserings av politikken til de høyrepopulistiske partiene (van Spanje og van der Brug 2007, 1035). Her blir det argumentert for at en av grunnene til at disse partiene, for eksempel Centrum Democraten i Nederland eller Die Republikaner i Tyskland, ikke har blitt inkludert i regjeringssamarbeid er fordi disse partiene i utgangspunktet hadde en mer radikal politikk sammenlignet med for eksempel Freiheitliche Partei Österreichs i Østerrike eller Lega Nord i Italia. Ekskludering fører derfor ikke til en mer radikal politikk, men heller en fortsettelse av deres allerede radikale politikk (van Spanje og van der Brug 2007, 1036).

van Spanje (2011) tar utgangspunkt i det han kaller «anti-political-establishment parties», altså populistiske partier både på høyresiden og venstresiden, og argumenterer for at disse partiene vil oppleve en større kostnad knyttet til det å sitte i regjering sammenlignet med tradisjonelle partier. Grunnen til dette er fordi populistiske partier «lose the purity of their message by being seen to cooperate with the political establishment» (van Spanje 2011, 609-610). Teori knyttet til regjeringsslitasje har tradisjonelt argumentert for at regjeringsdeltagelse har den samme negative effekten for alle partier. van Spanje betviler dette og argumenterer for at populistiske partier blir hardere rammet enn tradisjonelle partier. Rent konkret, basert på 594 observasjoner fordelt på syv europeiske land finner han at forskjellen i valgoppslutning ved å delta i regjering sammenlignet med valgoppslutningen ved ikke å delta i regjering er på 2,61 prosentpoeng for tradisjonelle partier (van Spanje 2011, 624), mens for populistiske partier er denne forskjellen på 5,54 prosentpoeng (van Spanje 2011, 625). Dermed, selv om alle partier opplever en kostnad ved å gå i regjering så varierer denne kostnaden betraktelig mellom ulike typer partier.

Akkerman og de Lange (2012) ser også på sammenhengen mellom regjeringsdeltagelse og valgoppslutning, og konkluderer med at høyrepopulistiske partier i gjennomsnitt ikke opplever en større svekkelse i valgoppslutning sammenlignet med andre partier, noe som strider imot funnene til van Spanje (2011). Det blir derimot lagt vekt på at det innad i den høyrepopulistiske partifamilien eksisterer store variasjoner (Akkerman og de Lange 2012, 576). Mens Freiheitliche Partei Österreichs og Bündnis Zukunft Österreich i Østerrike, og Lijst Pim Fortuyn i Nederland opplevde å bli hardt straffet av velgerne etter at de valgte å gå inn i regjering, så opplevde andre partier, slik som Schweizerische Volkspartei i Sveits og Lega Nord i Italia, ikke noen slik regjeringskostnad (Akkerman og de Lange 2012, 576). Lega Nord fikk faktisk et styrket valgresultat i 2006 etter at de hadde sittet i regjering siden 2001.

For å forklare variasjonen i regjeringskostnad mellom ulike høyrepopulistiske partier argumenterer Akkerman og de Lange for at man må fokusere på tre partirelaterte variabler: policy oppnåelse (Akkerman og de Lange 2012, 585), prestasjonen til partiets ministere (Akkerman og de Lange 2012, 587), og strategi for hvordan opprettholde intern enighet mens man sitter i regjering (Akkerman og de Lange 2012, 591). Ingen av disse variablene kan alene forklare variasjonen i regjeringskostnad, men sammen kan de tre variablene gi en god forklaring på hvorfor noen partier blir straffet hardere enn andre partier (Akkerman og de Lange 2012, 595).

de Lange (2012) studerer ikke kostnaden for høyrepopulistiske partier å delta i regjering, men ser på mulige grunner til hvorfor tradisjonelle partier ønsker å samarbeid med høyrepopulistiske partier. Her blir det lagt vekt på at partier i hovedsak er opptatt av to ting: maktposisjoner og politikk. de Lange (2012, 901) skriver at «it is assumed that political parties are utility maximisers and that they seek to maximise either office or policy.»

Hun argumenterer videre for at det er tre koalisjonsformasjonsteorier som best forklarer hvorfor tradisjonelle partier velger å inngå regjeringssamarbeid med høyrepopulistiske partier: «minimal winning», at regjeringen skal bestå av minst mulig antall partier som fortsatt gir en majoritet i parlamentet, «minimal connected winning», at regjeringen skal bestå av partier som står ved siden av hverandre på den politiske skalaen, og «minimal range», at regjeringen skal

bestå av minst mulig 'ideologisk mangfold' (de Lange 2012, 904). Sett fra perspektivet til de tradisjonelle partiene er det derfor ønskelig, hvis man skal gå i regjering med høyrepopulistiske partier, å moderere disse partiene slik at man minimerer den politiske avstanden til de høyrepopulistiske partiene. de Lange påpeker videre at siden alle partier i utgangspunktet er konkurrenter kan samarbeid også være en strategi for å nøytralisere valgsuksessen til de høyrepopulistiske partiene (de Lange 2012, 914).

Fallend og Heinisch (2016) i sin studie av sentrum-høyre regjeringen i Østerrike fra 2000 til 2007 finner at inkludering av høyrepopulistiske partier i regjeringssamarbeid både kan ha en svekkende effekt på valgoppslutningen til de høyrepopulistiske partiene, Freiheitliche Partei Österreichs gikk fra en valgoppslutning på 26,9 % ved parlamentsvalget i 1999 til en valgoppslutning på 10 % ved parlamentsvalget i 2002 (Fallend og Heinisch 2016, 326), samt en modererende effekt på politikken til de høyrepopulistiske partiene (Fallend og Heinisch 2016, 338). De argumenterer derimot for at det ikke trenger å være noen automatikk i dette, og at andre faktorer, slik som partiets interne kapasitet, også må tas i betraktning når man skal forklare en svekket valgoppslutning (Fallend og Heinisch 2016, 339).

Batory (2016) studerer Ungarn i perioden fra 2010 til 2014 og finner at regjeringsdeltagelse verken hadde en negativ effekt på valgoppslutningen, eller en modererende effekt på politikken, til det høyrepopulistiske partiet Fidesz (Batory 2016, 299). Mye av forklaringen på dette ligger, ifølge Batory, i det faktum at Fidesz ved valget i 2010 fikk en supermajoritet i parlamentet, noe som gjorde det vanskelig for andre politiske aktører, interne eller eksterne, å påvirke den politikken som ble ført (Batory 2016, 299). Valgresultatet fra 2010 gjorde det også mulig for Fidesz å gjøre de institusjonelle endringene som var nødvendig for å beholde sin posisjon i regjeringskontorene, uavhengig av hvor demokratiske disse endringene har vært (Batory 2016, 291).

Det denne gjennomgangen av tidligere forskning viser er at det ikke eksisterer noe enighet både når det gjelder hvorvidt regjeringsdeltagelse fører til at høyrepopulistiske partier modererer sin politikk, eller hvorvidt regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Mens van Spanje og van der Brug (2007) finner at

regjeringsdeltagelse fører til at høyrepopulistiske partier modererer sin politikk, så finner Minkenberg (2001) at høyrepopulistiske partier i regjering resulterer i en policy effekt og en draging mot høyre, spesielt når det kommer til kulturell politikk. Når det gjelder valgoppslutning finner van Spanje (2011) at høyrepopulistiske partier i regjering blir straffet hardere enn tradisjonelle partier, mens Akkerman og de Lange (2012) ikke finner dette å være tilfelle. Gitt disse uenighetene i litteraturen ønsker denne oppgaven å være et tilskudd til debatten om hvilke effekter det har å inkludere høyrepopulistiske partier i regjeringssamarbeid.

2.3. Teoretisk rammeverk

Det teoretiske rammeverket til oppgaven har som mål å forklare hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, samt hvilken rolle politikkmoderering fungerer som en mellomliggende variabel. Når det gjelder å forklare hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier tar denne oppgaven utgangspunkt i det som blir kalt «the inclusion-moderation thesis», en teori som argumenterer for at høyrepopulistiske partier blir straffet av velgerne fordi de moderer sin politikk når de kommer i regjering. I litteraturen blir dette omtalt som en «cost of moderation» (Heinisch og Hauser 2016, 82) eller en «cost of mainstreaming» (Heinisch og Hauser 2016, 86). Det teoretiske rammeverket skal ikke bare ta for seg hvordan politikkmoderering gjør at regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, men også hvordan regjeringsslitasje kan være en forklaring på hvorfor regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

Berman (2008) argumenterer for at det er to forklaringer på hvorfor høyrepopulistiske partier modererer sin politikk når de kommer inn i regjering. Den første forklaringen tar for seg partiideologiteorien til Anthony Downs og det faktum at politikk i stor grad er en kamp om medianvelgeren (Berman 2008, 6). Den andre forklaringen går på det faktum at partier som ønsker å komme inn i regjering, spesielt i Europa, ofte må bli en del av koalisjonsregjeringer (Berman 2008, 6). Dette gjør at partier må samarbeide med andre partier og inngå kompromisser for å finne frem til en felle regjeringsspolitikk. De neste avsnittene skal beskrive begge disse forklaringene i mer detalj.

2.3.1. Anthony Downs og medianvelgeren

Anthony Downs skrev i 1957 boken «An Economic Theory of Democracy» der han argumenterer for at partier vil trekke inn mot sentrum i det politiske landskapet (Downs 1957, 117). Grunnen til dette er fordi partier som deltar i valg kun er opptatt av to ting: maksimere antall stemmer og regjeringsmakt. Gitt at velgermassen er normalfordelt, altså at det er flest velgere i sentrum av det politiske landskapet, og færre velgere jo lengre ut på kantene (både på høyresiden og venstresiden) man kommer, så vil partiene trekke inn mot sentrum slik at man tiltrekker seg flest mulige stemmer, og samtidig øker sannsynligheten for at man tiltrekker seg en majoritet (Downs 1957, 118). For partier som ønsker regjeringsmakt er det essensielt å appellere til medianvelgeren fordi det er medianvelgeren som sikrer en majoritet i befolkningen, og ideelt sett også en majoritet i parlamentet. Dermed, for partier som ønsker seg regjeringsmakt er det essensielt å moderere sin politikk slik at man kan tiltrekke seg velgere fra sentrum.

Til tross for at teorien til Downs tar utgangspunkt i et partisystem bestående av to partier som trekker inn mot midten for å tiltrekke seg medianvelgeren så vil logikken også kunne være gjeldende for partisystem besående av flere enn to partier, noe som er tilfelle for de fleste partisystemene i Europa. Det sentrale poenget er fortsatt at partiene prøver å tiltrekke seg så mange velgere som mulig ved å maksimere sitt politiske «område». Når det gjelder forskjellene er det hovedsakelig to som skiller flerpartisystem fra topartisystem: for det første er det flere partier som konkurrerer om å maksimere sitt politiske område, og for det andre må partiene i større grad ta hensyn til hvor de andre partiene er plassert i det politiske landskapet (Downs 1957, 126).

Et viktig spørsmål for denne oppgaven er hvordan teorien til Downs kan være med å forklare hvorfor høyrepopulistiske partier moderer sin politikk. Her er det viktig å presisere at teorien til Downs ikke argumenterer for at høyrepopulistiske partier modererer sin politikk som et resultat av at de har blitt inkludert i regjeringssamarbeid, men heller som et resultat av at de ønsker å bli inkludert i regjeringssamarbeid i fremtiden. Som nevnt tidligere finner van Spanje og van der Brug (2007) at det er de mer moderate høyrepopulistiske partiene som har blitt inkludert i regjeringssamarbeid, sammenlignet med de mer radikale høyrepopulistiske partiene som ikke har blitt inkludert i regjeringssamarbeid. Med utgangspunkt i teorien til Downs kan

man derfor argumentere for at høyrepopulistiske partier modererer sin politikk både for å maksimere antall stemmer, men også for å øke sannsynligheten for fremtidig regjeringsmakt.

Plassering i det politiske landskapet er et viktig utgangspunkt når man skal forklare hvorfor høyrepopulistiske partier modererer sin politikk. Som nevnt tidligere argumenterer Ignazi (1992, 7) for at høyrepopulistiske partier er plassert ytterst til høyre i det politiske landskapet. Med utgangspunkt i teorien til Anthony Downs kan man derfor argumentere for at høyrepopulistiske partier har et ønske om å moderere sin politikk ved å bevege seg nærmere de partiene som står nest lengst til høyre på den politiske skalaen, noe som ofte er de konservative partiene. Ved å legge seg tett opptil de partiene som er plassert nest lengst til høyre i det politiske landskapet maksimerer de høyrepopulistiske partiene sitt politiske område uten at de mister rollen som partiene plassert ytterst på høyresiden.

I denne sammenhengen kan en utfordring for de høyrepopulistiske partiene være at de modererer seg såpass mye at de blir ugjenkjennelige fra de tradisjonelle konservative partiene. Dette kan potensielt gjøre at det oppstår nye partier som prøver å kapre det politiske området på den ytterste høyresiden. Høyrepopulistiske partier har derfor ulike hensyn som må tas. På den ene siden har de et ønske om å moderere sin egen politikk slik at de kan maksimere sitt eget politiske område. På den andre siden har de ikke et ønske om at dette området skal bli så stort at det oppstår nye partier som prøver å legge seg til høyre for de høyrepopulistiske partiene.

2.3.2. Koalisjonsregjeringer og samarbeid

Den andre forklaringen Berman (2008) trekker frem for å forklare hvorfor høyrepopulistiske partier modererer sin politikk når de blir inkludert i regjeringssamarbeid går på det faktum at de må samarbeide med andre partier, altså gå inn i koalisjonsregjeringer, dersom de ønsker regjeringsmakt. I det parlamentariske systemet som er gjeldende i store deler av Europa utgår regjeringen fra flertallet i parlamentet, noe som gjør at ulike partier må samarbeide dersom ingen partier alene har et flertall i parlamentet. Gitt at det finnes få eksempler i Europa, og ingen eksempler i Vest-Europa, der høyrepopulistiske partier på egenhånd har klart å opparbeide seg et flertall i parlamentet så betyr det at høyrepopulistiske partier i mange situasjoner har måtte

samarbeide med andre partier for å oppnå regjeringsmakt (Akkerman, de Lange og Roodujin 2016, 3).

Koalisjonsregjeringer der høyrepopulistiske partier samarbeider med tradisjonelle partier fører med seg en modererende effekt fordi «in coalition governments, policy and ideological distances that exist between coalition partners have to be bridged» (Akkerman, de Lange og Roodujin 2016, 4). Altså, når partier velger å gå inn i koalisjonsregjeringer betyr det at disse partiene må komme til enighet med andre partier om en felles regjeringsplattform. Som et resultat av dette må regjeringspartiene inngå kompromisser med hverandre, noe som for de høyrepopulistiske partiene betyr at de må moderere sin «radikale» høyrepopulistiske politikk. Heinisch beskriver dette som en «filtration effect» og skriver at «once elected, the biggest initial problem for right-wing populist parties is that they will invariably be pressured to tone down the radicalness of their agenda and political presentation» (Heinisch 2003, 101).

Denne forklaringen virker å finne støtte i tidligere forskning. Som nevnt tidligere finner Fallend og Heinisch (2016) gjennom en casestudie av sentrum-høyre regjeringen i Østerrike fra 2000 til 2007 at regjeringsdeltagelse både kan ha en modererende effekt på politikken, og en negativ effekt på valgoppslutningen, til høyrepopulistiske partier. Batory (2016) gjennom sin studie av Ungarn i perioden fra 2010 til 2014 finner derimot det motsatte, nettopp at regjeringsdeltagelse verken trenger å ha en modererende effekt på politikken, eller en negativ effekt på valgoppslutningen, til høyrepopulistiske partier. Det som virker å være en naturlig forklaring på denne forskjellen er det faktum at i Østerrike så gikk det høyrepopulistiske Freiheitliche Partei Österreichs inn i en koalisjonsregjering, mens i Ungarn kunne Fidesz, gitt et rent flertall i parlamentet, gå i regjering alene.

2.3.3. Regjeringssslitasje

Teori knyttet til regjeringssslitasje virker i utgangspunktet å være lite egnet til å forklare hvorfor regjeringsdeltagelse har en særegen negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier fordi regjeringssslitasje er noe som rammer alle partier som sitter i regjering, ikke bare høyrepopulistiske partier (van Spanje 2011, 609). Så selv om høyrepopulistiske partier får en svekket valgoppslutning som et resultat av regjeringssslitasje så gjelder dette også for andre

partier som deltar i regjering. Et interessant spørsmål er derimot hvorvidt kostnaden ved å sitte i regjering er større for høyrepopulistiske partier, slik van Spanje (2011) finner, sammenlignet med tradisjonelle partier.

Gitt at populisme i stor grad baserer seg på en kritikk av den styrende eliten så trekker van Spanje (2011, 610) frem at regjeringsdeltagelse gjør at høyrepopulistiske partier mister sin populistiske appell fordi velgerne nå anser disse partiene som en del av den politiske eliten. Dermed har høyrepopulistiske partier mer å tape på å gå inn i regjering sammenlignet med andre ikke-populistiske partier. Heinisch (2003, 124) argumenterer også for at høyrepopulistiske partier har en høyere regjeringskostnad sammenlignet med ikke-populistiske partier. Han skriver at «populist parties frequently lack both the proper mechanisms of resolving intra-party disputes and experienced policy makers capable of translating the programmatic agenda into policy» (Heinisch 2003, 124). Det er dermed en rekke ulike aspekter ved de høyrepopulistiske partiene som taler for at deres regjeringskostnad er høyere sammenlignet med andre ikke-populistiske partier.

2.3.4. Ekskludering og radikalisering

Et interessant poeng å trekke frem i sammenheng med «the inclusion-moderation thesis» er det faktum at ikke alle høyrepopulistiske partier får mulighet til å delta i koalisjonsregjeringer. Mens denne oppgaven tar utgangspunkt i et teoretisk rammeverk som argumenterer for at inkludering i regjeringssamarbeid fører til politikkmoderering, så er det naturlig å anta at politikkmoderering ikke vil være tilfelle for de høyrepopulistiske partiene som blir ekskludert fra regjeringssamarbeid. Grunnen til dette er, som nevnt tidligere, fordi inkludering etablerer insentiver for moderering, noe ekskludering ikke gjør (van Spanje og van der Brug 2007, 1023). Det som i litteraturen blir kalt «the exclusion-radicalisation thesis» tar dette et steg lengre og argumenterer ikke bare for at ekskludering ikke fører til politikkmoderering, men også for at ekskludering faktisk fører til en radikalisering av politikken til høyrepopulistiske partier (Akkerman, de Lange og Rooduijn 2016, 4). Som nevnt tidligere finner van Spanje og van der Brug (2007) at dette ikke er tilfelle, men de argumenterer fortsatt for at ekskludering fra regjeringssamarbeid fjerner insentivene for politikkmoderering noe som gjør at de ekskluderte høyrepopulistiske partiene opprettholder sin allerede radikale politikk.

2.4. Hypoteser

Basert på oppgavens teoretiske rammeverk, og det som er blitt presentert av tidligere forskning, har det blitt utarbeidet tre hypoteser som skal testes i oppgavens analyse. Mens problemstillingen presenterer et spørsmål, presenterer hypotesene antagelser, basert på eksisterende kunnskap, knyttet til svaret på problemstillingen. Målet er å kunne, basert på resultatene i analysen, argumentere for hvorvidt hypotesene har blitt styrket eller svekket.

Den første hypotesen tar for seg forholdet mellom regjeringsdeltagelse og valgoppslutning. Det teoretiske rammeverket til oppgaven tar utgangspunkt i «the inclusion-moderation thesis», en teori som argumenterer at høyrepopulistiske partier blir straffet av velgerne fordi de moderer sin politikk når de kommer i regjering. Basert på denne teorien, og det faktum at høyrepopulistiske partier blir «normalisert» når de kommer inn i regjering, noe som gjør at høyrepopulistiske partier, ifølge van Spanje (2011), blir straffet hardere av velgerne sammenlignet med tradisjonelle ikke-populistiske partier, så ønsker oppgaven å teste H_1 .

H_1 : Regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

Videre tar den andre hypotesen for seg forholdet mellom regjeringsdeltagelse og politikkmoderering. Baton (2008) fremmer to forklaringer på hvorfor regjeringsdeltagelse fører til politikkmoderering, nemlig at høyrepopulistiske partier modererer sin politikk for å tiltrekke seg flere stemmer og for å øke sannsynligheten for fremtidig regjeringsmakt, samt det faktum at høyrepopulistiske partier modererer sin politikk fordi de må samarbeid med andre partier dersom de ønsker å delta i koalisjonsregjeringer. Funnene til både van Spanje og van der Brug (2007), og Fallend og Heinisch (2016) støtter det faktum at regjeringsdeltagelse fører til politikkmoderering for høyrepopulistiske partier. Basert på dette ønsker oppgaven å teste H_2 .

H_2 : Regjeringsdeltagelse har en modererende effekt på politikken til høyrepopulistiske partier.

Den siste hypotesen tar for seg forholdet mellom politikkmoderering og valgoppslutning. Basert på «the inclusion-moderation thesis» og det faktum at høyrepopulistiske partier blir straffet av velgerne fordi de modererer sin politikk når de kommer inn i regjering ønsker denne oppgaven å teste H_3 . Denne hypotesen henger nøye sammen med H_2 og begge disse hypotesene blir inkludert for å teste hvorvidt politikkmoderering kan være en kausalmekanisme som kobler regjeringsdeltagelse opp mot valgoppslutning.

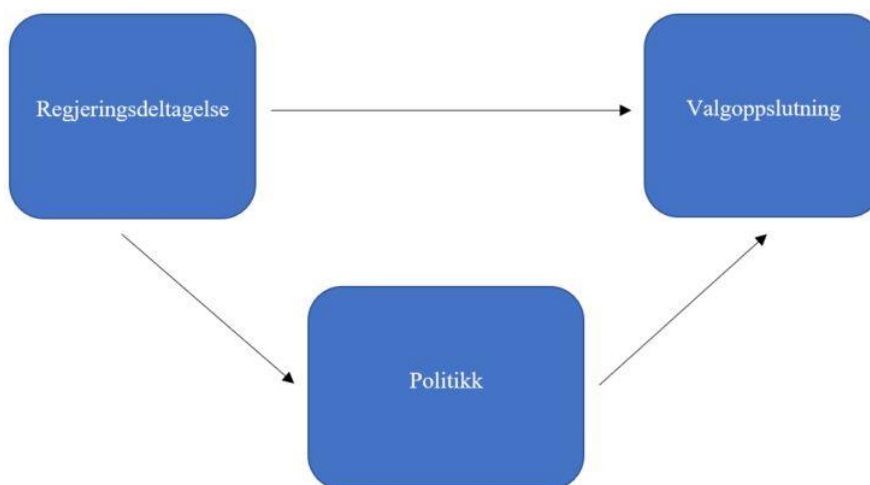
H_3 : Politikkmoderering har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

3. Metode og data

3.1. Problemstilling og forskningsdesign

Hvordan besvare problemstillingen? Som nevnt tidligere ønsker denne oppgaven å teste hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, samt hvilken rolle politikkmoderering spiller som en mellomliggende variabel. I denne sammenhengen er det viktig å ha et nøye gjennomtenkt forskningsdesign som passer problemstillingen. Forskningsdesign handler, ifølge Gerring (2012, 78), om «the selection and arrangement of evidence.» For denne oppgaven handler dette om hvordan de ulike variablene, regjeringsdeltagelse, valgoppslutning, og politikkmoderering, kan arrangeres og kobles sammen slik at problemstillingen blir besvart på best mulig måte. Figur 3.1 viser en kausal graf som kobler regjeringsdeltagelse opp mot valgoppslutning både direkte, men også indirekte gjennom politikkmoderering.

Figur 3.1: Kausal graf som viser forholdet mellom oppgavens variabler.

Den direkte effekten av regjeringsdeltagelse på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier baserer seg på teori knyttet til regjeringsslitasje og det faktum at det eksisterer en kostnad knyttet til det å sitte i regjering (Akkerman og de Lange 2012). Den indirekte effekten baserer seg på «the inclusion-moderation thesis» og det faktum at regjeringsdeltagelse fører til politikkmoderering (van Spanje og van der Brug 2007). Gitt partiideologiteorien til Anthony Downs og det faktum at høyrepopulistiske partier må samarbeide med andre partier dersom de ønsker å delta i regjering betyr det at høyrepopulistiske partier modererer sin politikk når de går

inn i koalisjonsregjeringer. Denne politikkmodereringen fører videre til en negativ valgoppslutningseffekt fordi velgerne blir skuffet når partiene ikke opprettholder den høyrepopulistiske politikken de fremmet mens de satt i opposisjon. Resultatet, både av den direkte og den indirekte effekten, er at høyrepopulistiske partier får en svekket valgoppslutning som et resultat av regjeringsdeltagelse.

3.2. Metode

Metode handler om hvilken fremgangsmåte som er mest hensiktsmessig for å besvare problemstillingen på en tilfredsstillende måte. For denne oppgaven handler det om hva som er den mest hensiktsmessige fremgangsmåten for å finne ut av hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Gerring definerer metode som «a specific procedure for gathering and/or analyzing data» (Gerring 2012, 6). Metode handler derfor både om hvordan man skal hente inn data, men også hvordan disse dataene skal analyseres. Og ofte henger disse tingene nøye sammen. Noen typer data kan kun analyseres på spesifikke måter, og noen typer analyser krever spesifikke data. Besvarelsen av problemstillingen baserer seg derfor både på hvilke data som kan brukes, men også hvilke typer analyser som kan benyttes på disse dataene. Når det gjelder ulike typer metoder blir det hovedsakelig gjort et skille mellom kvantitative og kvalitative metoder (King, Keohane, og Verba 1994, 3).

Mens kvantitativ metode (f.eks. panelanalyse eller flernivåanalyse) består av et stort antall observasjon og har (ofte) som mål om å finne en generell sammenheng mellom avhengig og uavhengig variabel (Fearon og Leitin 2008, 756), så består kvalitativ metode (f.eks. casestudier eller prosessporing) av et lite antall observasjon og har (ofte) som mål å oppdage og utforske nye kausalmekanismer (Mahoney 2010, 126). I denne sammenhengen definerer Gerring en kausalmekanisme som «the causal pathway, process, mediator, or intermediate variable by which a causal factor of theoretical interest is thought to affect an outcome» (Gerring 2012, 215). Kausalmekanisme handler derfor om hvordan den uavhengige variabelen påvirker den avhengige variabelen. Basert på skille mellom kvantitativ og kvalitativ metode kan man derfor argumentere for at kvantitativ metode egner godt til å beskrive *hvilken* effekt regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, mens kvalitativ metode egner seg bedre til å forklare *hvorfor* regjeringsdeltagelse har en effekt på

valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Valg av metode handler derfor i stor grad om hvilken type spørsmål man stiller.

Gitt at denne oppgaven i utgangspunktet er interessert i å finne en generell sammenheng mellom regjeringsdeltagelse og valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier så virker det mest naturlig å ta utgangspunkt i kvantitativ metode. Også siden denne oppgaven ønsker å teste en spesifikk teori knyttet til kausalmekanisme, «the inclusion-moderation thesis», så virker det lite hensiktsmessig å benytte kvalitativ metode som egner seg bedre til å utforske og oppdage nye potensielle kausalmekanismer. De neste avsnittene skal beskrive kvantitativ metode i mer detalj, samt presentere hvilken type kvantitativ metode som skal benyttes i oppgavens analyse.

3.2.1. Kvantitativ metode og panelanalyse

Som nevnt tidligere består kvantitativ metode av et (relativt) stort antall observasjoner der ideen er å finne en generell sammenheng mellom avhengig og uavhengig variabel. Målet med kvantitativ metode er å kunne forklare variasjonen i den avhengige variabelen ved hjelp av en eller flere uavhengige variabler (Fearon og Leitin 2008, 756). For denne oppgaven handler det om å kunne teste i hvilken grad regjeringsdeltagelse er en god variabel for å forklare variasjonen i valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Er det slik at regjeringsdeltagelse fører til en svekket valgoppslutningen for høyrepopulistiske partier slik «the inclusion-moderation thesis» tilsier? Eller er det motsatt, altså at regjeringsdeltagelse fører til en styrket valgoppslutning for høyrepopulistiske partier? Eller som et siste alternativ, kan det være tilfelle at regjeringsdeltagelse ikke har noen effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier?

Innenfor gruppen med kvantitative metoder eksisterer det en rekke mer konkrete underkategorier. Hvilken av disse underkategoriene som skal benyttes avhenger både av hvilken analyse som er hensiktsmessig for problemstillingen, men også hvilke data som er tilgjengelig. Tversnittsanalyse handler om å studere ulike enheter (f.eks. land) på et gitt tidspunkt (Dougherty 2016, 113), og fungerer bra dersom man skal undersøke variabler som er relativt stabile over tid, men der det er variasjon mellom de ulike enhetene. Motsatt har man tidsserieanalyse som fokuserer på en enkelt enhet, men der man studerer denne enheten over flere tidsperioder (Dougherty 2016, 113). En slik analyseform fungerer bra dersom variasjonen i de relevante variablene er størst over tid, og ikke mellom de ulike enhetene.

Denne oppgaven skal ta utgangspunkt i en analyseform som kombinerer både tverrsnitt- og tidsserieanalyse, nemlig panelanalyse. Ved bruk av panelanalyse og paneldata studerer man både ulike enheter, men man studerer også disse enhetene over tid. Dougherty (2016, 113) beskriver paneldata som «repeated observations on the same entities through time.» Hovedgrunnen til at denne oppgaven velger å benytte panelanalyse er fordi det eksisterer, både mellom de ulike enhetene og over tid innad i enhetene, stor variasjon i de interessante variablene. Både regjeringsdeltagelse (andelen høyrepopulistiske partier som deltar i regjering) og valgoppslutning (hvor stor oppslutning høyrepopulistiske partier får ved parlamentsvalg) varierer stort mellom ulike land, men også over tid innad i land.

Når det gjelder variasjonen i regjeringsdeltagelse mellom land kan man for eksempel observere at mens italienske Lega Nord har deltatt i regjering ved tre tidligere anledninger og har sittet i regjering siden 2018, så finnes det flere land der høyrepopulistiske partier, til tross for valgsuksess, aldri har deltatt i regjering (de Lange 2012, 900). Eksempler på slike land er Sverige, Frankrike, og Romania. Og når det gjelder variasjon i regjeringsdeltagelse over tid kan man observere at det frem til tusenårsskiftet kun var fire høyrepopulistiske partier som hadde sittet i regjering. Til sammenligning var det totalt elleve høyrepopulistiske partier som i 2018 satt i regjering. Det eksisterer derfor en stor variasjon både i hvilke land høyrepopulistiske partier har sittet i regjering, men også hvor mange høyrepopulistiske partier som på et gitt tidspunkt har sittet i regjering.

Videre, når det gjelder variasjonen i valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier mellom land kan man for eksempel observere at for perioden fra 1990 til 1999 hadde østeriske Freiheitliche Partei Österreichs en gjennomsnittlig valgoppslutning på 21,97 %. Til sammenligning hadde nederlandske Centrum Democraten en gjennomsnittlig valgoppslutning på 1,53 % i samme tidsperiode. Likeså når det gjelder tidsaspektet kan man observere at rumenske Partidul România Mare gitt opp fra en valgoppslutning på 4,46 % ved parlamentsvalget i 1996 til en valgoppslutning på 19,48 % ved parlamentsvalg i 2000. Videre, ved parlamentsvalget i 2004 gitt partiet ned igjen til en valgoppslutning på 13 %. Med andre ord; valgoppslutningen til høyrepopulistiske varierer både mellom land, men også innad i land over tid.

Foruten om det faktum at det eksisterer stor variasjon i de relevante variablene både mellom land og over tid, så eksisterer det også to andre grunner som gjør det gunstig å gjennomføre en panelanalyse. For det første gjør paneldata det mulig å fange en tidsdynamikk som ikke lar seg måle kun ved bruk av tverrsnittdata. Det er endringen i valgoppslutning og endringen i politikk (politikkmoderering eller radikalisering) som er essensielt, ikke de absolutte nivåene på disse variablene. Ved å ta utgangspunkt data fra flere tidsperioder kan man derfor observere hvorvidt disse endringene finner sted når høyrepopulistiske partier går inn i regjering. Et relatert aspekt går på det faktum at siden denne oppgaven ønsker å undersøke hvorvidt regjeringsdeltagelse fører til en svekket valgoppslutning for høyrepopulistiske partier så er det viktig at den uavhengige variabelen inntreffer, i tid, før den avhengige variabelen. Paneldata gjør det mulig å observere nettopp dette.

For det andre har paneldata den fordelen at man får et større antall observasjoner sammenlignet med tverrsnitt- og tidsseriedata (Dougherty 2016, 530). I forskningslitteraturen blir det ofte lagt vekt på at det er positivt, hvis mulig, å øke antall observasjoner (King, Keohane, og Verba 1994, 208). Dette gjelder spesielt i situasjoner der man ønsker å finne en generell sammenheng mellom avhengig og uavhengig variabel. King, Keohane, og Verba (1994, 24) skriver at «in order better to evaluate a theory, collect data on as many of its observable implications as possible. This means collecting as much data in as many diverse contexts as possible.» En av grunnene til at man burde, hvis mulig, øke antall observasjoner er derfor fordi det gir oss et bedre grunnlag for å teste teori.

Ved bruk av paneldata, hvis man studerer n enheter og man studerer disse enhetene i t tidsperioder har man potensiale for $n \times t$ observasjoner. For eksempel hvis man studerer ti land i en periode på ti år får man hundre observasjoner. Til sammenligning ville man både med tverrsnitt- og tidsseriedata kun fått ti observasjoner. Dermed, gitt at paneldata gir flere observasjoner sammenlignet med tverrsnitt- eller tidsseriedata, så er det hensiktsmessig, hvis mulig, å bruke denne typen data for å finne en generell sammenheng mellom avhengig og uavhengig variabel.

3.2.2. Caseseleksjon

Gitt at denne oppgaven tar utgangspunkt i paneldata så er det to sentrale spørsmål som åpenbarer seg: Hvilke enheter skal inkluderes, altså hvilke høyrepopulistiske partier skal inkluderes, og for hvilken tidsperiode skal man studere disse høyrepopulistiske partiene? Når det gjelder det første spørsmålet, altså hvilke høyrepopulistiske partier som skal inkluderes, ble det adressert allerede i teorikapittelet der partier ble klassifisert basert på ulike ekspertundersøkelser, noe som resulterte i 72 forskjellige høyrepopulistiske partier fordelt på 26 europeiske land (se appendiks A). Det disse partiene har til felles er at landene de tilhører enten er medlem av EU, eller i tilfellet med Island, Norge, og Sveits, er medlem av det europeiske frihandelsforbundet (EFTA). Med dette som utgangspunkt har derfor medlemskap i enten EU eller EFTA lagt grunnlaget for hvilke land det skal inkluderes høyrepopulistiske partier fra. Et høyrepopulistisk parti som derfor er blitt ekskludert fra denne oppgaven er serbiske Srpska Radikalna Stranka fordi Serbia verken er medlem av EU eller EFTA.

Når det gjelder tidsaspektet, altså hvilken tidsperiode oppgaven skal ta utgangspunkt i, er det tre grunner til at oppgaven velger å se på tidsperioden fra 1990 frem til 2018. Den første grunnen går på det faktum at perioden fra 1990 frem til i dag representerer tiden etter kommunismens fall i Sentral- og Øst-Europa. Ved å sette starttidspunktet til 1990 slipper man derfor å konfrontere det faktum at land i Sentral- og Øst-Europa på slutten av 1980-tallet gikk fra å være ikke-demokratiske til å bli demokratiske. Dette sørger også for at alle valgene som er blitt avholdt i de relevante landene har vært frie og rettferdige.

Den andre grunnen til at starttidspunktet er satt til 1990 handler om det faktum at det er først på 1990-tallet at høyrepopulistiske partier for alvor begynte å prestere i nasjonale parlamentsvalg. Det finnes noen eksempler på høyrepopulistiske partier, slik som franske Front National og norske Fremskrittspartiet, som fikk gode valgresultat også på 1980-tallet, men det er i hovedsak på 1990-tallet at høyrepopulistiske partier begynte å bli en sentral del av politikken i mange europeiske land. Den tredje, og siste, grunnen til at starttidspunktet er satt til 1990 handler om det faktum at ingen høyrepopulistiske partier satt i regjering før på 1990-tallet. Ved å ta utgangspunkt i tidsperioden fra 1990 har man derfor mulighet til å studere alle de høyrepopulistiske partiene som har sittet i regjering både før og etter at de har sittet i regjering

for en periode. Dette gjør det mulig å studere effekten av at høyrepopulistiske partier blir inkludert i regjeringssamarbeid.

3.2.3. Kausalitet

Mens kvantitativ metode og panelanalyse i realiteten ofte kun gir grunnlaget for å kunne konkludere med at to variabler korrelerer med hverandre, altså at det er samvariasjon mellom variablene, så er målet (eller håpet) å kunne konkludere med at det eksisterer en kausal sammenheng mellom variablene, altså at den avhengige variabelen blir påvirket av den uavhengige variabelen. Ideen bak kausalitet er å kunne isolere effekten av en enkelt variabel på den avhengige variabelen, samt å kunne påvise at effekten går i retning fra uavhengig variabel til avhengig variabel (Gerring 2012, 199).

Eksperiment som metode oppnår kausalitet ved å dele inn i to like grupper der den eneste forskjellen mellom gruppene er den uavhengige variabelen (Oppewal 2010b, 1). Dermed, hvis det eksisterer en forskjell mellom gruppene når det kommer til verdien på den avhengige variabelen betyr det at denne forskjellen kun skyldes den uavhengige variabelen. I kvantitativ metode og statistikk er det ofte ikke mulig å basere seg på en slik eksperimentlogikk, noe som gjør at man prøver å tilnærme seg kausalitet på en annen måte. I hovedsak eksisterer det tre minimumskrav for å kunne argumentere for at det eksisterer en kausal sammenheng (Oppewal 2010a, 1): for det første må det være en korrelasjon mellom avhengig og uavhengig variabel, for det andre må den uavhengige variabelen inntreffe før den avhengige variabelen i tid, og for det tredje må man effektivt kunne avkrefte alternative forklaringer.

Et annet sentralt aspekt ved kausalitet i kvantitativ metode handler om å kontrollere for effekten av andre teoretisk uinteressante variabler. For å kunne finne den kausale effekten av regjeringsdeltagelse på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier må oppgaven anta at den estimerte effekten gjelder gitt *ceteris paribus*, altså at alt annet er likt mellom de analyserte enhetene (Gerring 2012, 200; Angrist og Pischke 2015, xiii). Gitt at denne oppgaven ikke gjennomfører et eksperiment så er dette urealistisk, men kontrollvariabler blir inkludert for å bøte på dette problemet. Ved å kontrollere for et sett med teoretisk uinteressante kontrollvariabler er ideen at effekten av den teoretisk interessante variabelen blir mer realistisk.

For eksempel er det naturlig å anta at andre variabler slik som innvandring og arbeidsledighet også vil påvirke valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Derfor er det viktig at man kontrollerer for disse variablene slik at effekten av regjeringsdeltagelse blir mer realistisk.

3.3. Operasjonalisering av variabler

3.3.1. Regjeringsdeltagelse

Hvordan kode og måle regjeringsdeltagelse? I utgangspunktet virker det naturlig å kode regjeringsdeltagelse som en dikotom variabel. Enten deltar et parti i regjering eller så deltar et parti ikke i regjering. En slik dikotom koding gir oss to grupper med partier: regjeringspartier og opposisjonspartier. utfordringen med en slik dikotom koding er det faktum at det i visse situasjoner eksisterer partier som verken er regjeringspartier eller opposisjonspartier. I situasjoner der det blir etablert mindretallsregjeringer, altså at regjeringspartiene ikke har et flertall i parlamentet, får man ofte støttepartier (Thesen 2016, 981). Dette er partier som til tross for å ikke være en del av regjeringen støtter regjeringspartiene slik at regjeringen kan oppnå et flertall i parlamentet. Nå skal det sies at rollen som støtteparti ikke er særlig utbredt hos de høyrepopulistiske partiene. I tidsperioden fra 1990 frem til 2018 har det kun vært to ulike høyrepopulistiske partier som har innehatt rollen som støtteparti. Det ene partiet er danske Dansk Folkeparti som ved flere ulike anledninger, tidligst i 2001 og senest siden 2016, har hatt rollen som støtteparti. Det andre partiet er nederlandske Partij voor de Vrijheid som støttet en sentrum-høyre regjering fra 2010 til 2012.

Sammenlignet med regjeringspartiene og opposisjonspartiene så er det naturlig å anta at støttepartiene ligger en plass mellom de to hovedgruppene. Rollen som støtteparti er ikke like risikabel sammenlignet med rollen som regjeringsparti fordi man ikke er direkte involvert i politikken som blir implementert av regjeringen (Bale og Dann 2002, 350). Også som nevnt tidligere så eksisterer det en kostnad knyttet til det å sitte i regjering. Denne kostnaden eksisterer ikke, eller er vesentlig mindre, for støttepartier. Dette punktet henger også sammen med det faktum at støttepartier ikke har noen ministere som kan være upopulære og potensielt også kan gjøre feil (Heinisch 2003, 115). På den andre siden er det naturlig å anta at støttepartier gir sin støtte til ulike regjeringer fordi de antar at de kommer til få noe igjen for deres støtte i

parlamentet. Regjeringspartiene trenger å tilfredsstille støttepartiene nok til at støttepartiene vil stemme igjennom regjerings politikk i parlamentet. Dermed vil støttepartiene kunne få gjennom mer av sin egen politikk sammenlignet med opposisjonspartiene. Resultatet er at støttepartiene har lavere risiko sammenlignet med regjeringspartiene, men får gjennom mer egen politikk sammenlignet med opposisjonspartiene.

Når det gjelder kodingen av regjeringsdeltagelse virker det derfor naturlig å skille mellom både regjeringspartier, støttepartier, og opposisjonspartier. Regjeringsdeltagelse blir derfor operasjonalisert som en variabel med tre ulike verdier: partier som innehar rollen som opposisjonspartier får verdien 1, partier som innehar rollen som støttepartier får verdien 2, og partier som innehar rollen som regjeringspartier får verdien 3. Gitt at denne oppgaven tar utgangspunkt i paneldata som går over flere år må det etableres en regel for koding av data i de årene det avholdes valg og statusen til de høyrepopulistiske partiene potensielt kan endres. I denne sammenhengen blir det kodet slik at rollen som regjeringsparti eller støtteparti trumfer rollen som opposisjonsparti. For eksempel kom det norske Fremskrittspartiet inn i regjering etter det norske parlamentsvalget i 2013. For dette året får Fremskrittspartiet dermed verdien 3, og dette til tross for at valget fant sted i september og partiet var et opposisjonsparti for mesteparten av året 2013.

3.3.2. Valgopp Slutning

Mens regjeringsdeltagelse er den uavhengige variabelen, altså forklaringsvariabelen, så er valgopp Slutning den avhengige variabelen. Målet er å kunne forklare hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på valgopp Slutningen til høyrepopulistiske partier. Når det gjelder operasjonaliseringen av valgopp Slutning er det et sentralt valg som må tas, nemlig hvilke valg som skal inkluderes. I Europa er det hovedsakelig to typer valg som kan være passende for denne analysen: nasjonale parlamentsvalg og valg til europaparlamentet. Gitt at denne oppgaven inkluderer høyrepopulistiske partier fra både land som er medlem i EU og land som ikke er medlem i EU så er det ikke tilstrekkelig å kun inkludere valg til europaparlamentet.

Med dette som utgangspunkt virker det derfor mest hensiktsmessig å ta utgangspunkt i nasjonale parlamentsvalg siden dette er valg som blir avholdt i alle de relevante landene. Et

annet aspekt som også gjør det mer hensiktsmessig å ta utgangspunkt nasjonale parlamentsvalg og ikke valg til europaparlamentet er det faktum at denne oppgaven ikke er opptatt av EU og politikken på det overnasjonale nivået. I hovedsak er det den nasjonale konteksten som er av interesse for denne oppgaven. Når det gjelder målingen av nasjonale parlamentsvalg er det to problemstillinger som det må tas stilling til. Den første problemstillingen handler om det faktum at en rekke land opererer med et tokammersystem. Spørsmålet blir dermed hvilke kammer som skal inkluderes når man skal måle valgoppslutningen i disse landene. Den andre problemstillingen handler om det faktum at noen land gjennomfører to valgrunder ved nasjonale parlamentsvalg. Her er spørsmålet hvilken valgrunde som skal inkluderes.

Når det gjelder den første problemstillingen blir det i de landene som har et tokammersystem tatt utgangspunkt i valg til underhuset. Grunnen til dette er at underhuset ligner mest på de kamrene som eksisterer i land med et ett-kammersystem (Russell 2001, 442). Dette gjør det enkelt å sammenligne på tvers av land som har ett-kammersystem og land som har tokammersystem. Når det gjelder den andre problemstillingen, altså hvilken valgrunde som skal inkluderes, blir det tatt utgangspunkt i første valgrunde fordi denne valgrunden inkluderer alle partiene, ikke bare de partiene som har klart kravet som kreves for å komme videre til den andre valgrunden. Valgoppslutning blir derfor operasjonalisert som prosentandelen av det totale antall stemmer i første (eller eneste) valgrunde til parlamentet/underhuset i parlamentet som blir gitt til høyrepopulistiske partier.

3.3.3. Politikkmoderering

Politikkmoderering er kanskje den av variablene der det eksisterer mest usikkerhet knyttet til operasjonalisering. Hvordan måler man egentlig politikkmoderering? I den tidlige forskningen eksisterer det studier som tar for seg høyrepopulistisk politikkmoderering både som avhengig variabel og uavhengig variabel (Akkermann og de Lange 2012; Akkerman og Rooduijn 2015; Batory 2016; Fallend og Heinisch 2016; van Spanje og van der Brug 2007). Det som er interessant er at disse studiene operasjonaliserer politikkmoderering på vidt forskjellige måter. Mens noen studier tar for seg spesifikke politikkområder så tar andre studier for seg endring i partiers plassering på en generell høyre-venstre politikkskala. Og mens noen studier har et komparativt perspektiv så tar andre studier utgangspunkt i enkeltland og casestudier.

For å måle endring i politikk, altså politikkmoderering eller radikalisering, så tar van Spanje og van der Brug (2007) utgangspunkt i surveydata fra European Election Studies og studerer endringer i respondentenes oppfatning av partier plasserings på en generell politikkskala. Denne skalaen går fra 1 til 10 der 1 er lengst til venstre på den politiske skalaen og 10 er lengst til høyre på den politiske skalaen, og representerer ingen spesifikke politikkområder, men et gjennomsnitt av «alle» politikkområdene. Til sammenligning velger Akkerman og de Lange (2012), og Akkerman og Rooduijn (2015) å kun fokusere på to relaterte politikkområder: innvandring og integrering. Basert på disse politikkområdene blir det etablert en indeks, «the nativist immigration and integration policy (NIIP) index», for å måle politikkmoderering. Denne indeksen måler i hvilken grad «legislative output has a clear radical right signature» (Akkermann og de Lange 2012, 582). Basert på en rekke ulike kilder blir det kodet hvor radikal politikken til de ulike høyrepopulistiske partiene er knyttet til områder som for eksempel statsborgerskap, asyl, familieforening, barns rettigheter, og krav om språkkunnskaper (Akkermann og de Lange 2012, 596).

Ved siden av disse studiene som undersøker politikkmoderering ved bruk av kvantitative data, så finnes det også studier som ser på enkeltland, og dermed tar i bruk kvalitative data og casestudier for å undersøke effekten av regjeringsdeltagelse på politikken til høyrepopulistiske partier. To av disse studiene er Fallend og Heinisch (2016) som ser på Østerrike, og Batory (2016) som ser på Ungarn. Gitt at disse studiene er casestudier som tar utgangspunkt i kvalitative data så betyr det at politikkmoderering ikke blir målt ved bruk av komparative data som kan sammenlignes på tvers av land. Politikkmoderering blir derimot målt ved bruk av spesifikke bevis knyttet til de ulike casene. Gitt at denne oppgaven ønsker å studere effekten av regjeringsdeltagelse på valgopplutningen til høyrepopulistiske partier i et komparativt perspektiv så virker det derfor lite hensiktsmessig å bruke denne typen data som i liten grad egner seg til å sammenligne på tvers av land.

Basert på den tidligere forskningen har denne oppgaven valgt å operasjonalisere politikkmoderering på to forskjellige måter: respondenters oppfatning av politikkendring og reell politikkendring knyttet til immigrasjonspolitik. Den første av disse operasjonaliseringene, politikkmoderering¹, samsvarer med operasjonaliseringen til van Spanje og van der Brug

(2007). Det betyr at politikkmoderering blir operasjonalisert som endringen i respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell politikkskala. Mens denne variabelen i utgangspunktet har verdier som går fra 1 (lengst til venstre) til 10 (lengst til høyre), så er nå verdiene i variabelen ganget med -1 slik at variabelen går fra -10 (lengst til høyre) til -1 (lengst til venstre). Dette er gjort slik at økt verdi på denne variabelen skal bety politikkmoderering.

Den andre operasjonaliseringen av politikkmoderering, politikkmoderering₂, tar for seg faktisk politikk, og viser til all immigrasjonspolitikkk som er blitt vedtatt i de relevante landene i perioden fra 1990 frem til 2018. En slik operasjonalisering av politikkmoderering sammenfaller derfor i stor grad med Akkermann og de Lange (2012). Grunnen til at denne variabelen har valgt å fokusere på immigrasjonspolitikkk er fordi immigrasjon og spørsmål knyttet til innvandring ofte blir sett på som den viktigste kjernesaken for høyrepopulistiske partier (Betz 1994, 69; Knigge 1998, 251; Eatwell 2000, 408). Dermed, selv det også kunne vært interessant å studere andre politikkområder, slik som lov og orden og anti-politikk (Mudde 1999, 193), så blir det antatt at immigrasjonspolitikkk kan være en god indikator på hvorvidt høyrepopulistiske partier faktisk modererer seg når de kommer inn i regjering.

Denne politikkmodereringsvariabelen er kodet slik at det blir tatt hensyn til to aspekter ved immigrasjonspolitikken: omfanget av den vedtatte politikk, altså hvor stor endring den vedtatte politikken medfører fra finjustering av eksisterende politikk til stor endring av eksisterende politikk, og i hvilken grad den vedtatte politikken fører til en strengere, samme som tidligere, eller mildere immigrasjonspolitikkk. Med dette som utgangspunkt har denne politikkmodereringsvariabelen verdier som går fra -4 (stor endring i retning av en strengere innvandringspolitikk), til +4 (stor endring i retning av en mildere innvandringspolitikk). Mellom disse ytterpunktene av verdier har man politikk som medfører mindre endringer i immigrasjonspolitikken, samt politikk som er designet til å opprettholde det eksisterende nivået av immigrasjonspolitikkk. Denne variabelen viser derfor i hvilken grad man har fått en strengere eller mildere innvandringspolitikk i alle de relevante landene i perioden fra 1990 til 2018. Gitt at denne variabelen gir positiv verdi for politikkmoderering, så betyr det at begge operasjonaliseringene av politikkmoderering peker i samme retning, nemlig at økt verdi betyr politikkmoderering. Dette gjør det enklere å tolke variabelen når man kommer til analysen.

3.3.4. Kontrollvariabler

Ved siden av de teoretisk interessante variablene er det også viktig å inkludere et sett med kontrollvariabler. Som nevnt tidligere, når det gjelder kausalitet i kvantitativ metode og statistikk er det viktig å kontrollere for et sett med variabler som i utgangspunktet er uinteressante, men som kan vise seg å ha en effekt på den avhengige variabelen. Ved å kontrollere for disse variablene er håpet at den estimerte effekten av den teoretisk interessante variabelen blir mer realistisk. Ideen bak kontrollvariabler baserer seg på ceteris paribus antagelsen, altså at det kun er den uavhengige variabelen som skiller de analyserte enhetene. Dermed, hvis man ser forskjellige verdier på den avhengige variabelen vil man med større sikkerhet kunne anta at disse forskjellene skyldes den uavhengige variabelen og ikke noen annen uoppdaget forklaringsvariabel. Ved å inkludere kontrollvariabler sikrer man seg en større grad av likhet mellom de analyserte enhetene.

Når det gjelder den avhengige variabelen blir det i litteraturen trukket frem en rekke ulike variabler som kan være med å påvirke valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier (Knigge 1998, Golder 2003, Kehrberg 2015). Det er derimot tre variabler som ofte blir trukket frem: arbeidsledighet, innvandring, og tillitt til politikere. Dermed, for å bedre kunne estimere hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier blir det kontrollert for disse tre variablene. Arbeidsledighet blir operasjonalisert som prosentandelen av den totale arbeidsstyrken i hvert land som har rapportert at de er uten arbeid, at de er tilgjengelige for arbeid, og at de har tatt aktive skritt for å finne arbeid de siste fire ukene (OECD 2019). Innvandring blir operasjonalisert som andelen av den totale befolkningen i et gitt land som enten ikke er født i dette landet eller (der denne informasjonen ikke eksisterer) har et statsborgerskap fra et annet land (UN DESA 2015a, 4). Tillitt til politikere blir operasjonalisert som et spørsmål i en survey der respondentene blir spurt hvor mye tillitt de har til politikerne i sitt hjemland på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr ingen tillitt og 10 betyr full tillitt (ESS 2016).

3.4. Data

Som nevnt tidligere handler metode både om hvordan man skal hente inn data, men også hvordan disse dataene skal analyseres. Mens oppgaven tidligere har beskrevet hvordan dataene skal analyseres, så skal denne delen av oppgaven beskrive hvilke data som skal analyseres. Disse dataene tar for seg alle de relevante variablene: den uavhengige variabelen

regjeringsdeltagelse, den avhengige variabelen valgoppslutning, og kausalmekanismen politikkmoderering. Det blir også beskrevet hvilke data som benyttes for kontrollvariablene.

Når det gjelder den uavhengige variabelen regjeringsdeltagelse blir det benyttet data fra Parliaments and governments database (Döring and Manow 2018). I denne databasen eksisterer det data på hvilke partier som har deltatt i regjering i alle europeiske land i den relevante tidsperioden. Ved bruk av denne databasen er det derfor mulig å kode hvilke høyrepopulistiske partier som har deltatt i regjering, og når, og hvilke høyrepopulistiske partier som ikke har deltatt i regjering. Ulempen ved bruk av data fra Parliaments and governments database for å måle regjeringsdeltagelse er det faktum at disse dataene ikke inkluderer informasjon om partier som har opptrådt som støtteparti for ulike regjeringer. Med dette som utgangspunkt blir det derfor også inkludert data fra Akkermann, de Lange, og Rooduijn (2016, 3) for å vise hvilke høyrepopulistiske partier som har opptrådt i en slik støtterolle.

Når det gjelder den avhengige variabelen valgoppslutning har det i hovedsak også blitt benyttet data fra Parliaments and governments database (Döring and Manow 2018). Denne databasen inkluderer valgresultat fra både de relevante landene og den relevante tidsperioden. Det betyr at Parliaments and governments database har data på valgresultat i en rekke europeiske land, samt for hele tidsperioden fra 1990 frem til 2018. Når det gjelder bruken av denne databasen for å måle valgoppslutning eksisterer det to utfordringer. Den første utfordringen går på det faktum at disse dataene i liten grad inkluderer valgresultat for partier som har oppnådd mindre enn 1 % valgoppslutning. Den andre utfordringen går på det faktum at det eksisterer noe manglende data. For å bøte på begge disse problemene blir det også inkludert individuelle datakilder fra de ulike landene. Dette gjør det mulig både å måle valgresultatet til høyrepopulistiske partier som har oppnådd en valgoppslutning på under 1 %, samt det å kunne løse problemet med manglende data. I hovedsak består disse individuelle datakildene av ulike nasjonale organer som har ansvar for organiseringen av statlig statistikk, slik som innenriksdepartementet eller nasjonale statistikkbyrå.

Når det gjelder politikkmoderering, altså kausalmekanismen som kobler regjeringsdeltagelse opp mot valgoppslutning, blir det benyttet to ulike datakilder fordi variabelen er

operasjonalisert på to ulike måter. Når det gjelder det første operasjonaliseringen, respondenters oppfatning av politikkendring, blir det benyttet data fra European Election Studies. Denne datakilden gjør det mulig å måle politikkmoderering i hele perioden fra 1990 til 2018. Et problem med å bruke European Election Studies er det faktum at ikke alle de aktuelle partiene er inkludert i denne datakilden. Dette er naturlig med tanke på at en del høyrepopulistiske partier fremdeles er små og nokså irrelevante for den nasjonale politikken. For denne oppgaven er ikke dette et veldig stort problem med tanke på at ingen av disse partiene uansett har deltatt i noe regjeringssamarbeid. Det som er viktig er at European Election Studies har data på politikkmoderering for de høyrepopulistiske partiene som faktisk har deltatt i regjering.

Når det gjelder den andre operasjonaliseringen av politikkmoderering, reell politikkendring knyttet til immigrasjonspolitik, blir det benyttet data fra FN og deres World Population Policies Database (UN DESA 2015b). Denne databasen har data på vedtatt immigrasjonspolitik for alle FN sine medlemsland i perioden 1990 frem til 2014. For denne oppgaven er det tatt utgangspunkt i 1909 politisk vedtak knyttet til immigrasjonspolitik fordelt på 26 europeiske land. Gitt at denne databasen kun har data frem til 2014 betyr det at oppgaven ikke har mulighet til å studere reell politikkendring knyttet til immigrasjonspolitik for årene etter 2014, noe som kan bli sett på som en svakhet.

Når det kommer til kontrollvariablene blir det benyttet data fra Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) for å beskrive arbeidsledigheten i de relevante landene, data fra FN for å beskrive innvandringen i de samme landene, og data fra European Social Survey (ESS) for å beskrive tillitt til politikere. Disse datakildene dekker de fleste relevante landene, og mesteparten av tidsperioden fra 1990 til 2018. Når det gjelder data på arbeidsledighet er det manglende data for Bulgaria, Kroatia, og Romania siden disse landene ikke er medlemmer av OECD. Og når det gjelder data på tillitt til politikere er det manglende data fra før 2002 fordi denne variabelen ble introdusert i 2002. Sammenlignet med manglende data på avhengig og uavhengig variabel blir dette sett på som mindre problematisk fordi disse variablene er kontrollvariabler som er teoretisk uinteressante.

3.5. Forutsetninger for analysen

Før man kan presentere resultatene i analysekapittelet er det viktig å ta for seg forutsetningene for analysen slik at de resultatene som blir presentert gir et troverdig svar på effekten av at høyrepopulistiske partier blir inkludert i regjeringssamarbeid. Forutsetningene som skal presenteres inkluderer normalfordelingsforutsetningen, heteroskedastisitet, multikollinearitet, og fixed/random effects.

3.5.1. Normalfordelingsforutsetningen

Den første forutsetningen, normalfordelingsforutsetningen, argumenterer for at regresjonens residualer bør være normalfordelte. Grunnen til dette er fordi normalfordelte residualer sikrer at mesteparten av residualene ligger rundt null, og at andelen residualer synker jo større verdi (positiv eller negativ) de ulike residualene har. Gitt at verdien på residualene, altså differansen mellom den observerte og den predikerte verdien, representerer hvor bra eller hvor dårlig en modell forklarer virkeligheten, så er det ønskelig med normalfordelte residualer slik at modellen forklarer virkeligheten på en god måte, og bedre enn en modell med ikke-normalfordelte residualer. Dersom en modell har ikke-normalfordelte residualer tyder det også på at denne modellen er feilspesifisert. En visualisering av regresjonens residualer viser at disse residualene er normalfordelte (se appendiks B).

3.5.2. Heteroskedastisitet

Homoskedastisitet beskriver en situasjon der sannsynligheten for at en gitt tilfeldig variabel får en verdi (positiv eller negativ) er lik for alle observasjonene (Dougherty 2016, 290). Heteroskedastisitet beskriver en motsatt situasjon, nemlig at sannsynligheten for at en gitt tilfeldig variabel får en verdi (positiv eller negativ) ikke er lik for alle observasjonene. Sagt på en annen måte så medfører heteroskedastisitet at størrelsen på residualene avhenger av verdien på variablene. For eksempel kan en modell være god til å forklare den observerte verdien på den avhengige variabelen hvis den uavhengige variabelen har en lav verdi, men ikke være god til å forklare den observerte verdien på den avhengige variabelen hvis den uavhengige variabelen har en høy verdi.

Dersom regresjonen innehar heteroskedastisitet er det problematisk av to ulike grunner. Den første grunnen går på det faktum at man ønsker at variansen i regresjonskoeffisientene skal være så liten som mulig slik at modellen best mulig kan forklare variasjonen i den avhengige variabelen (Dougherty 2016, 293). Heteroskedastisitet medfører brudd på dette ønsket. Den andre grunnen går på det faktum at heteroskedastisitet gir feil estimat for standardfeilen til regresjonskoeffisientene (Dougherty 2016, 293). Dette fører til ugyldige f-verdier og p-verdier, noe som igjen medføre at ikke-signifikante variabler kan bli tolket som signifikante og signifikante variabler kan bli tolket som ikke-signifikante.

Hvordan teste for heteroskedastisitet? Det finnes en rekke ulike tester som kan benyttes for å måle i hvilken grad regresjonsmodellen innehar heteroskedastisitet. Et eksempel på en slik test er White test. Denne testen tar for seg heteroskedastisitet ved å undersøke hvorvidt det er en konstant varians i feilleddet, altså forholdet mellom den observerte verdien og den faktiske (uobserverte) verdien på en gitt observasjon (Dougherty 2016, 297). Hullhypotesen i en White test tilsier at det ikke er noe problem med heteroskedastisitet i regresjonen. Alternativt, hvis nullhypotesen må forkastes betyr det at regresjonen har et problem med heteroskedastisitet. Ved gjennomføringen av en White test for regresjonen i denne oppgaven ble det konstatert at nullhypotesen kunne bekreftes, noe som betyr at feilleddet har konstant varians og det ikke eksisterer noe problem knyttet til heteroskedastisitet i dataene.

3.5.3. Multikollinearitet

I en regresjon der det inkluderes flere ulike variabler, både uavhengige variabler og kontrollvariabler, kan det oppstå et problem dersom disse variablene i for stor grad er korrelert med hverandre (Dougherty 2016, 171). Dette fenomenet, også kjent som multikollinearitet, kan være et resultat av at noen av forklaringsvariablene måler det samme, noe som er problematisk. Dermed, for å sikre at resultatene fra regresjonen er så riktige som mulig er det viktig å teste for multikollinearitet. En VIF-test er en indikator som måler graden av multikollinearitet mellom et sett med ulike variabler (García et al. 2014, 649). Det eksisterer ikke noen fasitsvar på hvilke verdier i en VIF-test som tilsier at det eksisterer multikollinearitet i dataene, men en tommelfingerregel sier at hvis en variabel får en verdi på over ti så antyder det at denne variabelen har stor grad av kollinearitet med en eller flere andre variabler (O'Brien 2007, 674).

Det ble gjennomført en VIF-test på oppgaven variabler og resultatet fra denne testen tilsier at det ikke eksisterer noen multikollinearitet i dataene (se appendiks C).

3.5.4. Fixed effects regresjon eller random effects regresjon?

Et viktig spørsmål når det kommer til spesifiseringen av en statistisk paneldatamodelle er hvorvidt det er hensiktsmessig å benytte fixed effects regresjon eller random effects regresjon. I litteraturen eksisterer det stor uenighet knyttet til hvilken begrunnelse som skal legges til grunn for valg av enten fixed effects regresjon eller random effects regresjon. Clark og Linzer (2014, 399) skriver at «although much has been written on the theoretical properties of both approaches, recommendations for applied researchers are often confusing—or even contradictory.» Det er derfor viktig å ha en god begrunnelse for hvorfor analysen velger å benytte seg av en av de to regresjonstypene.

Problemstillinger knyttet til valgt av enten fixed effects regresjon eller random effects regresjon oppstår når den avhengige variabelen innehar variasjon på for eksempel landnivå som ikke kan forklares av de uavhengige variablene alene (Clark og Linzer 2014, 399). For eksempel vil man kunne anta at det er noen karakteristikk ved de ulike landene som kan være med å påvirke valgopplutningen til de høyrepopulistiske partiene i disse landene. Dersom disse karakteristikkene ikke blir inkludert enten som uavhengige variabler eller kontrollvariabler vil dette i utgangspunktet være uobserverbare effekter som kan føre til «poorly fitting models and misleading estimates of both the effect of independent variables of interest and of the precision of those estimates» (Clark og Linzer 2014, 399).

Og det er her fixed effects regresjon kommer inn i bildet. Hovedforskjellen mellom fixed effects regresjon og random effects regresjon er det faktum at fixed effects regresjon inkluderer kontroll for uforklart variasjon mellom de ulike observasjonene, noe random effects regresjon ikke gjør (Dougherty 2016, 533). Når det gjelder hvilken type regresjon som skal benyttes er et sentralt spørsmål hvorvidt det eksisterer systematiske uobserverbare effekter innad i dataene og på tvers av de ulike observasjonene. Hvis svaret er ja så kan fixed effects regresjon være en løsning for å eliminere disse uobserverbare effektene (Dougherty 2016, 533).

Når det gjelder denne oppgaven eksisterer det utfordringer knyttet til det faktum at de høyrepopulistiske partiene som er inkludert, og de landene disse partiene kommer fra, er veldig forskjellige. For eksempel kan man skille mellom de høyrepopulistiske partiene som eksisterer, hovedsakelig i Vest-Europa, i stater med lange demokratiske tradisjoner, og de høyrepopulistiske partiene i Sentral- og Øst-Europa som kommer fra land som tidligere var autoritære kommuniststater. Med dette som utgangspunkt virker fixed effects regresjon å være en god mulighet til å kunne eliminere disse uobserverbare landkarakteristikkene som kan vise seg å ha en påvirkning på den avhengige variabelen, i dette tilfellet valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

Selv om fixed effects regresjon har sine styrker og fordeler, hovedsakelig i det faktum at man kan fjerne effekten av uobserverbare variabler, så finnes det også en rekke svakheter og problemer. En av hovedproblemene handler om det faktum at denne typen regresjon fungerer dårlig dersom man skal studere variabler som ikke varierer over tid. Dette er ikke et problem for denne oppgaven siden både valgoppslutning, regjeringsdeltagelse, og politikkmoderering er variabler som varierer over tid. Og som det ble vist tidligere i kapittelet så varierer disse variablene faktisk ganske mye over tid. Et annet problem ved bruk av fixed effects regresjon er det faktum at effekten av en gitt variabel kan bli veldig avhengig av utvalget som ligger til grunn for dataene til denne variabelen (Clark og Linzer 2014, 402). Dette kan igjen gjøre at resultatene i mindre grad kan generaliseres til en større populasjon sammenlignet med resultater generert ved bruk av random effects regresjon. Spørsmålet for denne oppgaven er hvorvidt dette problemet er stort nok til at det overgår fordelene ved å gjennomføre en fixed effects regresjon.

Dataene som er utgangspunktet for analysen er hentet fra Europa, og resultatene kan derfor kun fortelle noen om effekten av regjeringsdeltagelse for høyrepopulistiske partier i Europa. Hadde dataene også inkludert høyrepopulistiske partier fra andre deler av verden ville man i større grad kunne generalisere til disse delene av verden. Nå skal det sies at selv om det finnes noen høyrepopulistiske partier i andre deler av verden, for eksempel australske One Nation eller chilenske Renovación Nacional, så er det hovedsakelig i Europa at disse partiene har klart etablert seg som en sentral del av det politiske landskapet. Pippa Norris (2005, 54-57) studerer høyrepopulistiske partier både i og utenfor Europa, og av de totalt 48 partiene som blir inkludert er det bare syv partier som kommer fra land utenfor Europa. Med dette som utgangspunkt virker

det derfor ikke å være et veldig stort problem at fixed effects regresjon i mindre grad kan generaliseres til en større populasjon.

Kanskje det klareste svaret på hvorvidt man burde benytte fixed effects regresjon eller random effects regresjon får man ved å gjennomføre en Hausman test (Hausman 1978). Hausmantesten blir bruk for å påvise hvorvidt det er brudd på forutsetningen knyttet til random effects regresjon, nemlig at det er systematiske enhetseffekter, for eksempel landeffekter, som ikke blir fanger opp av de uavhengige variablene og kontrollvariablene (Clark og Linzer 2014, 402). Dersom nullhypotesen i en Hausman test blir bekreftet styrker det antagelsen om at det ikke er målingsfeil i den estimerte modellen (Dougherty 2016, 338). På den andre siden, hvis nullhypotesen ikke blir bekreftet, altså at Hausmantesten har en signifikant p-verdi, svekker det antagelsen om at det ikke eksisterer noen målingsfeil i dataene. Ved gjennomføringen av en slik test basert på oppgavens variabler ble det konstatert at Hausmantesten fikk en signifikant verdi (p-verdien = ,000). Dette resultatet svekker nullhypotesen, og styrker påstanden om at det eksisterer systematiske effekter på landnivå som både påvirker den avhengige variabelen, og som verken blir fanget opp av den uavhengige variabelen eller kontrollvariablene. Basert denne testen samt den tidligere drøftingen blir det konkludert med at analysen skal gjennomføre en fixed effects regresjon.

3.6. Deskriptiv statistikk

Tabell 3.1: Deskriptiv statistikk for variablene i oppgaven.

Variabler	Obs	Gjennomsnitt	Standardavvik	Min	Maks
Valgresultat	283	7,15	9,00	,01	52,73
Regjeringsdeltagelse	283	1,31	,71	1	3
Politikkmoderering1	103	-7,39	1,24	-9,76	-3,28
Politikkmoderering2	195	-,25	1,35	-4	4
Arbeidsledighet	183	8,77	4,96	2,23	24,9
Innvandring	283	9,54	6,53	,5	29
Tillitt til politikere	153	3,59	1,09	1,61	5,61

Tabell 3.1 viser deskriptiv statistikk for oppgavens variabler. Når det gjelder valgresultat kan man observere at høyrepopulistiske partier i gjennomsnitt har oppnådd en valgoppslutning på 7,15 % i perioden fra 1990 frem til 2018. Når det gjelder variabelen valgresultat kan det også være interessant å legge merke til at standardavviket ligger på 9,00 noe som betyr at det eksisterer store variasjoner når det kommer til hvor suksessfulle høyrepopulistiske partier har vært ved parlamentsvalg. Dette blir også bekreftet av minimums- og maksverdien som går fra ,01 % til 52,73 %. Når det gjelder regjeringsdeltagelse, en variabel som går fra 1 (opposisjonsparti) til 3 (regjeringsparti) kan man observere et gjennomsnitt på 1,31, noe som betyr at høyrepopulistiske partier hovedsakelig har vært opposisjonspartier, og i liten grad har blitt inkludert i regjeringssamarbeid.

Når det gjelder politikkmoderering¹, altså respondenters oppfatning av partiers plassering, ligger gjennomsnittet på -7,39 på en skala fra -10 (lengst til høyre) til -1 (lengst til venstre). Dette betyr at høyrepopulistiske partier i hovedsak blir sett på som partier som står godt plassert ute på høyresiden i det politiske landskapet. Med et standardavvik på 1,24 betyr det at det eksisterer noe variasjon når det kommer til hvor man vil plassere høyrepopulistiske partier, men at denne variasjonen ikke overskygger det faktum at høyrepopulistiske partier stort sett blir ansett som partier som ligger til høyre i det politiske landskapet. Selv om gjennomsnittet tilsier at høyrepopulistiske partier blir plassert godt ute på høyresiden i det politiske landskapet, så tilsier minimums- og maksverdien at noen partier blir plassert vesentlig lengre til venstre i det politiske landskapet enn andre partier. Politikkmoderering², reell politikkendring knyttet til innvandringspolitikk, har et gjennomsnitt til -,25 noe som betyr at de inkluderte landene i gjennomsnitt har fått en strengere innvandringspolitikk i perioden fra 1990 til 2018. Med et standardavvik på 1,35 for en variabel som går fra -4 til +4 betyr det at det er en vesentlig spredning rundt gjennomsnittet på -,25. Dermed, selv om gjennomsnittet antyder en strengere innvandringspolitikk, så eksisterer det variasjoner både inne i land over tid og mellom land.

4. Analyse

4.1. Resultater

4.1.1. Regjeringsdeltagelse og valgoppslutning

Tabell 4.1: Regresjonstabell med valgoppslutning som avhengig variabel.

Variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Konstantleddet	8,141 (,000)	,555 (,908)	10,336 (,121)	,648 (,965)
Regjeringsdeltagelse	-,135 (,857)	-2,945 (,002)	-3,345 (,000)	-3,239 (,010)
Politikkmoderering1		-1,961 (,005)		-2,951 (,135)
Arbeidsledighet			-,256 (,258)	-,487 (,186)
Innvandring			,680 (,019)	2,059 (,007)
Tillitt til politikere			-,567 (,689)	-5,050 (,123)
AIC	1211,485	483,424	529,996	268,259
N	215	93	108	54

P-verdiene presenteres i parentes.

Hvilken effekt har regjeringsdeltagelse på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier? Tabell 4.1 viser en regresjon der valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier er den avhengige variabelen¹. To ting må presiseres ved regresjonen i tabell 4.1. For det første er politikkmoderering operasjonalisert som respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell politikkskala. For det andre er regjeringsdeltagelsesvariabelen lagget en tidsenhet. Dette er gjort slik at man måler regjeringsdeltagelse opp mot valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier etter at de har sittet i regjering i en periode, ikke på det tidspunktet da høyrepopulistiske partier er på vei inn i regjering.

¹ $Y_{it} = \alpha + \beta_1 X_{it-1} + \beta_2 X_{it} + \beta_3 X_{it} + \beta_4 X_{it} + \beta_5 X_{it}$, Y = Valgoppslutning, β_1 = Regjeringsdeltagelse, β_2 = Politikkmoderering1, β_3 = Arbeidsledighet, β_4 = Innvandring, β_5 = Tillitt til politikere.

Tabell 4.1 viser fire ulike modeller for sammenhengen mellom regjeringsdeltagelse og valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Det som er forskjellig mellom modellene er hvilke variabler som er inkludert, samt hvilken effekt disse variablene har på den avhengige variabelen. Men hvilken modell er best? Akaike Information Criterion (AIC) har blitt inkludert i tabell 4.1 og er et mål på hvor godt de ulike modellene passer til dataene (Akaike 2011, 25). Sagt på en annen måte kan man se på AIC-verdien som den relative forklaringskraften til en gitt modell sammenlignet med en annen modell. Det er derfor ikke nivået på AIC-verdiene som er viktig, slik det er med R^2 i en tvesnittanalyse. Det som er viktig er hvilken modell som har den laveste AIC-verdien. Modellen med den laveste AIC-verdien er best tilpasset dataene, og har derfor også den høyeste relative forklaringskraften sammenlignet med de andre inkluderte modellene. Basert på resultatene i tabell 4.1 kan man observere at det er modell 4 som har den laveste AIC-verdien, noe som gjør denne modellen til den foretrukne modellen. Med dette som utgangspunkt er det denne modellen det skal tas utgangspunkt i for å studere effekten av regjeringsdeltagelse på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

Det første, og viktigste, man kan legge merke til ved modell 4 er at variabelen for regjeringsdeltagelse er signifikant på 1 % nivå (p-verdien = ,010) og har et negativt fortegne. Det betyr at regjeringsdeltagelse i gjennomsnitt har en signifikant negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Med en helningskoeffisient på -3,239 betyr det at ved å øke verdien på den uavhengige variabelen med én så synker valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier i gjennomsnitt med 3,239 prosentpoeng. Gitt at regjeringsdeltagelsesvariabelen er kodet med tre verdier (1 = opposisjonsparti, 2 = støtteparti, og 3 = regjeringsparti), betyr det at valgoppslutningseffekten, altså kostnaden ved å gå fra å være et opposisjonsparti til å bli et regjeringsparti, er på 6,478 prosentpoeng.

Det man også kan observere ved modell 4 er at det kun er innvandringsvariabelen, ved siden av regjeringsdeltagelsesvariabelen, som har en signifikant effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier (p-verdien = ,007). Det betyr at selv om både politikkmoderering, arbeidsledighet og tillitt til politikere har en negativ effekt, så er ingen av disse effektene signifikante. Innvandring derimot har en signifikant positiv effekt noe som betyr at økt innvandring er korrelert med økt valgoppslutning for høyrepopulistiske partier. Med en koeffisient på 2,059 betyr det at dersom andelen av den totale befolkningen i et gitt land som

enten ikke er født i dette landet eller (der denne informasjonen ikke eksisterer) har et statsborgerskap fra et annet land øker med én prosent så stiger valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier med 2,059 prosentpoeng.

Selv om flesteparten av kontrollvariablene i modell 4 har ikke-signifikante effekter så spiller de fortsatt en viktig rolle. Ved å inkludere disse variablene kan man observere at effekten av regjeringsdeltagelse endrer seg betraktelig. Ved å sammenligne modell 1 som inkluderer ingen kontrollvariabler og modell 4 som inkluderer fire kontrollvariabler kan man se at koeffisienten til regjeringsdeltagelsesvariabelen får en større verdi (går fra -,135 i modell 1 til -3,239 i modell 4), samt at effekten av denne variabelen går fra å være ikke-signifikant (p-verdien = ,857 i modell 1) til å bli signifikant (p-verdien = ,010 i modell 4). Inkludering av kontrollvariabler gjør derfor at effekten av den teoretisk interessante variabelen blir sterkere, samt at denne effekten blir signifikant.

Tabell 4.2: Regresjonstabell med valgoppslutning som avhengig variabel.

Variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Konstantleddet	8,141 (,000)	6,713 (,000)	10,336 (,121)	11,979 (,185)
Regjeringsdeltagelse	-,135 (,857)	,730 (,448)	-3,345 (,000)	-2,354 (,034)
Politikkmoderering ²		,074 (,833)		,390 (,350)
Arbeidsledighet			-,256 (,258)	-,172 (,523)
Innvandring			,680 (,019)	,244 (,590)
Tillitt til politikere			-,567 (,689)	-,264 (,880)
AIC	1211,485	841,563	529,996	394,532
N	215	151	108	85

P-verdiene presenteres i parentes.

Tabell 4.2 viser i likhet med tabell 4.1 er regresjon der valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier er den avhengige variabelen. Forskjellen er at politikkmoderering er operasjonalisert som reell politikkendring knyttet til innvandringspolitikk. Gitt at denne variabelen kun er inkludert i modell 2 og 4 betyr det at de to andre modellene, altså modell 1 og 3, er identiske

med de samme modellene i tabell 4.1. Når det gjelder hvilken av modellene i tabell 4.2 som er den foretrukne kan man observere, i likhet med tabell 4.1, at det er modell 4 som har den laveste AIC-verdien, og dermed er den foretrukne modellen.

Ved å studere modell 4 kan man observere at funnene i tabell 4.1 blir bekreftet. Fortsatt kan man observere at regjeringsdeltagelse har en signifikant negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier (p-verdien = ,035). Med en helningskoeffisient på -2,354 betyr det at regjeringsdeltagelsesvariabelen har fått en noe svakere effekt sammenlignet med den samme variabelen i tabell 4.1. Mens tabell 4.1 finner at valgoppslutningskostnaden ved å gå fra å være et opposisjonsparti til å bli et regjeringsparti er på 6,478 prosentpoeng, så finner tabell 4.2 at denne kostnaden er på 4,708 prosentpoeng. Hovedpoenget er uansett at regjeringsdeltagelse, i gjennomsnitt, medfører en stor kostnad for høyrepopulistiske partier.

En ting å legge merke til når man sammenligner tabell 4.1 og tabell 4.2 er at de ulike operasjonaliseringene av politikkmoderering i liten grad resulterer i forskjellige resultater både når det gjelder effekten av sin egen variabel og når det gjelder effekten av de andre variablene. Dette taler for at de resultatene som blir presentert er robuste. Både i tabell 4.1 og tabell 4.2 har politikkmoderering en ikke-signifikant effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier (p-verdien = ,135 i tabell 4.1 og ,350 i tabell 4.2). Det samme er også tilfelle for variablene arbeidsledighet og tillitt til politikere. Hovedforskjellen mellom tabell 4.1 og tabell 4.2 er at innvandringsvariabelen blir svakere (koeffisienten = 2,059 i tabell 4.1 og ,244 i tabell 4.2), samt at variabelen går fra å være signifikant til å bli ikke-signifikant (p-verdien = ,007 i tabell 4.1 og ,590 i tabell 4.2).

4.1.2. Regjeringsdeltagelse og politikkmoderering

Hvorfor har regjeringsdeltagelse en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier? Mens resultatene i tabell 4.1 og tabell 4.2 konstaterer det faktum at høyrepopulistiske partier, i gjennomsnitt, opplever en valgoppslutningskostnad ved å sitte i regjering, så skal det nå testes hvorvidt denne kostnaden er et resultat av at høyrepopulistiske partier modererer seg når de kommer inn i regjering. Tabell 4.3 viser en regresjon der politikkmoderering, operasjonalisert som respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell

politikkskala som går fra -10 (lengst til høyre) til -1 (lengst til venstre), er den avhengige variabelen. Et ting å presisere er at regjeringsdeltagelsesvariabelen, slik som i tabell 4.1 og tabell 4.2, fortsatt er lagget. Dette er gjort slik at man måler politikkmodereringen etter at høyrepopulistiske partier har sittet i regjering i en periode.

Tabell 4.3: Regresjonstabell med politikkmoderering, operasjonalisering som respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell politikkskala, som avhengig variabel.

Variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Konstantleddet	-6,946 (,000)	-5,963 (,000)	-3,416 (,020)	-3,086 (,032)
Regjeringsdeltagelse	-,319 (,078)	-,479 (,008)	-,024 (,840)	-,122 (,370)
Valgoppslutning		-,069 (,005)		-,030 (,135)
Arbeidsledighet			-,005 (,890)	-,019 (,605)
Innvandring			-,191 (,005)	-,110 (,177)
Tillitt til politikere			-,577 (,074)	-,680 (,038)
AIC	184,177	172,578	24,935	21,797
N	93	93	54	54

P-verdiene presenteres i parentes.

Hvordan beskriver tabell 4.3 forholdet mellom regjeringsdeltagelse og politikkmoderering? Før dette spørsmålet kan besvares må det avgjøres hvilken av de inkluderte modellene som er den foretrukne. Basert på resultatene i tabell 4.3 kan man observere at modell 3 og modell 4 har nokså like AIC-verdier. Hva gjelder valg av modeller med relativt like AIC-verdier blir det i litteraturen argumentert for at en differanse på mellom 2 og 10 gir moderat støtte til en modell, mens en differanse på mer enn 10 gir sterk støtte til en modell (Burnham og Anderson 2004, 271). Gitt at differansen mellom modell 3 og modell 4 er på 3,138 betyr det at AIC-verdien gir moderat støtte til modell 4 fremfor modell 3. Dermed, gitt at AIC-verdien gir moderat støtte til modell 4 fremfor modell 3, samt at modell 3 og modell 4 i utgangspunktet gir nokså like resultater, så blir modell 4 valg som den foretrukne modellen.

Når det gjelder forholdet mellom regjeringsdeltagelse og politikkmoderering kan man, ved å studere modell 4, observere at regjeringsdeltagelse har en ikke-signifikant negativ effekt på politikken til høyrepopulistiske partier (p-verdien = ,370). Det betyr at statusen til høyrepopulistiske partier, altså hvorvidt de er opposisjonspartier, støttepartier, eller regjeringspartier, ikke har noen signifikant effekt på politikken deres. Med en negativ helningskoeffisient, hvis man ser bort ifra det faktum at effekten er ikke-signifikant, kan man observere at regjeringsdeltagelse faktisk fører til en radikaliserings av politikken til høyrepopulistiske partier, ikke en moderering slik «the inclusion moderation thesis» antyder. Med en koeffisient på -,112 betyr det at høyrepopulistiske partier som går fra å være opposisjonspartier til å bli regjeringspartier, i gjennomsnitt, radikaliserer seg med -,244 på en skala fra -1 (lengst til venstre) til -10 (lengst til høyre). Dermed, hvis effekten hadde vært signifikant, kunne man observert en radikaliserings, dog ikke en sterk radikaliserings.

Det som er interessant er at ikke alle modellene i tabell 4.3 peker i retning av at regjeringsdeltagelse har en ikke-signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. Både modell 1 og modell 2 viser at regjeringsdeltagelse har en signifikant negativ effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. I modell 2 har regjeringsdeltagelsesvariabelen en helningskoeffisient på -,479, noe som betyr at høyrepopulistiske partier som går fra å være opposisjonspartier til å bli regjeringspartier i gjennomsnitt radikaliserer sin politikk med -,958 på en skala fra -1 til -10. Hvis man sammenligner modell 2 med modell 4 kan man dermed observere at regjeringsdeltagelsesvariabelen både får en svakere effekt, samt at denne effekten mister sin signifikante verdi. Selv om det på grunnlag av modell 4 blir konkludert med at regjeringsdeltagelse har en ikke-signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier, så peker tabell 4.3 mer i retning av at regjeringsdeltagelse fører til radikaliserings heller enn at regjeringsdeltagelse fører til moderering.

Når det gjelder effekten av de andre variablene kan man observere i tabell 4.3 at det kun er tillitt til politikere som har en signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. Dermed, selv om både valgoppslutning, arbeidsledighet, innvandring, og tillitt til politikere, har en negativ effekt, så er det kun tillitt til politikere som har en signifikant effekt. Med en helningskoeffisient på -,680 betyr det at én enhets økning i tillitten til politikere på en skala fra 0 til 10 fører til en radikaliserings av politikken til høyrepopulistiske partier med -,680 på en

skala fra -1 til -10. Det er interessant at ingen av de inkluderte variablene har en modererende effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. I utgangspunktet virker det logisk at økt arbeidsledighet og økt innvandring ikke fører til politikkmoderering, men at økt tillitt til politikere ikke gjør det er kanskje mindre logisk.

Tabell 4.4: Regresjonstabell med politikkmoderering, operasjonalisert som reell politikkendring knyttet til innvandringspolitikk, som avhengig variabel.

Variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Konstantleddet	-,886 (,016)	-,925 (,025)	2,282 (,504)	1,543 (,659)
Regjeringsdeltagelse	,471 (,077)	,466 (,082)	-,132 (,747)	,005 (,990)
Valgoppslutning		,005 (,833)		,057 (,350)
Arbeidsledighet			,081 (,425)	,090 (,383)
Innvandring			-,144 (,400)	-,155 (,368)
Tillitt til politikere			-,526 (,430)	-,499 (,455)
AIC	455,109	457,044	231,496	231,568
N	151	151	85	85

P-verdiene presenteres i parentes.

Tabell 4.4 viser, i likhet med tabell 4.3, en regresjonsmodell der politikkmoderering er den avhengige variabelen. Forskjellen fra tabell 4.3 er at politikkmoderering er operasjonalisert som reell politikkendring knyttet til innvandringspolitikk. Når det gjelder hvilken av modellene i tabell 4.4 som er den foretrukne kan man observere at AIC-verdien til modell 3 og modell 4 er nesten helt like. Basert på AIC-verdien er det derfor ikke grunnlag for å konkludere med at en av disse modellene er å foretrekke ovenfor den andre modellen. Dette er egentlig ikke et stort problem gitt at helningskoeffisientene og p-verdiene er relativt like både i modell 3 og modell 4. Derfor vil det bli tatt utgangspunkt i både modell 3 og modell 4 når variablene i tabell 4.4 skal drøftes.

I likhet med tabell 4.3 så kan man også i tabell 4.4 observere at regjeringsdeltagelse har en ikke-signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier (p-verdien = ,747 i modell 3 og ,990 i modell 4). Dermed har statusen til høyrepopulistiske partier, altså hvorvidt de er regjeringspartier, støttepartier, eller opposisjonspartier, ingen signifikant effekt på den innvandringspolitikken som blir ført i de landene der disse partiene opererer. Faktisk, når man sammenligner modell 3 og modell 4 kan man observere at regjeringsdeltagelsesvariabelen endrer fortegn. Ifølge modell 3, hvis man ser bort ifra den ikke-signifikante effekten, kan man observere at regjeringsdeltagelse for høyrepopulistiske partier fører til en strengere innvandringspolitikk i de landene der de sitter i regjering. Ifølge modell 4 er det motsatt, nettopp at regjeringsdeltagelse for høyrepopulistiske partier fører til en mildere innvandringspolitikk. Uansett, uavhengig av fortegn så er hovedpoenget at regjeringsdeltagelse har en ikke-signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier.

En siste ting man kan observere i tabell 4.4 er at alle kontrollvariablene har ikke-signifikante effekter. Det betyr at verken valgoppslutning, arbeidsledighet, innvandring, eller tillitt til politikere har en signifikant effekt på den innvandringspolitikken som blir ført de de landene der høyrepopulistiske partier opererer. Når man sammenligner kontrollvariablene i tabell 4.4 med kontrollvariablene i tabell 4.3 så kan man observere at tillitt til politikere har mistet sin signifikante effekt. Dermed går tillitt til politikere fra å ha en signifikant negativ effekt i tabell 4.3 til å ha en ikke-signifikant negativ effekt i tabell 4.4. Sett bort i fra det faktum at ingen av variablene i tabell 4.4 har signifikante effekter så kan man observere at valgoppslutning og arbeidsledighet har en positiv effekt, altså en modererende effekt, mens innvandring og tillitt til politikere har en negativ effekt, altså en radikaliserende effekt. Til forskjell fra tabell 4.3 der alle kontrollvariablene peker i samme retning, så peker altså kontrollvariablene i tabell 4.4 i forskjellige retninger.

4.1.3. Politikkmoderering og valgoppslutning

Hvordan påvirker politikkmoderering valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier? Tidligere har det blitt konstatert at høyrepopulistiske partier opplever en negativ valgoppslutningskostnad ved å gå inn i regjering. Videre har det blitt konstatert at regjeringsdeltagelse ikke har noen signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. For å helt kunne avkrefte ideen om at politikkmoderering er grunnen til at høyrepopulistiske

partier opplever en valgoppslutningskostnad skal det nå bli testet for sammenhengen mellom politikkmoderering og valgoppslutning. I likhet med regjeringsdeltagelsesvariabelen i tabell 4.1-4.4, så er nå også politikkmodereringsvariabelen lagget en tidsenhet. Dette er gjort for å teste politikkmoderering opp mot valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier både når variabelen er lagget (se tabell 4.5 og tabell 4.6), og når variabelen ikke er lagget (se tabell 4.1 og tabell 4.2).

Tabell 4.5: Regresjonstabell med valgoppslutning som avhengig variabel.

Variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Konstantleddet	5,620 (,328)	9,284 (,101)	26,206 (,212)	34,733 (,071)
Politikkmoderering1	-,658 (,392)	-,643 (,374)	1,165 (,238)	1,291 (,141)
Regjeringsdeltagelse		-2,460 (,015)		-3,243 (,023)
Arbeidsledighet			-,530 (,479)	-,506 (,441)
Innvandring			3,060 (,000)	2,970 (,000)
Tillitt til politikere			-7,805 (,081)	-8,418 (,036)
AIC	387,252	378,661	209,001	197,052
N	72	72	42	42

P-verdiene presenteres i parentes.

Tabell 4.5 viser en regresjon der valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier er den avhengige variabelen, og politikkmoderering, operasjonalisert som respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell politikkskala er inkludert i alle modellene som den uavhengige variabelen². Når det gjelder valg av den foretrukne modellen kan man observere at modell 4 har den laveste AIC-verdien og derfor er den modellen som er best tilpasset dataene. Derfor blir det tatt utgangspunkt i modell 4 når sammenhengen mellom politikkmoderering og valgoppslutning skal presenteres. Spørsmålet blir da hvordan modell 4 beskriver forholdet mellom politikkmoderering og valgoppslutning. Ved å studere tabell 4.5 kan man observere at politikkmodereringsvariabelen har en ikke-signifikant positiv effekt (p-verdien = ,141). Det betyr at endring i politikk ikke har noen signifikant effekt på valgoppslutningen til

² $Y_{it} = \alpha + \beta_1 X_{it-1} + \beta_2 X_{it-1} + \beta_3 X_{it} + \beta_4 X_{it} + \beta_5 X_{it}$, Y = Valgoppslutning, β_1 = Regjeringsdeltagelse, β_2 = Politikkmoderering1, β_3 = Arbeidsledighet, β_4 = Innvandring, β_5 = Tillitt til politikere.

høyrepopulistiske partier. Rent hypotetisk, med en helningskoeffisient på 1,291, dersom effekten hadde vært signifikant ville det betyde at én enhets økning i respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell politikkskala ville ført til en gjennomsnittlig økt valgoppslutning for høyrepopulistiske partier med 1,273 prosentpoeng. Med andre ord; dersom effekten hadde vært signifikant ville det styrket påstanden om at politikkmoderering fører til økt valgoppslutning for høyrepopulistiske partier.

Av funnene i tabell 4.5 kan det være interessant å legge merke til at regjeringsdeltagelse fortsatt har en signifikant negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier (p-verdien = ,023). Det gjør at funnene både i tabell 4.1, tabell 4.2, og tabell 4.5 styrker argumentasjonen om at det eksisterer en valgoppslutningskostnad for høyrepopulistiske partier når de går inn i regjering. Med en helningskoeffisient på -3,243 betyr det at valgoppslutningskostnad, altså konstaden ved å gå fra å være et opposisjonsparti til å bli et regjeringsparti, blir beregnet i tabell 4.5 til å være på 6,486 prosentpoeng. Av de andre inkluderte variablene kan man observere at både innvandring og tillitt til politikere har en signifikant effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Når det kommer til innvandring kan man observere en positiv effekt, noe som betyr at økt innvandring samvarierer med økt valgoppslutning for høyrepopulistiske partier. Når det gjelder tillitt til politikere kan man observere en motsatt effekt, nemlig at økt tillitt samvarierer med svekket valgoppslutning for høyrepopulistiske partier.

Tabell 4.6: Regresjonstabell med valgoppslutning som avhengig variabel.

Variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Konstantleddet	8,407 (,000)	10,430 (,000)	5,781 (,424)	11,703 (,076)
Politikkmoderering2	-,316 (,216)	-,336 (,180)	-,255 (,658)	,023 (,963)
Regjeringsdeltagelse		-1,533 (,013)		-3,627 (,000)
Arbeidsledighet			-,088 (,737)	-,297 (,213)
Innvandring			,398 (,235)	,652 (,033)
Tillitt til politikere			,005 (,997)	-,519 (,710)
AIC	889,986	883,356	504,864	479,450
N	174	174	100	100

P-verdiene presenteres i parentes.

Tabell 4.6 viser, i likhet med tabell 4.5, en regresjon der valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier er den avhengige variabelen. Forskjellen fra tabell 4.5 er at politikkmoderering er operasjonalisert som reell politikkendring knyttet til innvandringspolitikk, ikke som respondenters oppfatning av partier plassering på en generell politikkskala. Når det gjelder modellene i tabell 4.6 kan man observere at modell 4 har den laveste AIC-verdien, og derfor er den foretrukne modellen. Med utgangspunkt i modell 4 kan man observere at politikkmoderering har en ikke-signifikant positiv effekt. I likhet med tabell 4.5 kan man derfor også i tabell 4.6 observere at endring i politikk ikke har noen signifikant effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

Det som er interessant i tabell 4.6, hvis man ser bort ifra det faktum at politikkmoderering ikke har en signifikant effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, er det faktum politikkmodereringsvariabelen har en positiv helningskoeffisient. Det betyr, siden variabelen er kodet fra -4 (stor endring i retning av en strengere innvandringspolitikk), til +4 (stor endring i retning av en mildere innvandringspolitikk), at mildere innvandringspolitikk, altså politikkmoderering, faktisk fører til økt valgoppslutning for høyrepopulistiske partier. Dette samsvarer med tabell 4.5 der politikkmodereringsvariabelen også hadde en positiv effekt. Dette er interessant gitt at det i utgangspunktet skulle bli testet for hvorvidt politikkmoderering fører til en svekket valgoppslutning for høyrepopulistiske partier. Resultatene i tabell 4.5 og tabell 4.6 peker i motsatt retning. Men det viktigste, uansett retning på effektene, er fortsatt at ingen av effektene er signifikante. Av de inkluderte variablene i tabell 4.6 er det kun regjeringsdeltagelsesvariabelen og innvandringsvariabelen som har en signifikant effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

4.2. Drøfting av resultater

4.2.1. Drøfting basert på hypoteser

I teorikapittelet ble det presentert tre hypoteser for sammenhengen mellom regjeringsdeltagelse og valgoppslutning, samt hvilken rolle politikkmoderering fungerer som en mellomliggende variabel. Den første hypotesen H_1 argumenterer for at regjeringsdeltagelse har en negativ effekt

på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, den andre hypotesen H_2 argumenterer for at regjeringsdeltagelse har en modererende effekt på politikken til høyrepopulistiske partier, og den tredje hypotesen H_3 argumenterer for at politikkmoderering har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Basert på resultatene som ble presentert i tabell 4.1-4.6 skal det nå drøftes hvorvidt disse hypotesene har blitt styrket eller svekket.

H₁: Regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

Basert på teori knyttet til regjeringssslitasje argumenterer H_1 for at regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Når man ser denne hypotesen i lys av oppgavens resultater virker det naturlig å konkludere med at denne hypotesen har blitt styrket. Alle de inkluderte modellene der valgoppslutning er den avhengige variabelen viser at regjeringsdeltagelse har en signifikant negativ effekt. Dermed, selv om helningskoeffisienten varierer noe, betyr det at høyrepopulistiske partier i gjennomsnitt opplever en betydelig negativ kostnad hva gjelder valgoppslutning når de velger å gå inn i regjering. Tabell 4.1 finner at regjeringsdeltagelse har en negativ valgoppslutningskostnad, altså kostnad ved å gå fra å være et opposisjonsparti til å bli et regjeringsparti, på 6,478 prosentpoeng, mens tabell 4.2 finner at denne valgoppslutningskostnaden er på 4,708 prosentpoeng. Uansett hva som er den «riktige» kostnaden så er det klart at det eksisterer en kostnad, og at denne kostnaden er betydelig.

H₂: Regjeringsdeltagelse har en modererende effekt på politikken til høyrepopulistiske partier.

Den andre hypotesen H_2 argumenterer, med utgangspunkt i «the inclusion moderation thesis», for at regjeringsdeltagelse har en modererende effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. Ingen av resultatene som er blitt presentert i denne oppgaven peker i retning av at dette er tilfelle. Oppgavens resultater viser at regjeringsdeltagelse ikke har en signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier uavhengig av om politikkendring er operasjonalisering som respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell politikkskala eller som reell politikkendring knyttet til innvandringspolitikk. Det betyr at regjeringsdeltagelse ikke har noen modererende effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. I tabell 4.3 har regjeringsdeltagelsesvariabelen faktisk en negativ effekt, noe som skulle tilsi at

regjeringsdeltagelse faktisk har en radikaliserende, heller enn en modererende, effekt. Men gitt at denne effekten er ikke-signifikante blir det argumentert for at regjeringsdeltagelse ikke har noen signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier.

H₃: Politikkmoderering har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

Den siste hypotesen H₃ baserer seg også på «the inclusion moderation thesis», og argumenterer for at politikkmoderering har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. I likhet med H₂ virker det ikke å være noen resultater presentert i denne oppgaven som peker i retning av at dette er tilfelle. Politikkmoderering uansett operasjonalisering har ingen signifikant effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Det betyr at endring i politikken til høyrepopulistiske partier (moderering eller radikalisering) ikke har noen signifikant effekt på valgoppslutningen til disse partiene.

Hvis man studerer helningskoeffisienten til politikkmodereringsvariabelen i tabell 4.5 og tabell 4.6 viser den faktisk at politikkmoderering har en positiv effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, ikke en negativ effekt. Men gitt at ingen av disse effektene er signifikante virker det naturlig å konkludere med at politikkmoderering ikke har noen effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Det faktum at både H₂ og H₃ blir svekket som et resultat av oppgavens resultater svekker også ideen om at politikkmoderering er en kausalmekanisme som kobler regjeringsdeltagelse opp mot valgoppslutning. Oppgavens resultater styrker H₁, altså at det eksisterer en negativ kostnad for høyrepopulistiske partier når de går inn i regjering, men resultatene svekker også H₁ og H₂ noe som antyder at denne kostnaden ikke er et resultat av politikkmoderering, men heller har en annen forklaring.

4.2.2. Drøfting basert på teoretisk rammeverk

I teorikapitlet ble det presentert et teoretisk rammeverk for å forklare hvorfor regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, samt hvorfor politikkmoderering er kausalmekanismen som forklarer denne negative effekten. Etter at oppgavens resultater har blitt presentert er det et viktig spørsmål som må stilles; i hvilken grad samsvarer oppgavens resultater med det teoretiske rammeverket som ble

presentert i teorikapittelet? Gitt at oppgavens hypoteser baserer seg på det teoretiske rammeverket til oppgaven, og det faktum at kun én av tre hypoteser ble styrket som et resultat av oppgavens resultater, er det naturlig å drøfte i hvilken grad det teoretiske rammeverket sviktet å forklare den negative valgoppslutningseffekten høyrepopulistiske partier opplever når de går inn i regjering.

Når det gjelder oppgavens teoretiske rammeverk har det i hovedsak blitt tatt utgangspunkt i «the inclusion moderation thesis», en teori som argumenterer for at høyrepopulistiske partier moderer sin politikk når det kommer inn i regjering. Denne modereringen fører videre til en negativ valgoppslutningskostnad fordi velgerne blir skuffet når høyrepopulistiske partier ikke opprettholder den høyrepopulistiske politikken de fremmet mens de satt i opposisjon. Det første man kan drøfte basert på oppgavens resultater er det faktum at regjeringsdeltagelse ikke har en signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. Uansett om man operasjonaliserer politikkmoderering som respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell politikkskala eller om man operasjonaliserer politikkmoderering som reell politikkendring knyttet til innvandringspolitikk, finner denne oppgaven ingen beviser for at høyrepopulistiske partier moderer sin politikk når de går inn i regjering.

Ifølge Berman (2008) eksisterer det to grunner til at høyrepopulistiske partier moderer sin politikk når de kommer i regjering. Den første grunnen baserer seg på Anthony Downs (1957) og argumenterer for at politikkmoderering finner sted fordi høyrepopulistiske partier ønsker å øke sitt politiske område, samt øke mulighetene for fremtidige regjeringsamarbeid ved å nærme seg potensielle samarbeidspartene som ligger til venstre for dem i det politiske landskapet. Den andre grunnen tar utgangspunkt i det faktum at partier som ønsker regjeringsmakt ofte må samarbeide med andre partier. Dette resulterer i moderering og kompromisser for høyrepopulistiske partier som er plassert lengst til høyre i det politiske landskapet, og dermed kun kan se til venstre for potensielle samarbeidspartnere.

Ved å studere helningskoeffisienten til valgoppslutningsvariabelen i tabell 4.3 og tabell 4.4 kan man observere at regjeringsdeltagelse, avhengig av hvordan politikkmoderering er operasjonalisert, både kan ha en radikaliserende og en modererende effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. Hvorfor er dette tilfelle? Gitt argumentasjonen om at

høyrepopulistiske partier moderer seg når de kommer inn i regjering fordi de må samarbeide med andre partier kunne man tenke seg at det skjer en generell politikkmoderering, men at det, på grunn av regjeringsforhandlingene, er visse politikkområdet, slik som kjerneområdene til den høyrepopulistiske partifamilien, der det ikke skjer en politikkmoderering. Dermed kunne høyrepopulistiske partier i regjering for eksempel moderer sin politikk når det kommer til skatt eller skolepolitikk, men opprettholde sin politikk når det kommer til innvandring fordi innvandring er den viktigste kjernesaken for de høyrepopulistiske partiene.

Problemet med en slik tolkning er at resultatene i denne oppgaven viser motsatte effekter sammenlignet hva man skulle anta hvis denne tolkningen er riktig. Mens tabell 4.3 viser at regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på politikkmoderering operasjonalisert som respondenters oppfatning av partier plassering på en generell politikkskala, altså at det ikke skjer en generell politikkmoderering, så viser tabell 4.4 at regjeringsdeltagelse har en positiv effekt på politikkmoderering operasjonalisert som reell politikkkendring knyttet til innvandringspolitikk, altså at der skjer en politikkmoderering knyttet til innvandringspolitikk. Disse funnene strider dermed imot en tolkning der man argumenterer for at det skjer en generell politikkmoderering, men ikke en moderering når det kommer til kjerneområdene til den høyrepopulistiske partifamilien. I hvert fall ser man ikke en slik effekt når det gjelder innvandringspolitikk, og ingenting tyder på at høyrepopulistiske partier har blitt «tildelt» innvandringssaken i regjeringsforhandlingene. Men til tross for disse motsatte effektene er det viktigste fortsatt at regjeringsdeltagelse ikke har en signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier.

Videre, når det gjelder «the inclusion moderation thesis» kan man også observere at denne teorien blir svekket som et resultat av at politikkmoderering ikke har en signifikant effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Uansett som politikkmodereringsvariabelen er lagget slik som i tabell 4.5 og tabell 4.6, eller variabelen ikke er lagget slik som i tabell 4.1 og tabell 4.2, blir det ikke observert noen signifikante effekter av politikkmoderering på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Faktisk, hvis man ser bort ifra det faktum at effektene er ikke-signifikante, så har helningskoeffisientene til politikkmodereringsvariabelen motsatt fortegn enn hva man skulle anta basert på det teoretiske rammeverket. Både i tabell 4.2, tabell 4.5, og tabell 4.6 har politikkmodereringsvariabelen en positiv helningskoeffisient, noe

som tilsier at politikkmoderering faktisk fører til økt valgoppslutning for høyrepopulistiske partier. Bare i tabell 4.1 ser man resultater som tyder på det motsatte.

Hvorfor er dette tilfelle? En mulig forklaring kan være, hvis man følger teorien til Downs, at høyrepopulistiske partier som beveger seg lengre til høyre i det politiske landskapet mister velgere som var plassert til venstre for dem. Dersom høyrepopulistiske partier beveger seg for langt til høyre vil kanskje en del av deres velgere heller stemme på de partiene som er plassert nest lengst til høyre i det politiske landskapet. Likeså, dersom høyrepopulistiske partier beveger seg til venstre, altså moderer sin politikk, vil de kunne klare å kapre velgere som tidligere mente at de høyrepopulistiske partiene var plassert for langt ute på høyresiden. Gitt at velgermassen er normalfordelt vil det være flere velgere å kapre ved å bevege seg til venstre i det politiske landskapet, sammenlignet med å bevege seg til høyre. Men nå skal det sies at effekten av politikkmoderering på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier ikke er signifikant, så uansett hvor plausibel en slik forklaring måtte være så sier resultatet fortsatt at det ikke eksisterer noe signifikant forhold mellom politikkmoderering og valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

Gitt at oppgavens resultater finner at det eksisterer en negativ valgoppslutningskostnad for høyrepopulistiske partier når de går inn i regjering så virker det naturlig å stille spørsmålsteget ved hva som forklarer denne negative valgoppslutningskostnaden. «The inclusion moderation thesis» argumenterer for at den negative valgoppslutningskostnaden høyrepopulistiske partier opplever når de går inn i regjering er et resultat av politikkmoderering, noe denne oppgaven ikke finner noen beviser for. Basert på oppgavens resultater må det derfor finnes en (eller flere) andre variabler som kan forklare denne negative valgoppslutningskostnaden. Når det gjelder å forklare valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier finner denne oppgaven at innvandring, ved siden av regjeringsdeltagelse, har en signifikant effekt. Problemet er bare at det ikke finnes noen logiske grunner for hvorfor innvandring skal gjøre at regjeringsdeltagelse har en negativ valgoppslutningseffekt for høyrepopulistiske partier. Innvandring har uansett en positiv effekt, noe som gjør variabelen godt egnet til å forklare hvorfor høyrepopulistiske partier har opplevd en sterk vekst i valgoppslutning de siste 30 årene, men lite egnet til å forklare den negative effekten regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier.

Når det gjelder oppgavens forskningsdesign ble det i figur 3.1 åpnet opp for at det eksisterer en direkte effekt mellom regjeringsdeltagelse og valgoppslutning. Og det er godt mulig at det er denne direkte effekten man kan observere i oppgavens resultater. En slik direkte effekt baserer seg på teori knyttet til regjeringsslitasje og det faktum regjeringsdeltagelse i seg selv fører til en svekket valgoppslutning. Gitt at det potensielt er regjeringsslitasje, og ikke politikkmoderering, som er grunnen til at høyrepopulistiske partier opplever en negativ kostnad ved å gå inn i regjering så er spørsmålet om dette er en kostnad som er lik for alle partier som deltar i regjering.

Som nevnt i teorikapitlet argumenterer van Spanje (2011) for at kostnaden ved å sitte i regjering er større for høyrepopulistiske partier, sammenlignet med tradisjonelle ikke-populistiske partier. Grunnen til at høyrepopulistiske partier opplever en ekstra kostnad er fordi velgerne, når høyrepopulistiske partier går inn i regjering, anser disse partiene som en del av den politiske eliten. Dermed, ved å gå inn i regjering mister de høyrepopulistiske partiene sin populistiske appell, noe som gjør at de blir straffet hardere sammenlignet med tradisjonelle ikke-populistiske partier. Denne oppgaven inkluderer ikke data på kostnaden ved å gå i regjering for tradisjonelle ikke-populistiske partier så det er vanskelig å undersøke hvorvidt dette er tilfelle, men det er godt mulig at denne kostnaden er større for høyrepopulistiske partier sammenlignet med tradisjonelle ikke-populistiske partier.

4.2.3. Drøfting basert på tidligere forskning

Hvordan sammenfaller oppgavens resultater med den tidligere forskningen på området? I denne delen av oppgaven skal resultatene som ble presentert i tabell 4.1-4.6 drøftes i sammenheng med den tidligere forskningen som ble presentert i oppgavens teorikapittel. Bekrefter oppgavens resultater de funnene som tidligere forskning har gjort eller står resultatene i kontrast? Eventuelt hva kan være forklaringen på hvorfor det oppstår ulike resultater? Denne gjennomgangen tar for seg artiklene som ble presentert under tidligere forskning, og drøfter disse opp mot oppgavens resultater når det gjelder sammenhengen mellom de tre variablene regjeringsdeltagelse, valgoppslutning, og politikkmoderering.

Hvilke funn har tidligere forskning gjort når det kommer til effekten av regjeringsdeltagelse på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier? van Spanje (2011) tar utgangspunkt i det han kaller «anti-political-establishment parties», altså populistiske partier både på høyresiden og venstresiden, og argumenterer for at disse partiene opplever en betydelig negativ valgoppslutningskostnad ved å gå i regjering. Han argumenterer også at disse partiene opplever en større kostnad knyttet til det å sitte i regjering sammenlignet med tradisjonelle partier. Grunnen til dette er fordi regjeringsdeltagelse gjør at høyrepopulistiske partier mister sin populistiske appell fordi de må samarbeide med den politiske eliten. Basert på data fra syv forskjellige europeiske land finner van Spanje at valgoppslutningskostnaden for høyrepopulistiske partier ligger på 5,54 prosentpoeng, mens valgoppslutningskostnaden for tradisjonelle partier ligger på 2,61 prosentpoeng. I kontrast til dette argumenterer Akkermann og de Lange (2012) for at høyrepopulistiske partier i gjennomsnitt ikke opplever en større svekkelse i valgoppslutning sammenlignet med andre partier. De argumenterer derimot for at det eksisterer store variasjoner innad i den høyrepopulistiske partifamilien, og at noen partier opplever en negativ valgoppslutningseffekt, mens andre partier ikke gjør det.

Når man sammenligner disse studiene med resultatene presentert i denne oppgaven virker det naturlig å konkludere med at funnene til van Spanje, i større grad enn funnene til Akkermann og de Lange, blir bekreftet. Selv om denne oppgaven ikke studerer tradisjonelle partier og deres valgoppslutningskostnad, så virker van Spanje sine resultater for høyrepopulistiske partier å finne støtte i oppgavens resultater. Faktisk, ved å sammenligne resultatene til van Spanje opp mot resultatene i denne oppgaven er det interessant å legge merke til hvor like resultatene egentlig er. Mens tabell 4.1 finner at valgoppslutningskostnaden for høyrepopulistiske partier som går fra å være opposisjonspartier til å bli regjeringspartier er på 6,478 prosentpoeng, så finner tabell 4.2 at denne kostnaden er på 4,708 prosentpoeng. Hvis man tar et gjennomsnitt av begge disse verdiene får man en valgoppslutningskostnad på 5,593 prosentpoeng, en verdi som i stor grad ligner på den estimerte valgoppslutningskostnaden til van Spanje på 5,54 prosentpoeng.

Hvis det er tilfelle, slik van Spanje finner, at valgoppslutningskostnaden for tradisjonelle partier ligger på 2,61 prosentpoeng, betyr det at resultatene i denne oppgaven bekrefter det faktum at høyrepopulistiske partier opplever en større kostnad ved å gå inn i regjering sammenlignet med

tradisjonelle partier. Dersom det, på den andre siden, skulle vært tilfelle at tradisjonelle partier opplever en valgoppslutningskostnad i størrelsesorden 4-6 prosentpoeng betyr det at oppgavens resultater samsvarer med argumentasjonen til Akkerman og de Lange, nemlig at høyrepopulistiske partier og tradisjonelle partier, i gjennomsnitt, opplever en like stor valgoppslutningskostnad ved å gå inn i regjering. Men gitt at denne oppgavens resultater hva gjelder valgoppslutningskostnaden for høyrepopulistiske partier i stor grad samsvarer med resultatene til van Spanje, så virker det også fristende å godta hans resultat hva gjelder valgoppslutningskostnaden for tradisjonelle partier. I så fall vil det bety at høyrepopulistiske partier opplever en større valgoppslutningskostnad ved å gå inn i regjering sammenlignet med tradisjonelle partier.

Hva sier den tidligere forskningen om sammenhengen mellom regjeringsdeltagelse og politikkmoderering? Minkenberg (2001) undersøker hvilken policy effekt både parlaments- og regjeringsdeltagelse har for de høyrepopulistiske partiene, og finner at kun regjeringsdeltagelse, ikke parlamentsdeltagelse, fører med seg en slik policy effekt. Det betyr at dersom høyrepopulistiske partier blir inkludert i regjeringssamarbeid vil det ha en effekt på politikken i de landene der disse partiene opererer. Rent konkret argumenterer Minkenberg for at det skjer en draging til høyre hva gjelder kulturell politikk, og bruker innvandringspolitikken til Østerrike på starten av 2000-tallet som eksempel. van Spanje og van der Brug (2007) studerer både inkludering og ekskludering av høyrepopulistiske partier, og finner at høyrepopulistiske partier som blir inkludert i regjering moderer sin politikk, mens høyrepopulistiske partier som blir ekskludert opprettholder sin allerede radikale høyrepopulistiske politikk. Når det gjelder sammenhengen mellom regjeringsdeltagelse og politikkmoderering kan man dermed observere at disse studiene står i kontrast til hverandre. Mens Minkenberg argumenterer for høyrepopulistiske partier i regjering resulterer i en draging til høyre hva gjelder kulturell politikk, så argumenterer Spanje og van der Brug for høyrepopulistiske partier i regjering moderer sin høyrepopulistiske politikk.

Det som er interessant er at selv om Minkenberg, og van Spanje og van der Brug er uenige om hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på politikken til høyrepopulistiske partier så er de enige om at regjeringsdeltagelse har en effekt. Gitt at resultatene i denne oppgaven finner at regjeringsdeltagelse har en ikke-signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier

virker det vanskelig å være enige med noen av disse studiene. Gitt at Minkenberg argumenterer med utgangspunkt i innvandringspolitikk så virker det å være et godt utgangspunkt for sammenligning siden tabell 4.4 også tar utgangspunkt i innvandringspolitikk for å studere sammenhengen mellom regjeringsdeltagelse og politikkmoderering. Når det gjelder resultatene i tabell 4.4 kan man observere at regjeringsdeltagelsesvariabelen har en positiv helningskoeffisient, noe som betyr at regjeringsdeltagelse for høyrepopulistiske partier faktisk fører til en mildere innvandringspolitikk i de landene der høyrepopulistiske partier har sittet i regjering. Nå skal det sies at denne effekten er svak (koeffisienten = ,005) og dessuten ikke signifikant, men resultatene taler i hvert fall ikke for at høyrepopulistiske partier i regjering fører til en strengere innvandringspolitikk.

Når det gjelder funnene til van Spanje og van der Brug er det interessant at deres resultater, i likhet med resultatene i tabell 4.3, er basert på en operasjonalisering av politikkmoderering som tar for seg respondenters oppfatning av partiers plassering på en generell politikkskala. Dermed er det interessant van Spanje og van der Brug kommer til en annen konklusjon sammenlignet med denne oppgaven. Mens van Spanje og van der Brug finner at regjeringsdeltagelse har en positiv effekt på politikken til høyrepopulistiske partier, altså at regjeringsdeltagelse fører til politikkmoderering, så finner denne oppgaven at regjeringsdeltagelse har en ikke-signifikant negativ effekt. Dermed, hvis man ser bort det faktum at effekten er ikke-signifikant så betyr det at regjeringsdeltagelse faktisk fører til en radikaliserings av politikken til høyrepopulistiske partier, ikke en moderering slik van Spanje og van der Brug finner.

Hvorfor får man forskjellige resultater? To potensielle kilder til forskjellige resultater har blitt identifisert. For det første inkluderer van Spanje og van der Brug kun data fra 1989 til 2004, noe som gjør at tidsperioden etter 2004 ikke er inkludert i deres studie. For det andre inkluderer van Spanje og van der Brug kun høyrepopulistiske partier fra Vest-Europa, noe som gjør at partier fra for eksempel Polen, Ungarn, og Romania ikke er inkludert. Dermed, gitt at denne oppgaven også inkluderer data for perioden etter 2004 og høyrepopulistiske partier fra både Vest-Europa, og Sentral- og Øst-Europa, så er dette to mulige kilder til forskjellige resultater. Det er vanskelig å konstatere med sikkerhet at disse to kildene er grunnen til at man får forskjellige resultater, men det er i hvert fall to åpenbare grunner som ikke bør avskrives.

Til slutt, hvordan forholder den tidligere forskningen seg til denne oppgavens resultater hva gjelder effekten av politikkmoderering på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier? Fallend og Heinisch (2016) studerer sentrum-høyre regjeringen i Østerrike fra 2000 til 2007, og argumenterer for at inkludering av høyrepopulistiske partier i regjerings samarbeid både kan ha en modererende effekt på politikken, og en svekkende effekt på valgoppslutningen, til høyrepopulistiske partier. Til sammenligning studerer Batory (2016) Ungarn i perioden fra 2010 til 2014, og finner at regjeringsdeltagelse verken hadde en negativ effekt på valgoppslutningen, eller en modererende effekt på politikken, til det høyrepopulistiske partiet Fidesz.

Når man sammenligner resultatene presentert av Fallend og Heinisch, og Batory med de resultatene som er presentert i denne oppgaven er det interessant at denne oppgavens resultater delvis er enig med begge disse studiene og delvis er uenig med begge disse studiene. På den ene siden finner oppgavens resultater at regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, noe som samsvarer med funnene til Fallend og Heinisch. På den andre siden finner oppgavens resultater verken at regjeringsdeltagelse har en signifikant effekt på politikken til høyrepopulistiske partier, eller at endring i politikken til høyrepopulistiske partier har en signifikant effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Disse resultatene samsvarer med funnene til Batory.

En potensiell forklaring på hvorfor Fallend og Heinisch, og Batory finner forskjellige resultater kan være at mens østeriske Freiheitliche Partei Österreichs gitt inn i en koalisjonsregjering, så kunne ungarske Fidesz styre på egenhånd. Dette kan potensielt forklare hvorfor Batory finner at Fidesz ikke modererte sin politikk når de kom inn i regjering i 2010, mens Fallend og Heinisch finner at Freiheitliche Partei Österreichs modererte sin politikk når de kom inn i regjering i 2000. Når det gjelder denne argumentasjonen er det interessant at oppgavens resultater, med unntak av Ungarn og Polen, tar utgangspunkt i land der høyrepopulistiske partier har deltatt i koalisjonsregjeringer. Dermed, siden disse resultatene ikke finner noen beviser for at høyrepopulistiske partier moderer sin politikk når de kommer i regjering virker det ikke å være en plausibel forklaring at høyrepopulistiske partier i koalisjonsregjeringer moderer seg, mens høyrepopulistiske partier som kan styre alene ikke gjør det.

Når det gjelder potensielle forklaringer på hvorfor høyrepopulistiske partier opplever en negativ valgoppslutningskostnad når de går inn i regjering argumenterer Heinisch (2003) for at det eksisterer noen definerende 'populistiske' karakteristikk ved de høyrepopulistiske partiene som gjør at disse partiene fungerer bra i opposisjon, men sliter med en gang de kommer inn i regjering. Hovedgrunnene, ifølge Heinisch, til at høyrepopulistiske partier sliter i regjering er fordi disse partiene ofte er lite institusjonaliserte, mye av deres appell baserer seg på karismatisk lederskap, og de ligner i større grad på politiske bevegelser heller enn politiske partier. Gitt at resultatene i denne oppgaven finner at politikkmoderering ikke er en god forklaring på hvorfor høyrepopulistiske partier opplever en negativ valgoppslutningskostnad ved å gå inn i regjering, så kan forklaringene til Heinisch være et godt utgangspunkt for å se på andre potensielle forklaringer.

Et interessant aspekt som blir trukket frem av de Lange (2012) er hvordan regjeringsdeltagelse kan være en måte for de tradisjonelle partiene å nøytralisere valgsuksessen til de høyrepopulistiske partiene. Gitt at denne oppgaven finner at regjeringsdeltagelse medfører en betydelig negativ valgoppslutningskostnad for høyrepopulistiske partier så virker det å styrke denne argumentasjonen. Og videre, hvis det er tilfelle, slik van Spanje (2011) finner, at høyrepopulistiske partier opplever en høyere valgoppslutningskostnad sammenlignet med tradisjonelle partier, så virker inkludering å være en god strategi for å begrense suksessen til de høyrepopulistiske partiene. Da er det ikke interessant hvorfor regjeringsdeltagelse har en negativ valgoppslutningseffekt, bare at regjeringsdeltagelse har det.

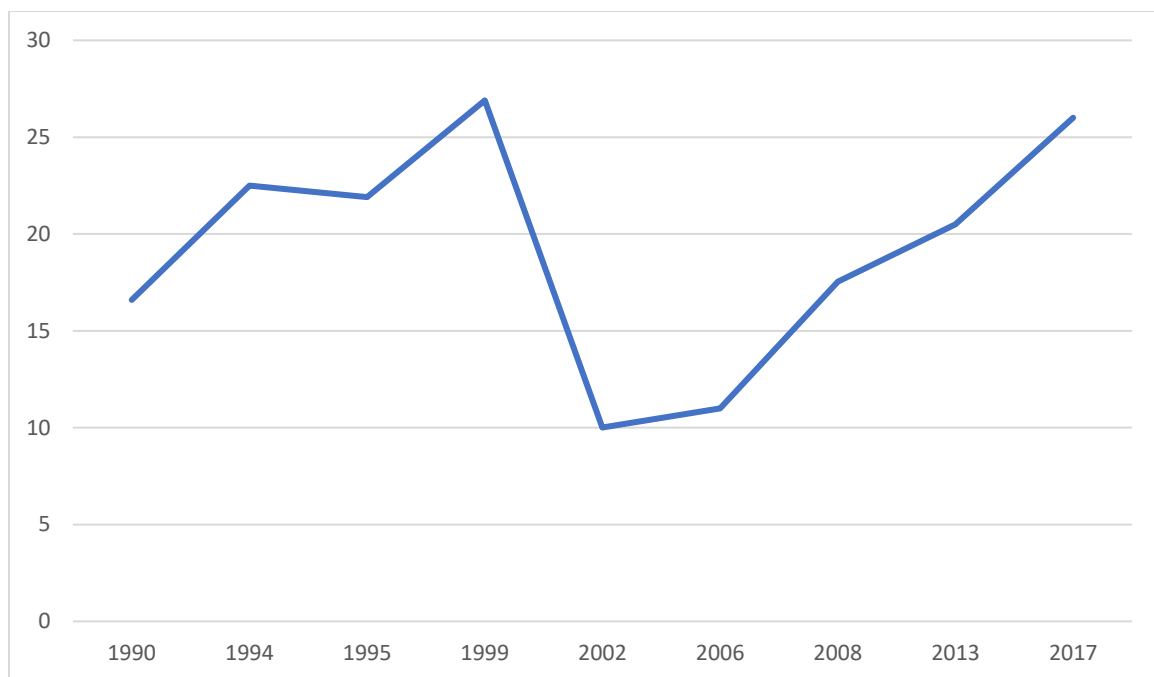
4.3. To eksempler: Freiheitliche Partei Österreichs og Lega Nord

Dette delkapittelet skal ta for seg to empiriske eksempler, og drøfte hvordan disse eksemplene forholder seg til resultatene som ble presentert i denne oppgaven. Det første eksempelet er østeriske Freiheitliche Partei Österreichs (FPÖ) som har deltatt i regjering på to separate anledninger, først i perioden fra 2000 til 2005 og deretter i perioden fra 2017 frem til i dag. Det andre eksempelet er italienske Lega Nord (LN) som har deltatt i regjering på fire separate anledninger; først i 1994, deretter i perioden fra 2001 til 2006, videre i perioden fra 2008 til 2011, og til slutt siden 2018. Begrunnelsen for å se nærmere på disse to partiene handler om det faktum at mens østeriske FPÖ er et eksempel som sammenfaller med oppgavens resultater, altså bekrefter oppgavens resultater, så er italienske LN et eksempel som står i kontrast. Gitt det

faktum at oppgavens resultater representerer et gjennomsnitt av alle de inkluderte høyrepopulistiske partiene så vil det bety at flesteparten av de inkluderte partiene støtter oppgavens resultater, men det betyr ikke at alle de inkluderte partiene gjør det.

4.3.1. Bekreftende eksempel: Freiheitliche Partei Österreichs

Figur 4.1: Valgoppslutningen til FPÖ i perioden fra 1990 frem til 2017.

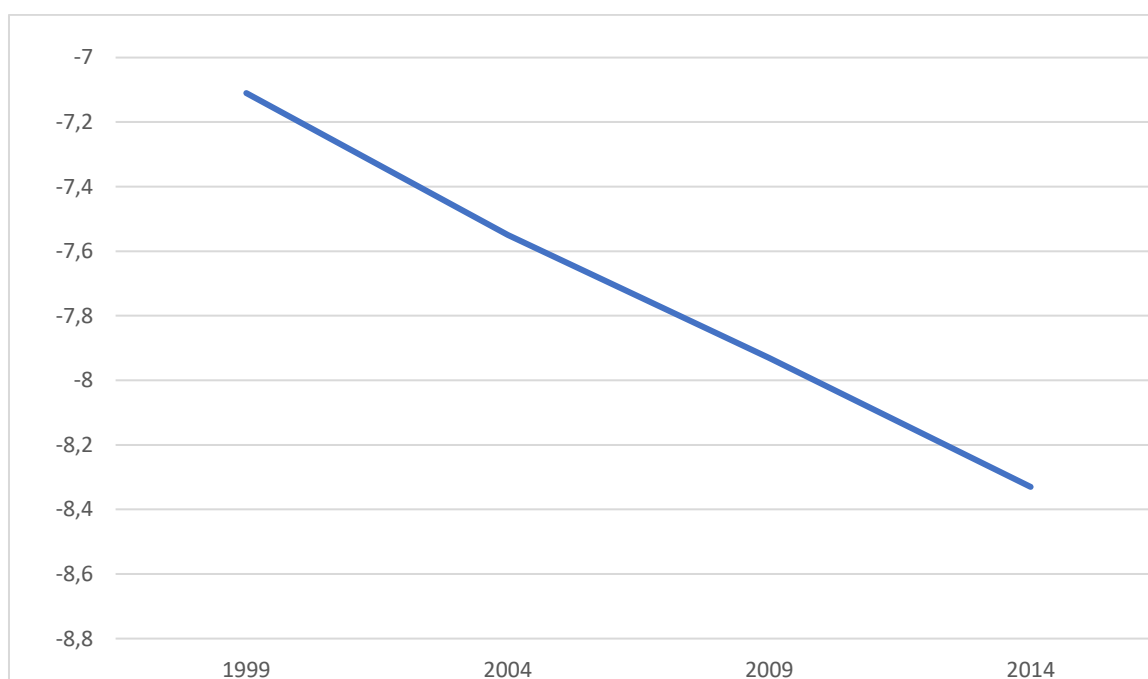

Kilde: ParlGov database (Döring og Manow 2018).

Freiheitliche Partei Österreichs (FPÖ) er et bekræftende eksempel noe som betyr at resultatene fra dette eksempelet bekrefter de funnen som oppgaven finner for hele den høyrepopulistiske partifamilien. Figur 4.1 viser valgoppslutningen til FPÖ ved nasjonale parlamentsvalg i perioden fra 1990 frem til 2017. Det man kan legge merke til er en markant nedgang i valgoppslutningen fra valget i 1999 til valget i 2002. Ved valget i 1999 fikk FPÖ en valgoppslutning 26,9 %, mens ved valget i 2002 fikk partiet en valgoppslutning på 10,01 %. Denne negative trenden i valgoppslutning sammenfaller med det faktum at FPÖ i 2000 ble inkludert i regjering som et resultat av regjeringsforhandlingene etter valget i 1999. Dermed kan man observere en betydelig valgoppslutningskostnad for FPÖ etter at partiet valgte å gå inn

i regjering i 2000. Hvorvidt dette også er tilfelle etter at partiet valgte å inn i regjering i 2017 er det for tidlig å si noe om siden det ikke er blitt avholdt noe nytt parlamentsvalg etter valget i 2017, men hvis FPÖ fortsatt er et bekreftende eksempel vil det bety at partiet vil oppleve en redusert valgoppslutning ved neste parlamentsvalg.

Figur 4.2: Politikkmodereringen, operasjonalisert som respondenters oppfatning av partier plassering på en generell politikkskala, for FPÖ i perioden fra 1999 til 2014.

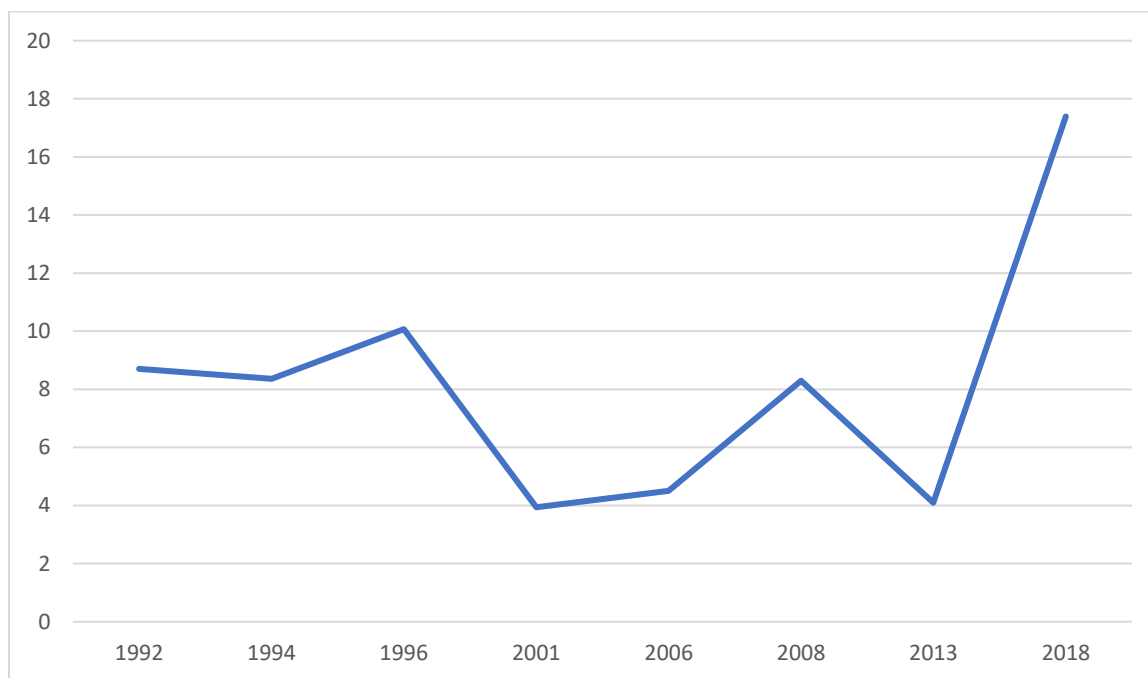

Kilde: European Social Survey 1999, 2004, 2009, 2014.

Figur 4.2 viser politikkmodereringen, operasjonalisert som respondenters oppfatning av partier plassering på en generell politikkskala som går fra -1 (lengst til venstre) til -10 (lengst til høyre), for FPÖ i perioden fra 1999 til 2014. Det som er interessant med figur 4.2 er at den viser en negativ utvikling hva gjelder politikken til FPÖ. Det betyr at respondentene anser at FPÖ har beveget seg lengre til høyre på en generell politikkskala. Dermed, selv om partiet var i regjering fra 2000 til 2005 så hadde ikke det noen modererende effekt på politikken deres. Basert på figur 4.2 virker det faktisk som regjeringsdeltagelse har en radikaliserende, heller enn en modererende effekt. Basert på oppgavens resultater virker det derimot som en slik effekt, i hvert fall hvis man tar et gjennomsnitt av mange høyrepopulistiske partier, ikke er signifikant.

4.3.2. Avkrefteende eksempel: Lega Nord

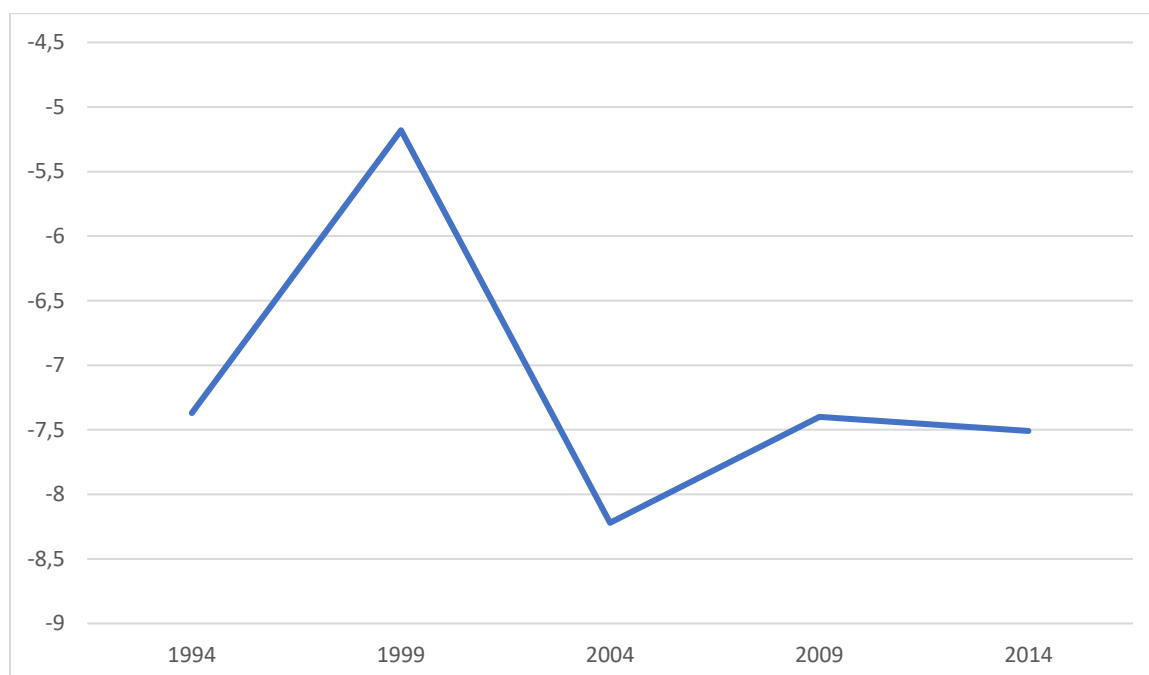
Figur 4.3: Valgoppslutningen til LN i perioden fra 1992 frem til 2018.

Kilde: ParlGov database (Döring og Manow 2018).

Figur 4.3 viser valgoppslutningen til Lega Nord (LN) i perioden fra 1992 frem til 2018. Som nevnt tidligere har LN sitte i regjering ved fire separate anledninger; først i 1994, deretter i perioden fra 2001 til 2006, videre i perioden fra 2008 til 2011, og til slutt siden 2018. Det man kan observere i figur 4.3 er at LN verken opplevde en negativ valgoppslutningseffekt som et resultat av regjeringsperioden i 1994 eller regjeringsperioden fra 2001 til 2006. Bare i regjeringsperioden fra 2008 til 2011 kan man se at regjeringsdeltagelse samvarierer med en negativ valgoppslutning for LN. Også i perioden fra 1996 til 2001 opplevde partiet en negativ utvikling i valgoppslutningen, men da satt ikke partiet i regjering. LN og tallene presentert i figur 4.3 bekrefter derfor ikke det faktum at høyrepopulistiske partier opplever en negativ valgoppslutningskostnad når de går inn i regjering.

Figur 4.4: Politikkmodereringen, operasjonalisert som respondenters oppfatning av partier plassering på en generell politikkskala, for LN i perioden fra 1994 til 2014.

Kilde: European Social Survey 1994, 1999, 2004, 2009, 2014.

Figur 4.4 viser utviklingen i respondenters oppfatning av LN sin plassering på en generell politikkskala som går fra -1 (lengst til venstre) til -10 (lengst til høyre) i perioden fra 1994 til 2014. Det man kan observere, utenom en generell plassering på rundt -7,5 til -8, er en politikkmoderering som fant sted fra 1994 til 1999. Gitt at LN før tusenårsskiftet kun satt i regjering i 1994 så virker det lite sannsynlig at politikkmodereringen man observerer i 1999 er et resultat av denne regjeringsdeltagelsen, altså at regjeringsdeltagelsen i 1994 skal ha en effekt på politikkmodereringen som er målt 5 år senere. Videre, når det gjelder regjeringsdeltagelsesperioden fra 2001 til 2006 kan man observere en radikalisering når man sammenligner verdien fra 1999 med verdien fra 2004. Totalt sett virker det ikke som resultatene i figur 4.4 beviser at regjeringsdeltagelse fører til politikkmoderering. LN kan derfor egentlig bli sett på som både et avkrefteende og bekrefteende eksempel. Avkrefteende fordi regjeringsdeltagelse ikke har en negativ valgoppslutningseffekt, men bekrefteende fordi regjeringsdeltagelse heller ikke har noen modererende effekt på politikken til LN.

4.4. Svakheter ved analysen

Hvilke svakheter har analysen? Det er viktig å være klar over svakheter ved en gitt analyse slik at man kan se resultatene i lys av disse svakhetene, samtidig som man også kan være klart over disse svakhetene når man skal planlegge å gjennomføre ny forskning. I denne delen av oppgaven skal det presenteres tre svakheter ved analysen som både påvirker resultatene, og den drøftingen som baserer seg på disse resultatene. Disse tre svakhetene handler om lav N, manglende data på oppgavens variabler, og ikke inkludert data for tradisjonelle partier.

4.4.1. Lav N

Den første, og kanskje viktigste, svakheten handler om det faktum at oppgavens resultater baserer seg på et lite antall observasjoner. I utgangspunktet, når det gjelder data på valgoppslutning og regjeringsdeltagelse, tar oppgavens resultater utgangspunkt i 283 observasjoner. Hvorfor får man så få observasjoner? Det er hovedsakelig to grunner til at det ikke blir inkludert flere observasjoner: antall høyrepopulistiske partier, og antall nasjonale parlamentsvalg som blir avholdt. Det finnes kun et relativt lite antall høyrepopulistiske partier, og selv ikke alle disse partiene har klart å opparbeide seg noe resultat ved nasjonale parlamentsvalg. Og nasjonale parlamentsvalg blir ofte avholdt med 3-5 års mellomrom, noe som også begrenser antall observasjoner. Det er klart at man ville hatt flere observasjoner dersom det ble avholdt nasjonale parlamentsvalg hvert år.

Både antall høyrepopulistiske partier og antall nasjonale parlamentsvalg begrenser antall observasjon. Dermed, hvis det hadde vært ønskelig å øke antall observasjoner måtte man enten inkludere flere partier, eller inkludere flere valg. Inkludering av flere partier kunne man gjort ved for eksempel å inkludere venstrepopulistiske partier slik van Spanje (2011) gjør, eller senke klassifiseringskravet for å kategorisere et parti som høyrepopulistisk. Inkludering av flere valg kunne man gjort ved for eksempel å inkludere lokalvalg og valg til europaparlamentet, eller ta utgangspunkt i meningsmålingsdata for å få flere observasjoner på populariteten til de ulike partiene. For å øke antall observasjoner kunne det også vært en løsning å inkludere partier fra andre deler av verden slik Norris (2005) gjør. Til slutt kunne det også vært en løsning å sette starttidspunktet før 1990. Problemet er bare at dette ikke ville resultert i mange flere observasjoner gitt at det er først på 1990-tallet at høyrepopulistiske partier for alvor begynte å bli en sentral del av politikken i mange europeiske land.

En annen utfordring dersom man skulle øke antall observasjoner hva gjelder valgoppslutning og regjeringsdeltagelse er det faktum at det ikke eksisterer flere datapunkter på den mellomliggende variabelen politikkmoderering. Politikkmoderering operasjonalisert som respondenters oppfatning av partier plassering på en generell politikkskala benytter data fra European Election Studies som kun tar utgangspunkt i EU-land og syv forskjellige år (1979, 1989, 1994, 1999, 2004, 2009, 2014). Dermed, selv om man økte antall observasjoner på valgoppslutning og regjeringsdeltagelse ville man ikke fått inn flere observasjoner i en regresjon dersom politikkmoderering også skulle bli inkludert i denne regresjonen. Det samme gjelder også kontrollvariabelen tillitt til politikere som tar utgangspunkt i data fra European Social Survey, en undersøkelse som kun har blitt gjennomført i perioden fra 2002 frem til i dag.

Spørsmålet er hvor stort problem det er at oppgavens resultater baserer seg på et relativt lite antall observasjoner. Gitt at denne oppgaven baserer seg på data fra Europa så er det klart at funnene fra oppgaven kun kan fortelle noe om høyrepopulistiske partier i Europa. Og når det gjelder de resultatene som oppgaven presenterer er det uansett slik at signifikansverdiene forteller noe om resultatene gitt det faktum at antall observasjoner er lav. Dermed, selv om analysen baserer seg på et lite antall observasjoner, så viser signifikansverdiene at regjeringsdeltagelse uansett har en signifikant negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Et lite antall observasjoner kan derimot være problematisk for de variablene i tabell 4.1-4.6 som ikke er signifikante. Det er godt mulig at dersom resultatene hadde vært basert på flere observasjoner så ville flere variabler vært signifikante, men det er kun spekulasjoner.

4.4.2. Manglende data

Det andre punktet hva gjelder svakheter ved analysen tar for seg det faktum at det eksisterer et problem knyttet til manglende data. Denne svakheten henger sammen med punktet angående lav N, og har som resultat at de modellene i tabell 4.1-4.6 som inneholder alle oppgavens variabler har et lite antall observasjoner. For eksempel kan man observere i tabell 4.1 at den første modellen, modell 1, baserer seg på data fra 215 observasjoner, mens den siste modellen, modell 4, baserer seg på 54 observasjoner. Forskjellen mellom disse modellene er at det er

inkludert variabler for politikkmoderering, arbeidsledighet, innvandring, og tillitt til politikere. Grunnen til at det er færre observasjoner jo flere variabler som blir inkludert i en modell handler både om at noen variabler kun har data på spesifikke år, men også at noen variabler har manglende data. For eksempel er arbeidsledighet, en variabel med data fra OECD, en variabel som innehar en del manglende data. Dersom man fjerner observasjonene der det er manglende data på arbeidsledighet mister man 100 observasjoner. Data på innvandringspolitikk, en av de to operasjonaliseringene av politikkmoderering, innehar også en del manglende data. Ved å fjerne de observasjonene der denne variabelen har manglende data mister man 88 observasjoner. Dermed, hvis man inkluderer en modell med alle oppgavens variabler betyr det at denne modellen tar utgangspunkt i et relativt lite antall observasjoner. Men som nevnt i diskusjonen vedrørende lav N så er det uansett slik at signifikansverdiene forteller noe om resultatene gitt det faktum at antall observasjoner er lav. Problemet er derimot hvis det er tilfelle at det eksisterer variabler i tabell 4.1-4.6 som blir ansett som ikke-signifikante, men som med flere observasjoner kunne bli ansett som signifikante.

4.4.3. Ikke inkludert data for tradisjonelle partier

Dersom denne oppgaven, i likhet med van Spanje (2011), potensielt skulle konkludert med at høyrepopulistiske partier opplever en større valgoppslutningskostnad ved å gå inn i regjering sammenlignet med tradisjonelle ikke-populistiske partier måtte det også vært inkludert data for partier som ikke er høyrepopulistiske. Hovedgrunnen til at dette ikke er blitt gjort handler om tid. Det har ikke blitt ansett som overkommelige innenfor den gitte tidsrammen å kode alle partier, ikke bare høyrepopulistiske partier. En annen grunn handler om det faktum at oppgaven er opptatt av de høyrepopulistiske partiene og dermed er det disse partiene det har blitt fokusert på. Selv om det i utgangspunktet også hadde vært interessant å studere andre partier og deres valgoppslutningskostnad, så er dette derfor ikke gjort.

Dette poenget er i utgangspunktet ikke en svakhet ved analysen og de resultatene som analysen presenterer, men heller en svakhet ved drøftingen basert på disse resultatene og hvilke konklusjoner man kan trekke fra dem. Basert på oppgavens resultater blir det både konstatert at høyrepopulistiske partier opplever en negativ valgoppslutningskostnad når de går inn i regjering, og at politikkmoderering er en dårlig variabel for å forklare denne kostnaden. Så er spørsmålet om dette er interessante funn i seg selv. Dersom oppgaven hadde inkludert data for

tradisjonelle partier og, i likhet med van Spanje (2011), funnet at deres valgoppslutningskostnad ligger på 2,61 prosentpoeng, så kunne også denne oppgaven konkludert med at høyrepopulistiske partier opplever en større valgoppslutningskostnad sammenlignet med andre partier. Gitt at data på tradisjonelle ikke-populistiske partier ikke er inkludert i denne oppgaven så er det ikke mulig å komme med en slik konklusjon, noe som er en svakhet.

5. Konklusjon

Basert på data for en rekke ulike europeiske land i tidsperioden fra 1990 frem til 2018 har denne oppgavens prøvd å belyse problemstillingen som ble presentert innledningsvis i introduksjonen av oppgaven. Spørsmålet som ble stilt var som følger: *Hvilken effekt har regjeringsdeltagelse på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, og hvilken rolle spiller politikkmoderering som en mellomliggende variabel?* I konklusjonen av oppgaven skal det drøftes hva som er svaret på denne problemstillingen, altså hva som er hovedfunnene i oppgaven, samt hva som kan gjøres av videre forskning for å få en bedre forståelse av hvilke effekter det har at høyrepopulistiske partier blir inkludert i regjeringssamarbeid.

5.1. Hovedfunnene i oppgaven

I teorikapittelet ble det presentert et teoretisk rammeverk for å forklare sammenhengen mellom regjeringsdeltagelse, politikkmoderering, og valgoppslutning. «The inclusion moderation thesis» argumenterer for at høyrepopulistiske partier moderer sin politikk når de kommer inn i regjering, samt at de opplever en negativ valgoppslutningskostnad ved å gå inn i regjering nettopp på grunn av denne modereringen. Basert på dette teoretiske rammeverket ble det derfor argumentert for, gjennom et sett med hypoteser, at regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, samt at regjeringsdeltagelse har en modererende effekt på politikken til høyrepopulistiske partier. Videre ble det også argumentert for at politikkmoderering har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Spørsmålet er nå hvorvidt disse argumentasjonene faktisk har vist seg å være tilfelle.

5.1.1. Negativ valgoppslutningskostnad

Når det gjelder den første delen av problemstillingen, altså hvilken effekt regjeringsdeltagelse har på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier, finner denne oppgaven at regjeringsdeltagelse har en signifikant negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Basert på resultatene i tabell 4.1 og tabell 4.2 virker det som kostnaden ved å gå inn i regjering for høyrepopulistiske partier ligger på rundt 4-6 prosentpoeng. Det eksisterer altså en betydelig kostnad for høyrepopulistiske partier når de velger å gå inn i regjering. Hvorvidt denne kostnaden er større for høyrepopulistiske partier sammenligner med andre partier kan ikke denne oppgaven si noe om, men med utgangspunkt i problemstillingen var heller ikke det

av relevans. Ingen partifamilie har hatt en like sterk vekst de siste 30 årene som den høyrepopulistiske partifamilien, men denne veksten har hovedsakelig kommet mens de høyrepopulistiske partiene har sittet i opposisjon. Basert på resultatene i denne oppgaven kan man derfor anta at jo flere høyrepopulistiske partier som blir inkludert i regjeringssamarbeid, jo mer vil den veksten som høyrepopulistiske partier har opplevd begynne å avta.

5.1.2. Politikkmoderering som kausalmekanisme

Hva med den andre delen av problemstillingen, altså hvilken rolle politikkmoderering spiller som en mellomliggende variabel? Med utgangspunkt i «the inclusion moderation thesis» ble det i teorikapittelet argumentert for at politikkmoderering er kausalmekanismen som forklarer hvorfor regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier. Basert på resultatene i denne oppgaven er det ingen beviser som tyder på at dette er tilfelle. På den ene siden, i tabell 4.3 og tabell 4.4, finnes det ingen beviser for at regjeringsdeltagelse har en signifikant positiv effekt på politikken til høyrepopulistiske partier, altså at høyrepopulistiske partier modererer sin politikk når går inn i regjering. På den andre siden, basert på resultatene i tabell 4.5 og tabell 4.6, finnes det heller ingen beviser for at endring i politikken til de høyrepopulistiske partiene har en signifikant effekt på valgoppslutningen til disse partiene. Dermed blir det konkludert med at politikkmoderering er en lite passende kausalmekanisme for å forklare hvorfor høyrepopulistiske partier opplever en negativ valgoppslutningskostnad når de går inn i regjering.

5.2. Videre forskning

Selv om denne oppgaven presenterer et sett med resultater og konkluderer basert på disse, så er det klart at det er mye interessant forskning som kan gjøres videre. Spørsmålet er hva som er av interessant for videre forskning. Det første som kunne vært interessant for videre forskning er, i samsvar med van Spanje (2011), å sammenligne den kostnaden høyrepopulistiske partier opplever når de går inn i regjering med den kostnaden andre partier opplever når de går inn i regjering. Dermed kunne man vurdert hvorvidt den kostnaden høyrepopulistiske partier opplever kun skyldes generell regjeringsslitasje som treffer alle partier likt, eller om det er noen særegne 'populistiske' aspekter ved de høyrepopulistiske partiene, slik Heinich (2003) argumenterer, som gjør at disse partiene blir straffet hardere.

For videre forskning kunne det også vært interessant å studere andre potensielle forklaringer på hvorfor høyrepopulistiske partier opplever en negativ valgoppslutningskostnad når de går inn i regjering. Gitt at denne oppgaven finner at politikkmoderering ikke er en god forklaring på hvorfor regjeringsdeltagelse har en negativ effekt på valgoppslutningen til høyrepopulistiske partier så er det naturlig å stille spørsmålsteget ved hvilke andre forklaringer som kan fungere bedre. Regjeringssslitasje kan være en slik forklaring, men dersom det er tilfelle at høyrepopulistiske partier opplever en høyere valgoppslutningskostnad sammenlignet med andre partier, så trenger man også en forklaring som ikke behandler alle partier likt noe regjeringssslitasjeteorien gjør. Her kan det for eksempel bli lagt vekt på de 'populistiske' aspektene som Heinich (2003) trekker frem, nemlig at høyrepopulistiske partier ofte er lite institusjonaliserte, mye av deres appell baserer seg på karismatisk lederskap, og de ligner i større grad på politiske bevegelser heller enn politiske partier.

Referanser

- Aarebrot, Frank, og Kjetil Evjen. 2014. *Land, makt og følelser: stats- og nasjonsbygging*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Akaike, Hirotugu. 2011. «Akaike's Information Criterion.» I *International Encyclopedia of Statistical Science*, rediger av Miodrag Lovric, 25. Berlin: Springer-Verlag.
- Akkerman, Tjitske, og Sarah L. de Lange. 2012. «Radical right parties in office: incumbency records and the electoral cost of governing.» *Government and Opposition* 47 (4): 574-596. doi: 10.1111/j.1477-7053.2012.01375.x.
- Akkerman, Tjitske, Sarah L. de Lange, og Matthijs Rooduijn. 2016. «Inclusion and mainstreaming? radical right-wing populist parties in the new millennium.» I *Radical right-wing populist parties in Western Europe: Into the mainstream?*, redigert av Tjitske Akkerman, Sarah L. de Lange, og Matthijs Rooduijn. London: Routledge.
- Akkerman, Tjitske, og Matthijs Rooduijn. 2015. «Pariahs or partners? inclusion and exclusion of radical right parties and the effects on their policy positions.» *Political Studies* 63 (5): 1140-1157. doi: 10.1111/1467-9248.12146.
- Albertazzi, Daniele, og Sean Mueller. 2013. «Populism and liberal democracy: populists in government in Austria, Italy, Poland and Switzerland.» *Government and Opposition* 48 (3): 343-371. doi: 10.1017/gov.2013.12.
- Angrist, Joshua D., og Jörn-Steffen Pischke. 2015. *Mastering 'metrics: the path from cause to effect*. Princeton: Princeton University Press.
- Bale, Tim, og Christine Dann. 2002. «Is the grass really greener? the rationale and reality of support party status: a New Zealand case study.» *Party Politics* 8 (3): 349-365. doi: 10.1177/1354068802008003005.
- Batory, Agnes. 2016. «Populists in government? Hungary's "system of national cooperation.» *Democratization* 23 (2): 283-303. doi: 10.1080/13510347.2015.1076214.
- Berman, Sheri. 2008. «Taming extremist parties: lessons from Europe.» *Journal of Democracy* 19 (1): 5-18. doi: 10.1353/jod.2008.0002.
- Betz, Hans-Georg. 1994. *Radical right-wing populism in Western Europe*. Basingstoke: Macmillan.
- Burnham, Kenneth P., og David R. Anderson. 2004. «Multimodel inference: understanding AIC and BIC in model selection.» *Sociological methods & research* 33 (2):261-304. doi: 10.1177/0049124104268644.
- Canovan, Margaret. 1982. «Two strategies for the study of populism.» *Political Studies* 30 (4): 544-552. doi: 10.1111/j.1467-9248.1982.tb00559.x.
- Carter, Elisabeth. 2005. *The extreme right in Western Europe: success or failure?* Manchester: Manchester University Press.

- Clark, Tom S., og Drew A. Linzer. 2015. «Should I use fixed or random effects?» *Political Science Research and Methods* 3 (2): 399-408. doi: 10.1017/psrm.2014.32.
- de Lange, Sarah L. 2012. «New alliances: why mainstream parties govern with radical right-wing populist parties.» *Political Studies* 60 (4): 899-918. doi: 10.1111/j.1467-9248.2012.00947.x.
- Dougherty, Christopher. 2016. *Introduction to econometrics*. Oxford: Oxford University Press.
- Downs, Anthony. 1957. *An economic theory of democracy*. New York: Harper & Row.
- Döring, Holger, og Philip Manow. 2019. *Parliaments and governments database (ParlGov): Information on parties, elections and cabinets in modern democracies*. Development version.
- Eatwell, Roger. 2000. «The rebirth of the 'extreme right' in Western Europe?» *Parliamentary Affairs* 53 (3): 407-425. doi: 10.1093/pa/53.3.407.
- Egmond, Marcel van, Wouter van der Brug, Sara Hobolt, Mark Franklin, og Eliyahu V. Sapir. 2013. *European Election Study 2009 (ESS 2009)*. GESIS Data Archive, Cologne. ZA5055 Data file Version 1.1.0. doi:10.4232/1.11760.
- Eijk, Cees van der, Mark Franklin, Klaus Schönbach, Hermann Schmitt, og Holli Semetko. 2002. *European Election Study 1999 (ESS 1999)*. IPSOS, Hamburg, Germany (primary investigator). <http://dx.doi.org/10.17026/dans-z9j-vy6m>.
- Eijk, Cees van der, Erik Oppenhuis, og Hermann Schmitt. 1993. *European Election Study 1989 (EES 1989)*. European Commission [Principal investigator]. GESIS Data Archive, Cologne. ZA2320 Data file Version 1.0.0, doi:10.4232/1.2320.
- Ellner, Steve. 2012. «The distinguishing features of Latin America's new left in power: the Chávez, Morales, and Correa governments.» *Latin American Perspectives* 39 (1): 96-114. doi: 10.1177/0094582x11425333.
- European Social Survey. 2002. *Round 1 Data*. Data file edition 6.6. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.
- European Social Survey. 2004. *Round 2 Data*. Data file edition 3.6. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.
- European Social Survey. 2006. *Round 3 Data*. Data file edition 3.7. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.

- European Social Survey. 2008. *Round 4 Data*. Data file edition 4.5. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.
- European Social Survey. 2010. *Round 5 Data*. Data file edition 3.4. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.
- European Social Survey. 2012. *Round 6 Data*. Data file edition 2.4. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.
- European Social Survey. 2014. *Round 7 Data*. Data file edition 2.2. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.
- European Social Survey. 2016. *Round 8 Data*. Data file edition 2.1. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.
- Fallend, Franz, og Reinhard Heinisch. 2016. «Collaboration as successful strategy against right-wing populism? the case of the centre-right coalition in Austria, 2000–2007.» *Democratization* 23 (2): 324-344. doi: 10.1080/13510347.2015.1060223.
- Fearon, James D., og David D. Laitin. 2008. «Integrating qualitative and quantitative methods.» I *The Oxford Handbook of Political Methodology*, redigert av Janet M. Box-Steffensmeier, Henry Brady, og David Collier, 756-776. Oxford: Oxford University Press.
- Freedon, Michael. 1996. *Ideologies and political theory: a Conceptual Approach*. Oxford: Oxford University Press.
- Gallagher, Michael, Peter Mair, og Michael Laver. 2011. *Representative government in modern Europe*. London: McGraw-Hill.
- García, Catalina B., Jose García, María del Mar López Martín, og Román Salmerón. 2015. «Collinearity: revisiting the variance inflation factor in ridge regression.» *Journal of Applied Statistics* 42 (3): 648-661. doi: 10.1080/02664763.2014.980789.
- Gellner, Ernest. 1983. *Nations and nationalism*. Oxford: Blackwell.
- Gerring, John. 2012. *Social science methodology: a unified framework*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Golder, Matt. 2016. «Far right parties in Europe.» *Annual Review of Political Science* 19 (1): 477-497. doi: 10.1146/annurev-polisci-042814-012441.
- Halikiopoulou, Daphne, Kyriaki Nanou, og Sofia Vasilopoulou. 2012. «The paradox of nationalism: the common denominator of radical right and radical left

- euroscepticism.» *European Journal of Political Research* 51 (4): 504-539. doi: 10.1111/j.1475-6765.2011.02050.x.
- Hausman, Jerry A. 1978. «Specification tests in econometrics.» *Econometrica* 46 (6): 1251-1271. doi: 10.2307/1913827.
- Heinisch, Reinhard. 2003. «Success in opposition – failure in government: explaining the performance of right-wing populist parties in public office.» *West European Politics* 26 (3): 91-130. doi: 10.1080/01402380312331280608.
- Heinisch, Reinhard, og Kristina Hauser. 2016. «The mainstreaming of the Austrian Freedom Party: the more things change....» I *Radical right-wing populist parties in Western Europe: Into the mainstream?*, redigert av Tjitske Akkerman, Sarah L. de Lange, og Matthijs Rooduijn. London: Routledge.
- Husbands, Christopher T. 1981. «Contemporary right-wing extremism in Western European democracies: a review article.» *European Journal of Political Research* 9 (1): 75-99. doi: 10.1111/j.1475-6765.1981.tb00590.x.
- Ignazi, Piero. 1992. «The silent counter-revolution: hypotheses on the emergence of extreme right-wing parties in Europe.» *European Journal of Political Research* 22 (1): 3-34. doi: 10.1111/j.1475-6765.1992.tb00303.x.
- Immerzeel, Tim, Marcel Lubbers, og Hilde Coffé. 2010. *Expert Judgement Survey of European Political Parties 2010*. <https://doi.org/10.17026/dans-zny-parg>.
- Inglehart, Ronald, og Pippa Norris. 2017. «Trump and the populist authoritarian parties: the silent revolution in reverse.» *Perspectives on Politics* 15 (2): 443-454. doi: 10.1017/S1537592717000111.
- Ivarsflaten, Elisabeth. 2008. «What unites right-wing populists in Western Europe? re-examining grievance mobilization models in seven successful cases.» *Comparative Political Studies* 41 (1): 3-23. doi: 10.1177/0010414006294168.
- Kaltwasser, Cristóbal Rovira, og Paul Taggart. 2016. «Dealing with populists in government: a framework for analysis.» *Democratization* 23 (2): 201-220. doi: 10.1080/13510347.2015.1058785.
- Kehrberg, Jason E. 2015. «The demand side of support for radical right parties.» *Comparative European Politics* 13 (5): 553-576. doi: 10.1057/cep.2014.6.
- King, Gary, Robert O. Keohane, og Sidney Verba. 1994. *Designing social inquiry: scientific inference in qualitative research*. Princeton: Princeton University Press.
- Kitschelt, Herbert, og Anthony J. McGann. 1995. *The radical right in Western Europe: a comparative analysis*. Ann Arbor: University of Michigan Press.

- Knigge, Pia. 1998. «The ecological correlates of right-wing extremism in Western Europe.» *European Journal of Political Research* 34 (2): 249-279. doi: 10.1111/1475-6765.00407.
- Laclau, Ernesto. 1977. *Politics and ideology in Marxist theory: capitalism, fascism, populism*. London: NLB.
- Lubbers, Marcel. 2000. *Expert Judgement Survey of Western-European Political Parties 2000*. <https://doi.org/10.17026/dans-252-vmcm>.
- Mahoney, James. 2010. «After KKV: the new methodology of qualitative research.» *World Politics* 62 (1): 120-147. doi: 10.1017/S0043887109990220.
- Michaels, Walter Benn. 1995. *Our America: nativism, modernism, and pluralism*. Durham: Duke University Press.
- Minkenberg, Michael. 2001. «The radical right in public office: agenda-setting and policy effects.» *West European Politics* 24 (4): 1-21. doi: 10.1080/01402380108425462.
- Mudde, Cas. 1996. «The war of words defining the extreme right party family.» *West European Politics* 19 (2): 225-248. doi: 10.1080/01402389608425132.
- Mudde, Cas. 1999. «The single-issue party thesis: extreme right parties and the immigration issue.» *West European Politics* 22 (3): 182-197. doi: 10.1080/01402389908425321.
- Mudde, Cas. 2000. *The ideology of the extreme right*. Manchester: Manchester University Press.
- Mudde, Cas. 2007. *Populist radical right parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mudde, Cas. 2017. *The Populist radical right: a reader*. London: Routledge.
- Mudde, Cas, og Cristóbal Rovira Kaltwasser. 2012. *Populism in Europe and the Americas: threat or corrective for democracy?* Cambridge: Cambridge University Press.
- Norris, Pippa. 2005. *Radical right: voters and parties in the electoral market*. Cambridge: Cambridge University Press.
- O'brien, Robert M. 2007. «A caution regarding rules of thumb for variance inflation factors.» *Quality & Quantity* 41 (5): 673-690. doi: 10.1007/s11135-006-9018-6.
- OECD. 2019. *Unemployment rate (indicator)*. doi: 10.1787/997c8750-en.
- Oppewal, Harmen. 2010a. «Concept of causality and conditions for causality.» I *Wiley International Encyclopedia of Marketing*. New York: Wiley.
- Oppewal, Harmen. 2010b. «Experimental design.» I *Wiley International Encyclopedia of Marketing*. New York: Wiley.

- Polk, Jonathan, Jan Rovny, Ryan Bakker, Erica Edwards, Liesbet Hooghe, Seth Jolly, Jelle Koedam, Filip Kostelka, Gary Marks, Gijs Schumacher, Marco Steenbergen, Milada Vachudova, og Marko Zilovic. 2017. «Explaining the salience of anti-elitism and reducing political corruption for political parties in Europe with the 2014 Chapel Hill Expert Survey data.» *Research & Politics* (January–March): 1-9. doi: 10.1177/2053168016686915.
- Ramet, Sabrina P. 1999. *The radical right in Central and Eastern Europe since 1989*. University Park: Pennsylvania State University Press.
- Russell, Meg. 2001. «What are second chambers for?» *Parliamentary Affairs* 54 (3): 442-458. doi: 10.1093/parlij/54.3.442.
- Sartori, Giovanni. 1970. «Concept misformation in comparative politics.» *The American Political Science Review* 64 (4): 1033-1053. doi: 10.2307/1958356.
- Schmitt, Hermann, Stefano Bartolini, Wouter van der Brug, Cees van der Eijk, Mark Franklin, Dieter Fuchs, Gabor Toka, Michael Marsh, og Jacques Thomassen. 2009. *European Election Study 2004 (ESS 2004)*. GESIS Data Archive, Cologne. ZA4566 Data file Version 2.0.0. doi:10.4232/1.10086.
- Schmitt, Hermann, Cees van der Eijk, Evi Scholz, og Michael Klein. 1997. *European Election Study 1994 (EES 1994)*. European Commission [Principal investigator]. GESIS Data Archive, Cologne. ZA2865 Data file Version 1.0.0. doi:10.4232/1.2865.
- Schmitt, Hermann, Sara B. Hobolt, Sebastian A. Popa, og Eftichia Teperoglou. 2016. *European Election Study 2014 (ESS 2014)*. GESIS Data Archive, Cologne. ZA5160 Data file Version 4.0.0. doi:10.4232/1.12628.
- Shils, Edward. 1956. *The torment of secrecy: the background and consequences of American security policies*. Glencoe: Free Press.
- Stanley, Ben. 2008. «The thin ideology of populism.» *Journal of Political Ideologies* 13 (1): 95-110. doi: 10.1080/13569310701822289.
- Stanley, Ben. 2016. «Confrontation by default and confrontation by design: strategic and institutional responses to Poland's populist coalition government.» *Democratization* 23 (2): 263-282. doi: 10.1080/13510347.2015.1058782.
- Stilz, Anna. 2009. «Civic nationalism and language policy.» *Philosophy & Public Affairs* 37 (3): 257-292. doi: 10.1111/j.1088-4963.2009.01160.x.
- Sørensen, Rune Jørgen. 2016. «After the immigration shock: the causal effect of immigration on electoral preferences.» *Electoral Studies* 44: 1-14. doi: <https://doi.org/10.1016/j.electstud.2016.06.009>.
- Taggart, Paul A. 2000. *Populism*. Buckingham: Open University Press.

- Thesen, Gunnar. 2016. «Win some, lose none? support parties at the polls and in political agenda-setting.» *Political Studies* 64 (4): 979-999. doi: 10.1111/1467-9248.12223.
- UN DESA. 2015a. *International Migration Report 2015*. United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA), New York.
- UN DESA. 2015b. *World Population Policies Database*. United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA), New York.
- van Spanje, Joost. 2011. «Keeping the rascals in: anti-political-establishment parties and their cost of governing in established democracies.» *European Journal of Political Research* 50 (5): 609-635. doi: 10.1111/j.1475-6765.2010.01984.x.
- van Spanje, Joost, og Wouter van der Brug. 2007. «The party as pariah: the exclusion of anti-immigration parties and its effect on their ideological positions.» *West European Politics* 30 (5): 1022-1040. doi: 10.1080/01402380701617431.
- Verbeek, Bertjan, og Andrej Zaslove. 2016. «Italy: a case of mutating populism?» *Democratization* 23 (2): 304-323. doi: 10.1080/13510347.2015.1076213.
- von Beyme, Klaus. 1988. *Right-wing extremism in Western Europe*. London: Frank Cass Publishers.

Appendiks A: Høyrepopulistiske partier i Europa

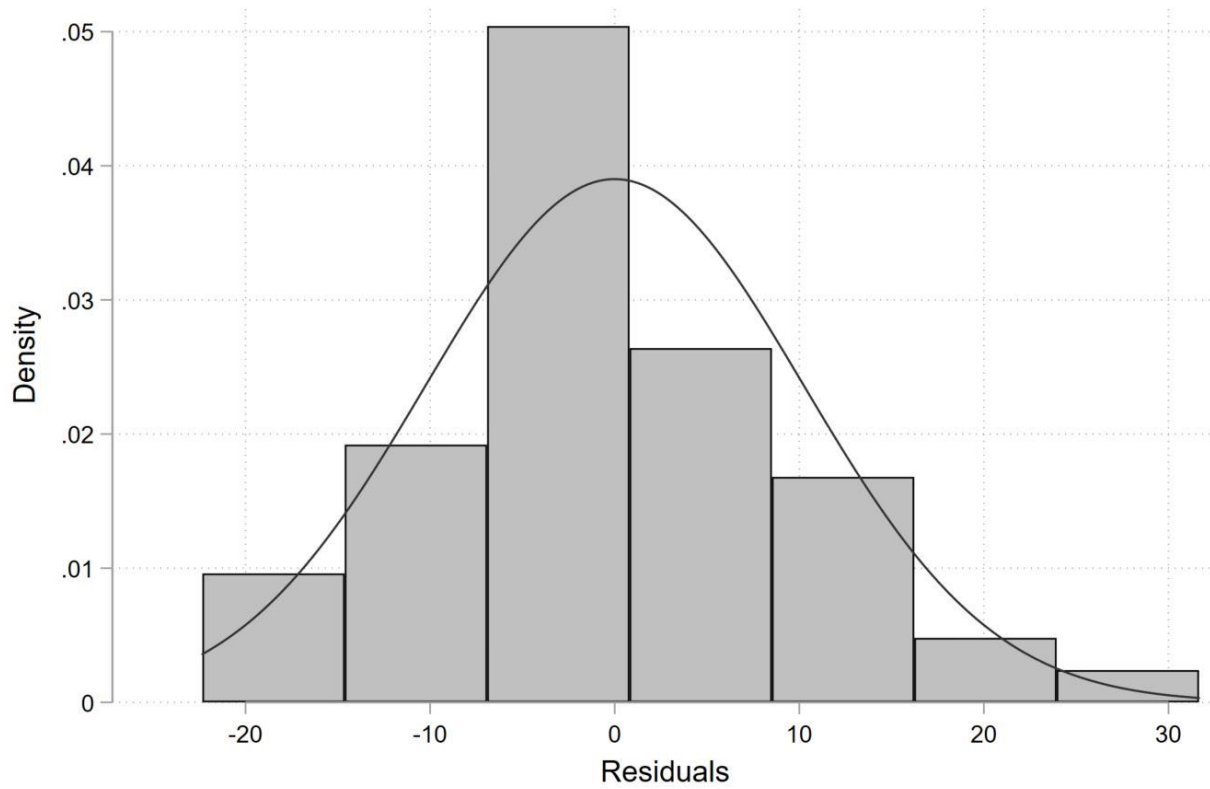
Tabell A.1: Liste over høyrepopulistiske partier i Europa.

Land	Parti	Forkortelse
Belgia	Front National	FN
	Nieuw-Vlaamse Alliantie	N-VA
	Lijst Dedecker	LDD
	Vlaams Belang (tidligere Vlaams Blok)	VB
	Parti Populaire	PP
Bulgaria	ATAKA	ATAKA
	VMRO—Bulgarsko Natsionalno Dvizhenie	VMRO—BND
	Natsionalen Front za Spasenie na Bulgaria	NFSB
Danmark	Dansk Folkeparti	DP
	Fremskridtspartiet	FrP
Estland	Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	EKRE
Finland	Isänmaallinen Kansallis-Liitto	IKL
	Persussuomalaiset	PS
Frankrike	Front National	FN
	Chasse, Pêche, Nature, Traditions	CPNT
	Mouvement pour la France	MPF
	Debout la France	DLF
Hellas	Elinikio Metopon	EM
	Laikós Orthódoxos Synagermós	LAOS
	Anexartitoi Ellines	ANEL
	Laikós Síndesmos—Chrysí Avgí	XA
Island	Frjálslyndi flokkurinn	FF
Italia	Lega Nord	LN
	Movimento Sociale—Fiamma Tricolore	MS-FT
	Forza Nuova	FN
	Fratelli d'Italia	FdI
Kroatia	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje	HDSSB
	Hrvatska stranka prava	HSP
	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević	HSP-AS
Latvia	Nacionālā Apvienība	NA
Nederland	Centrum Democraten	CD
	Partij voor de Vrijheid	PVV
	Lijst Pim Fortuyn	LPF
	Trots op Nederland	ToN
	Forum voor Democratie	FvD
Norge	Fremskrittspartiet	FrP
Polen	Liga Polskich Rodzin	LPR
	Prawo i Sprawiedliwość	PiS
	Kukiz'15	Kukiz
	Wolnosc (Korwin-Mikke)	Korwin

Portugal	Partido Nacional Renovador	PNR
Romania	Partidul România Mare	PRM
	Partidul Noua Generație—Creștin Democrat	PNGCD
Slovakia	Slovenská Národná Strana	SNS
	Kotleba—Ľudová strana Naše Slovensko	Kotleba LSNS
Slovenia	Slovenska Nacionalna Stranka	SNS
Spania	Democracia Nacional	DN
	Falanga Española de las JONS	FE-JONS
	Alianza Nacional	AN
	Falange Auténtica	FA
Storbritannia	British National Party	BNP
	British National Front	BNF
	UK Independence Party	UKIP
Sveits	Eidgenössische-Demokratische Union	EDU
	Freiheitspartei der Schweiz	FPS
	Lega di Ticinese	LdT
	Schweizer Demokraten	SD
	Schweizerische Volkspartei	SVP
Sverige	Ny Demokrati	NyD
	Sverigedemokraterna	SD
Tsjekkia	Republikáni Miroslava Sládka	RMS
	Úsvit přímé demokracie	USVIT
	Svoboda a přímá demokracie	SPD
Tyskland	Deutsche Volksunion	DVU
	Die Republikaner	REP
	Nationaldemokratische Partei Deutschlands	NPD
	Alternative für Deutschland	AfD
	Die Blaue Partei	BLAU
Ungarn	Magyar Igazság és élet Pártja	MIEP
	Jobbik Magyarorszagert Mozgalom	JOBBIK
	Fidesz—Magyar Polgári Szövetség	Fidesz
Østerrike	Freiheitliche Partei Österreichs	FPÖ

Appendiks B: Test for normalfordelte residualer

Figur B.1: Test for normalfordelte residualer.

Appendiks C: Test for multikollinearitet

Tabell C.1: VIF-test for multikollinearitet.

Variabler	VIF	1/VIF
Regjeringsdeltagelse	1,11	0,89
Politikkmoderering1	1,07	0,93
Politikkmoderering2	1,19	0,83
Arbeidsledighet	2,10	0,47
Innvandring	1,70	0,58
Tillitt til politikere	1,60	0,62
Gjennomsnittlig VIF	1,47	